

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE TOMISLAVGRAD

2025.

Broj: 01-02-07-11-2-3086-7/25

Sarajevo, septembar 2026.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	8
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	11
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	15
5.1	Izrada i donošenje budžeta	15
5.2	Izvještavanje.....	17
6.	KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	17
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	19
6.1.1	Prihodi i primici	19
6.1.1.1	Prihodi od poreza	19
6.1.1.2	Neporezni prihodi	19
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije	22
6.1.1.4	Primici od prodaje stalnih sredstava	26
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	26
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	26
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	28
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	30
6.1.2.4	Kapitalni transferi	33
6.1.2.5	Nadzor nad namjenskim utroškom i evaluacija učinaka/efekata dodijeljenih budžetskih sredstava tekućih i kapitalnih transfera.....	35
6.1.2.6	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	36
6.1.2.7	Izdaci za otplatu dugova	36
6.1.3	Finansijski rezultat.....	37
6.2	BILANS STANJA.....	38
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	38
6.2.1.1	Novčana sredstva	38
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja.....	38
6.2.2	Stalna sredstva	40
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	42
6.2.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja	43
6.2.5	Popis imovine i obaveza	44
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	45
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	45
8.	JAVNE NABAVKE	46
9.	SUDSKI SPOROVI.....	48
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	48
V.	PRILOZI	51
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	51
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	51

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Općine Tomislavgrad (u daljnjem tekstu: Općina)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2025. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, konsolidovani finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Općine na 31. 12. 2025. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Finansijski rezultat tekuće godine i prihodi su precijenjeni, a kratkoročna razgraničenja potcijenjena za 163.211 KM jer su namjenski prihodi za sufinansiranje infrastrukturnih projekata priznati kao prihod perioda, iako nisu utrošeni za odobrenu namjenu, s obzirom na to da su prihodi iz različitih izvora finansiranja priznati po osnovu pravljanja istim računima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH (tačke 6.1.1.3 i 6.1.3 Izvještaja);**
2. **Stalna sredstva i izvori sredstava na datum bilansa manje su iskazani za 1.515.465 KM jer osnivačka ulaganja u javna preduzeća i ustanove nisu knjigovodstveno evidentirana u Glavnoj knjizi Općine. Navedeno nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.2 Izvještaja).**

Reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Upravljanje kvalitetom za vrhovne revizorske institucije, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 17/25). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Akumulirani neraspoređeni višak rashoda nad prihodima/deficit u bilansu stanja na 31. 12. 2025. godine iskazan je u iznosu od 3.414.908 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 1.069.330 KM. Za navedeni iznos potrebno je planirati pokriće ostvarenog deficita shodno Zakonu o budžetima u FBiH. Na navedeno se skreće pažnja jer Budžetom Općine za 2026. godinu nije planirano pokriće akumuliranog deficita (tačke 5.1 i 6.1.3 Izvještaja);**
- **Općina za veći dio objekata i zemljišta koji su knjigovodstveno evidentirani u poslovnim knjigama ima samo posjedovne listove budući da nije u potpunosti uspostavljen zemljišni katastar (tačka 6.2.2 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izvještaje

Načelnik je odgovoran za izradu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su konsolidovani finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja konsolidovanih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Općine;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidovanih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Općine Tomislavgrad za 2025. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Općine za 2025. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Nije uspostavljena jedinica za internu reviziju, kao ključni element internog nadzora kojim se osigurava sistematičan pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizicima, kontrolama i procesima upravljanja, što je obaveza shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH (tačka 4. Izvještaja);
2. Prilikom izrade Budžeta nije planirano pokriće akumuliranog deficita, iskazanog u iznosu od 2.345.578 KM na 31. 12. 2024. godine. Tokom godine nisu poduzimane mjere uravnoteženja Budžeta, iako su određeni prihodi i primici ostvareni u značajno manjem iznosu u odnosu na planirane, što je imalo za posljedicu negativan finansijski rezultat. Osim toga, nisu sačinjavani operativni planovi. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH (tačka 5.1 Izvještaja);
3. Nije proveden cjelovit popis imovine i obaveza jer nije obuhvaćen popis dijela zemljišta i stanova, a popis potraživanja, kratkoročnih obaveza i razgraničenja izvršen je preuzimanjem podataka iz knjigovodstvenih evidencija, dok stalna sredstva u pripremi nisu popisana, te nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.5 Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Upravljanje kvalitetom za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- Statut Općine iz 2005. godine nije usklađen sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH, u dijelu koji se odnosi na potreban broj glasova izabranih općinskih vijećnika za usvajanje budžeta. Iako je u prethodnom periodu sačinjen Statut Općine, usklađen sa navedenim Zakonom, Općinsko vijeće nije ga usvojilo (tačka 4. Izvještaja);

- Vijeće kao organ odlučivanja usvojilo je Budžet Općine kojim su direktno uvršteni u Budžet određeni krajnji korisnici (po nazivu udruženja/organizacije) sredstava tekućih i kapitalnih transfera. Navedeno je uticalo na to da su sredstva doznačena korisnicima bez uspostavljanja kriterija za raspodjelu sredstava. Naglašavamo da je, u skladu sa načelom transparentnosti definisanim Zakonom o budžetima u FBiH, Općina dužna osigurati jasan uvid u način raspodjele i utroška ovih sredstava (tačka 5.1 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja, načelnik i rukovodioci budžetskih korisnika odgovorni su da osiguraju da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrde da je tokom fiskalne godine obezbijeđeno namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Općine, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 24. 9. 2026. godine

ZAMJENICA GENERALNOG REVIZORA

Nina Džidić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Mirza Kudić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/ TAČKA
1.*	Potrebno je da Općina ažurira mapu procesa i registar rizika u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, te da izvrši njihov unos u aplikaciju PIFC (Modul za unutrašnju kontrolu).	4.
2.	Potrebno je da JU Centar za socijalnu skrb sačini mapu procesa i registar rizika, kao i plan za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.	4.
3.*	Uspostaviti jedinicu za internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.	4.
4.	Izradu Budžeta vršiti u propisanim rokovima, sačinjavati godišnje, kvartalne i mjesečne operativne planove, poduzimati mjere uravnoteženja Budžeta, pokriće deficita iz prethodnih godina utvrditi Budžetom, a Odlukom o izvršavanju budžeta regulisati obim i vrste rashoda za preraspodjelu, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	5.1
5.	Kapitalna ulaganja u mjesnim zajednicama Budžetom planirati i iskazivati na odgovarajućim pozicijama kontnog plana, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	5.1
6.	Godišnji plan rada Općine, za svaku kalendarsku godinu, sačinjavati u skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH i Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.	5.1
7.	Sačinjavati godišnji izvještaj o radu načelnika i općinskog organa uprave shodno Uredbi o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.	5.2
8.*	Potrebno je da Općina sačinjava Analizu iskaza sa svim elementima shodno Pravilniku o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	6.
9.	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta, kvartalne i godišnje izvještaje uz pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku sredstava sa podračuna, te Obrazac br. 9 – Izvještaj o namjenskom utrošku transfera sačinjavati u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	6.
10.	Prihode i razgraničenja po osnovu primljenih transfera knjigovodstveno evidentirati u visini utrošenih sredstava za izvršena ulaganja u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	6.1.1.3
11.	Evidencije o radnom vremenu voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	6.1.2.1

12.	Obračun i isplatu naknada troškova zaposlenih vršiti uz dosljednu primjenu zakonskih i podzakonskih akata koji jasno regulišu navedeno pravo.	6.1.2.1
13.	Donijeti godišnji plan i program održavanja i zaštite, kao i program rekonstrukcije, izgradnje i obnove javnih cesta u skladu sa Zakonom o cestama FBiH.	6.1.2.2
14.*	Poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.	6.1.2.2
15.	Provoditi evaluaciju učinaka/efekata dodijeljenih sredstava putem tekućih i kapitalnih transfera u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH.	6.1.2.5
16.	Identifikovati imovinu s pravom raspolaganja Općine, te osigurati dokumentaciju o vlasništvu objekata i zemljišta koji su knjigovodstveno evidentirani u Glavnoj knjizi u cilju realnog iskazivanja stalnih sredstava Općine.	6.2.2
17.*	Osigurati da pomoćna knjiga kapitalne imovine sadrži sve elemente po pojedinačnim stalnim sredstvima, shodno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.2
18.*	Potrebno je da Općina provodi cjelovit godišnji popis imovine i obaveza, da izvještaji o popisu sadrže detaljne informacije o bilansnim pozicijama, te da svi budžetski korisnici izvrše usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem na datum bilansa u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.6
19.*	Izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, prevođenjem prihoda i rashoda na primitke i izdatke novca.	6.3
20.	Planiranje javnih nabavki vršiti na adekvatan i sistemski način, a u Plan javnih nabavki uključiti samo one za koje postoji realna osnova za planiranje i za koje su ispunjeni uslovi za realizaciju.	8.
21.	Blagovremeno pokretati postupke javnih nabavki kako bi se zaključenje i realizacija ugovora vršila u tekućoj fiskalnoj godini, a preuzimanje obaveza na teret budžeta vršilo u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	8.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (7)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Budžet Općine Tomislavgrad za 2025. godinu;
- Odluka o izvršavanju Budžeta Općine Tomislavgrad za 2025. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
- Statut Općine Tomislavgrad;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne službe u Hercegbosanskoj županiji, članovi 29, 34, 41, 46, 52;
- Zakon o plaćama i naknadama korisnika Budžeta Hercegbosanske županije, članovi 7-11, 19, 58;
- Odluka o plaćama i naknadama u tijelima vlasti Općine Tomislavgrad;
- Zakon o porezu na dohodak, član 10;
- Zakon o doprinosima, član 11;
- Zakon o komunalnim djelatnostima Hercegbosanske županije, članovi 6-26, 32-41;
- Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH, članovi 14–17;
- Zakon o javnim nabavkama;
kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Općina je jedinica lokalne samouprave u sastavu Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Županija), čije nadležnosti su utvrđene Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH² i Statutom Općine.

Općina je uspostavila Registar budžetskih korisnika, a kao budžetski korisnici u 2025. godini utvrđeni su: Općina Tomislavgrad, Javna ustanova Centar za socijalnu skrb i Općinsko javno pravobranilaštvo.

Organi Općine su Općinsko vijeće (u daljem tekstu: Vijeće) i načelnik. Vijeće je organ odlučivanja i predstavnički organ građana i ima 25 vijećnika. Načelnik je izvršni organ Općine, koji je predstavlja i zastupa, donosi akte iz svoje nadležnosti, predlaže odluke i druge akte Vijeću. Vijećnici i načelnik biraju se na mandat od četiri godine neposredno na izborima, u skladu s Izbornim zakonom BiH. Predsjedavajući Vijeća je Ante Ćurić, izabran 6. 12. 2024. godine.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji organa poslova Općine Tomislavgrad sistematizovano je 119 zaposlenika, dok je kod ostalih budžetskih korisnika sistematizovano 18 zaposlenika. Na 31. 12. 2025. godine u Općini je bilo 86, a kod ostalih budžetskih korisnika 14 zaposlenika.

Načelnik je Ivan Buntić, imenovan 5. 11. 2024, a ovo mu je drugi uzastopni mandat.

Sjedište Općine je u Ulici Mijata Tomića br. 120.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Općine za 2025. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li konsolidovani finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od novembra 2025. do septembra 2026. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Općine za 2021. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o konsolidovanim finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Pored toga, Ured za reviziju je s presjekom na 31. 12. 2023. godine proveo praćenje postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Općine za 2021. godinu.

² „Sl. novine FBiH“, br. 49/06 i 51/09

Općina je postupila u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestila o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju o izvršenom praćenju.

Revizijom je konstatovano da su preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Općina je sačinila Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2025. i predala je u zakonom propisanom roku u nadležno kantonalno ministarstvo. Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2025. godinu sačinili su i JU Centar za socijalnu skrb i Općinsko javno pravobranilaštvo. Prema prezentovanoj dokumentaciji, Služba za finansije izvršila je provjeru dostavljenih izjava u skladu s Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.
2.	Dokument okvirnog budžeta za period 2025-2027. donesen je u junu 2024, a za period 2026-2028. u junu 2025. i objavljeni su na internet-stranici Općine. Rashodi i izdaci u Budžetu za 2025. godinu planirani su po izvorima finansiranja. Također, Rješenjem načelnika iz septembra 2024. imenovan je Odbor za likvidnost Općine, koji je sačinjavao mjesečne planove novčanih tokova.
3.	Kriteriji za raspodjelu sredstava kapitalnih transfera mjesnim zajednicama utvrđeni su provedenim javnim pozivom. Sa korisnicima kojima su odobrena sredstva zaključeni su ugovori o finansiranju/sufinansiranju projekata, kojima su uređena međusobna prava i obaveze.
4.	Korektivna knjiženja vezana za evidentiranje prodaje zemljišta i namjenskih prihoda po osnovu naknade za spašavanje i zaštitu od prirodnih i drugih nesreća provedena su u 2022. godini. Osim toga, prezentovana su i korektivna knjiženja za dio nalaza revizije koji se odnosi na knjigovodstveno iskazivanje rashoda i izdataka iz prethodnog perioda.
5.	Prema dostavljenoj dokumentaciji, izvršena je analiza potraživanja, poduzimaju se aktivnosti na usaglašavanju knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem potraživanja i naplati (otpis, utuženje). Usaglašavanje potraživanja vršeno je sa Službom za geodetske i imovinsko-pravne poslove vezano za dodjelu zemljišta iz ranijeg perioda (iskazano stanje na 31. 12. 2024. iznosilo je 278.921 KM). Prema prezentovanoj dokumentaciji, na 1. 6. 2026. godine aktivnosti su u potpunosti okončane (za dio podnosilaca zahtjeva obaveze su bile uplaćene, ali nisu rasknjižene, za dio podnosilaca izdata su rješenja kojima gube pravo korištenja građevinskog zemljišta za gradnju, dio podnosilaca izmirio je obaveze, dok je sa jednim podnosiocem zaključen sporazum o obročnom plaćanju naknada).
6.	Sredstva u pripremi na 31. 12. 2025. godine iskazana su u iznosu od 1.396.987 KM, a najveći dio odnosi se na ulaganja u izgradnju mrtvačnice na groblju Karaula (777.047 KM) i u izgradnju kanalizacije u naselju Bobara (581.440 KM) koja nisu okončana. Osim toga, izvršeno je usaglašavanje pomoćne knjige kapitalne imovine i Glavne knjige, te je obračunata amortizacija za sva stalna sredstva u upotrebi.
7.	U konsolidovanim finansijskim izvještajima za 2025. godinu usaglašen je iznos stalnih sredstava sa izvorima stalnih sredstava i iznosi 64.295.710 KM.

8.	U okviru vanbilansne evidencije knjigovodstveno su iskazane date garancije, potencijalne obaveze po osnovu sudskih presuda i izvršnih rješenja i drugi događaji koji nemaju direktni uticaj na sredstva i izvore sredstava.
9.	Javne nabavke su provedene u razumnim rokovima, te su nabavke usluga nadzora nad izvođenjem radova, goriva, usluga štampanja i osiguranja objekata izvršene u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Tokom revidirane godine nisu utvrđene nabavke kod kojih su cijene prihvatljivih ponuda znatno veće od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku.
<i>Djelimično realizovane preporuke</i>	
1.	Sačinjene su mape procesa, uspostavljen je registar rizika i sačinjena Strategija upravljanja rizicima Općine Tomislavgrad u 2022. godini. Također, donesene su odluke o imenovanju vlasnika procesa, prenošenju odgovornosti na vlasnike, usvajanju vizije, misije i ciljeva u Općini. Nakon uspostavljanja registra rizika nije izvršena ponovna procjena njihovog uticaja, niti je izvršen unos mape poslovnih procesa i registra rizika u PIFC aplikaciju u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH. Općina i JU Centar za socijalnu skrb u novembru 2025. godine imenovali su koordinate za finansijsko upravljanje i kontrolu. Međutim, Centar za socijalnu skrb nije donio mape procesa kojima bi se definisali tokovi procesa, odgovorna lica i identifikovali rizici s mjerama za njihovo smanjenje.
2.	Pravilnikom o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjem uređenju tijela uprave Općine Tomislavgrad iz jula 2026. godine predviđen je Ured za internu reviziju uz prethodno pribavljeno mišljenje Centralne harmonizacijske jedinice Federalnog ministarstva finansija. Pravilnikom su u okviru Ureda sistematizovana četiri radna mjesta (šef Ureda i tri interna revizora), ali do okončanja revizije radna mjesta u Uredu nisu popunjena.
3.	Obrasci godišnjih finansijskih izvještaja popunjeni su preuzimanjem salda sa konta Glavne knjige. Analize iskaza sačinjene su uz pojedinačne i uz konsolidovane finansijske izvještaje. Međutim, Analiza iskaza sačinjena uz Godišnje finansijske izvještaje Općine ne sadrži detaljnu analizu izvršenja budžeta i analizu troškova zaposlenih, što nije u skladu sa članovima 31. i 32. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
4.	Uspostavljena je pomoćna knjiga kapitalne imovine za Općinu i JU Centar za socijalnu skrb, te su stanja iskazana u pomoćnim i Glavnoj knjizi u potpunosti vrijednosno usklađena. Međutim, pregledom je utvrđeno da je dio imovine u pomoćnoj knjizi kapitalne imovine Općine (ceste u vrijednosti od 15.131.257 KM) iskazan u zbirnom iznosu, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.
<i>Nerealizovane preporuke</i>	
1.	Poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.
2.	Svi budžetski korisnici trebaju vršiti usklađivanje podataka prije popisa iz pomoćnih knjiga s podacima iz Glavne knjige trezora, a godišnji popis provoditi u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
3.	Izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja

1.	Statut Općine uskladiti s odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH. Nije vršena ocjena postupanja po ovoj preporuci jer je usklađeni Statut predložen Vijeću, koje ga nije usvojilo.
----	---

Nakon izvršene revizije za 2025. godinu data je ukupno 21 preporuka, od čega je 14 novih i sedam preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu (tri nerealizovane i četiri djelimično realizovane).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i usklađenost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2025. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2025. godinu.

U pismu menadžmentu dato je 12 preporuka, od kojih je sedam implementirano i pet djelimično implementirano do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji.

Implementacijom većeg broja preporuka datih u pismu menadžmentu Općina je pokazala spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Općina u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavlja i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH³ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Statutom Općine (donesen 1999. godine, sa dopunama iz 2000. i 2005. godine) uređen je samoupravni djelokrug, učešće građana u odlučivanju, organizacija, ovlaštenja i način rada organa Općine, finansiranje, oblici saradnje i druga pitanja važna za ostvarivanje prava i obaveza Općine.

Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH (član 58) propisano je da su jedinice lokalne samouprave dužne uskladiti svoje statute sa ovim zakonom u roku od 12 mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu, dok je članom 18. Zakona utvrđeno da Vijeće većinom od ukupnog broja vijećnika usvaja budžet u roku predviđenim budžetskim kalendarom.

Statutom (član 33) utvrđeno je da se Statut, budžet i završni račun donose dvotrećinskom većinom glasova izabranih općinskih vijećnika, što nije u skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave u

³ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19 i 37/24

FBiH. Prezentovano je da je Statut Općine 5. 5. 2023. godine (usklađen sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH) predložen Općinskom Vijeću na usvajanje, ali nije dobio potrebnu 2/3 većinu, zbog čega nije usvojen.

Odlukom Vijeća o osnivanju i djelokrugu službi za Upravu Općine⁵ uređeno je osnivanje službi za upravu i službi za obavljanje stručnih, zajedničkih i drugih poslova, njihov naziv, broj, nadležnost, rukovođenje i unutrašnje uređenje. Općinske službe su: Služba za privredu i inspekciju, Služba za finansije, budžet i trezor, Služba za građenje, prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove, Služba za geodetske poslove, imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina, Služba za društvene djelatnosti i opću upravu, Služba za pitanja boraca i zajedničke poslove, Služba za civilnu zaštitu, i Služba za planiranje razvoja i investicije. Za vršenje stručnih, upravnih i drugih poslova osnovan je Ured načelnika kao samostalna organizacijska jedinica. U novembru 2025. godine donesena je Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju i djelokrugu službi za upravu Općine kojom je uspostavljen Ured za internu reviziju, kao samostalna organizacijska jedinica. Odlukom je utvrđeno da službe za upravu sa općinskim načelnikom čine jedinstveno općinsko tijelo uprave Općine.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općine i njegovim izmjenama utvrđeni⁶ su osnovni principi, unutrašnje uređenje, vrsta organizacionih jedinica i njihova nadležnost, sistematizacija radnih mjesta državnih službenika i namještenika, stručni kolegiji i radna tijela, rukovođenje općinskim organom uprave, saradnja u vršenju poslova iz nadležnosti tijela državne službe, programiranje i planiranje rada i javnost rada.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općine i njegovim izmjenama sistematizovano je 119 radnih mjesta, a na 31. 12. 2025. u Općini je bilo zaposleno 86 radnika, što je 72% popunjenosti radnih mjesta u odnosu na Pravilnik. Prema važećem Pravilniku, značajna mjesta koja nisu popunjena su: šef odsjeka za geodetske poslove i katastar nekretnina, stručni saradnik za geodetske poslove (dva izvršioca), šef odsjeka za imovinsko-pravne poslove, stručni savjetnik za imovinsko-pravne poslove, viši referent za vođenje matičnih knjiga (tri izvršioca) i drugi, što je moglo imati uticaja na obavljanje poslova iz nadležnosti i nepovoljno kontrolno okruženje.

S obzirom na to da nepopunjenost radnih mjesta može imati uticaja na obavljanje poslova iz nadležnosti i nepovoljno kontrolno okruženje, Općina je poduzimala određene aktivnosti na popuni upražnjenih radnih mjesta. Tokom revidirane godine putem javnog oglasa zaposleno je osam radnika (od kojih su četiri na neodređeno radno vrijeme).

U Registru budžetskih korisnika Općine za 2025. godinu kao budžetski korisnik utvrđeni su: Općina Tomislavgrad, JU Centar za socijalnu skrb i Općinsko javno pravobranilaštvo.

Općina i JU Centar za socijalnu skrb u novembru 2025. godine imenovali su koordinateure za finansijsko upravljanje i kontrolu, u skladu sa Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Općina je u martu 2022. godine usvojila Registar rizika i Strategiju upravljanja rizicima, međutim, nakon uspostavljanja Registra rizika nije izvršena ponovna procjena njihovog uticaja, a nije izvršen ni unos Registra rizika u PIFC aplikaciju. Osim toga, JU Centar za socijalnu skrb nije izvršio procjenu rizika, niti je donio registar rizika. Također, Općina je sačinila mape poslovnih procesa, međutim od tada nije vršeno njihovo ažuriranje, niti su unesene u PIFC aplikaciju u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH. JU Centar za socijalnu skrb nije donio mape procesa kojima bi se definisali tokovi procesa, odgovorna lica i identifikovali rizici s mjerama za njihovo smanjenje.

S ciljem uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sistema internih kontrola, Općina je usvojila značajan broj internih akata i procedura. Međutim, Pravilnik o plaćama i naknadama nije bio donesen, te Pravilnik o popisu nije bio ažuriran shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.⁷

Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH utvrđeno je da korisnici javnih sredstava planiranje uspostavljanje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole

⁵ „Sl. glasnik Općine Tomislavgrad“, br. 1/17, 7/25

⁶ „Sl. glasnik Općine Tomislavgrad“ broj: 1/21, 1/22, 1/23, 6/23, 2/24 i 4/25

⁷ Postupajući po preporukama datim u Pismu menadžmentu ovi pravilnici usvojeni su u junu 2026. godine

dokumentuju sačinjavanjem plana za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, a realizaciju planiranih aktivnosti izvještajem o realizaciji plana za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole. Općina i JU Centar za socijalnu skrb nisu sačinili plan za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole za 2025. godinu. Općina je postupajući po preporukama datim u Pismu menadžmentu usvojila Plan za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole za 2026. godinu, dok JU Centar za socijalnu skrb nije.

Revizijom je utvrđeno da Statut Općine nije usklađen sa Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH, u dijelu koji se odnosi na potreban broj glasova izabranih općinskih vijećnika za usvajanje budžeta.

Općina je imenovala koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, sačinjene su mape procesa, uspostavljen je registar rizika, a sačinjen je i Plan za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole za 2026. godinu. Međutim, nije izvršena ponovna procjena i ažuriranje registra rizika, niti je izvršen unos mape procesa i registra rizika u PIFC aplikaciju. JU Centar za socijalnu skrb, osim imenovanja koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, nije poduzimao druge aktivnosti na uspostavi sistema finansijskog upravljanja i kontrole. Dakle, Općina je poduzela značajne aktivnosti na uspostavi sistema finansijskog upravljanja i kontrole, dok JU Centar za socijalnu skrb nije, kako je predviđeno odredbama Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Preporuke:

- ***potrebno je da Općina ažurira mapu procesa i registar rizika u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, te da izvrši njihov unos u aplikaciju PIFC (Modul za unutrašnju kontrolu);***
- ***potrebno je da JU Centar za socijalnu skrb sačini mapu procesa i registar rizika, kao i plan za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.***

Izjave o fiskalnoj odgovornosti sačinili su JU Centar za socijalnu skrb i Općinsko javno pravobranilaštvo. Općina je sačinila i dostavila izjavu Ministarstvu finansija Hercegbosanske županije u propisanom roku. Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti⁸ utvrđena je obaveza budžetskim korisnicima da dostavljaju izjave o fiskalnoj odgovornosti službi za finansije, koja treba da vrši provjeru formalnog sadržaja izjave, kao i vjerodostojnost odgovora datih u obrascima. Prema prezentovanoj dokumentaciji Služba za finansije, budžet i trezor izvršila je provjeru izjava za 2025. godinu.

Interna revizija

Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁹ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH¹⁰ definisani su obveznici i način uspostave interne revizije, kao i obavljanje interne revizije. Članom 3. Pravilnika propisani su kriteriji za uspostavu jedinice za internu reviziju, kao i da će se kriteriji smatrati ispunjenim kada je ispunjen najmanje jedan od propisanih kriterija,¹¹ a članom 6. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH utvrđeno je da Centralna harmonizacijska jedinica Federalnog ministarstva finansija (u daljnjem tekstu: CHJ) daje mišljenje na pravilnike o unutrašnjoj organizaciji instituciji koja uspostavlja jedinicu interne revizije, u dijelu koji se odnosi na internu reviziju.

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

¹¹ Kriteriji za uspostavu jedinice za internu reviziju su: nivo razdjela organizacijske klasifikacije za budžet i budžetske korisnike Federacije, iznos usvojenog budžeta/finansijskog plana veći od 10 miliona KM, broj zaposlenih veći od 200, nivo izvršenih transakcija ili ostvarivanje prihoda od djelatnosti, koji ukupno premašuju iznos od 15 miliona KM i visok stepen rizika u procesima koji utiču na ostvarivanje ciljeva organizacije. Definirano je da će se kriteriji smatrati ispunjenim kada je ispunjen najmanje jedan od propisanih kriterija (osim kriterija nivo razdjela organizacijske klasifikacije za budžet i budžetske korisnike Federacije).

S obzirom na to da je, prema Pravilniku, jedan od definisanih kriterija za uspostavu jedinice interne revizije iznos usvojenog budžeta veći od 10 miliona KM, a da je budžet Općine u prethodnom periodu (od 2021. godine) bio iznad ovog iznosa, navedeno ukazuje da Općina ispunjava utvrđeni kriterij.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji organa uprave Općine koji je bio u primjeni tokom 2025. godine u okviru Kabineta općinskog načelnika sistematizovano je jedno radno mjesto internog revizora, koje nije bilo popunjeno.¹²

U novembru 2025. godine Vijeće je usvojilo Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju i djelokrugu službi za upravu Općine kojom je uspostavljen Ured za internu reviziju, kao posebna organizaciona jedinica koja je funkcionalno i organizacijski odgovorna Općinskom načelniku, što je bio predušlov za izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Općine.

Postupajući po preporuci iz Pisma menadžmentu nakon obavljene prethodne revizije, Općina je 9. 12. 2025. godine uputila Federalnom ministarstvu finansija zahtjev za mišljenje u vezi ispunjavanja kriterija za uspostavu jedinice za internu reviziju. Federalno ministarstvo finansija 5. 1. 2026. dostavilo je mišljenje u kojem su navedene određene sugestije, između ostalog, da je Općina obveznik uspostave jedinice za internu reviziju, kao i da je Općina u obavezi nakon što utvrdi prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta kojim se uspostavlja jedinica za internu reviziju, kao zasebna organizaciona jedinica, dostaviti ga na znanje Centralnoj harmonizacijskoj jedinici u skladu sa Zakonom u internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH. Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji usvojen je u julu 2026. godine (prethodno osigurano mišljenje na planirane izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji za dio koji se odnosi na internu reviziju od CHJ) i dostavljen na znanje Centralnoj harmonizacijskoj jedinici. Njime je predviđen Ured za internu reviziju sa četiri sistematizovana radna mjesta (šef Ureda za internu reviziju i dva interna revizora). Do okončanja revizije nije prezentovano da su poduzimane aktivnosti na popunjavanju sistematizovanih radnih mjesta u Uredu za internu reviziju.

Konstatovano je da u Općini nije uspostavljena jedinica za internu reviziju kao ključni element internog nadzora kojim se osigurava sistematičan pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizicima, kontrolama i procesima upravljanja, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH. Tokom 2025. godine Ured za internu reviziju nije bio uspostavljen kao zasebna organizaciona jedinica, a nakon donošenja Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju i djelokrugu službi za upravu Općine pokrenute su aktivnosti na uspostavi Ureda za internu reviziju u julu 2026. godine (Pravilnikom je predviđen Ured za internu reviziju sa četiri sistematizovana radna mjesta).

Preporuka:

- ***uspostaviti jedinicu za internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.***

Prevenција korupcije

Plan integriteta Općine usvojen je Odlukom načelnika iz marta 2024, dok je Plan integriteta JU Centra za socijalnu skrb usvojen u novembru 2025. godine.

Odlukom o usvajanju plana integriteta Općine utvrđeno je da je osoba zadužena za nadzor nad provođenjem plana najmanje jednom godišnje obavezna podnijeti načelniku izvještaj o provođenju plana. Shodno Odluci, Izvještaj o provođenju plana integriteta Općine sačinjen je u novembru 2025. i dostavljen načelniku. Također, JU Centar za socijalnu skrb sačinila je Izvještaj o provođenju plana integriteta u decembru 2025. godine.

¹² Napominjemo da je i u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu konstatovano da interna revizija nije uspostavljena na način propisan Zakonom o internoj reviziji u FBiH i provedbenim aktima, te je data preporuka za njenu uspostavu.

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje budžeta

Budžet Općine za 2025. godinu (u daljnjem tekstu: Budžet) i Odluku o izvršavanju Budžeta Općine za 2025. Vijeće je usvojilo 30. 12. 2024. u iznosu od 24.975.647 KM.¹³ U toku 2025. godine izvršene su tri izmjene i dopune Budžeta,¹⁴ a nakon izmjena i dopuna iz decembra 2025. godine Budžet Općine iznosio je 24.658.474 KM.

Posljednjim izmjenama i dopunama Budžeta planirani su prihodi i primici i to: prihodi od poreza (8.529.481 KM), neporezni prihodi (5.570.670 KM), primljeni kapitalni transferi (4.029.298 KM), primljeni tekući transferi (1.050.040 KM), primici od prodaje stalnih sredstava (2.500.000 KM) i neraspoređeni prihodi ranijih godina (2.978.985 KM). U okviru rashoda i izdataka planirani su: izdaci za nabavku stalnih sredstava (7.542.335 KM), tekući transferi (7.076.879), bruto plaće i naknade plaća, naknade troškova zaposlenih i doprinosi poslodavca (4.235.511 KM), kapitalni transferi (2.993.959 KM), izdaci za materijal i usluge (2.454.290 KM), izdaci za otplate dugova (285.500 KM) i tekuća rezerva (70.000 KM).

Budžetom Općine su direktno uvršteni određeni krajnji korisnici (po nazivu udruženja/organizacije)¹⁵ sredstava tekućih i kapitalnih transfera, koji je kao takav usvojilo Vijeće kao organ odlučivanja. Navedeno je uticalo na to da su sredstva doznačena korisnicima bez uspostavljanja kriterija za raspodjelu sredstava. Naglašavamo da je, u skladu sa načelom transparentnosti iz člana 4. Zakona o budžetima u FBiH, Općina dužna osigurati jasan uvid u način raspodjele i utroška ovih sredstava. Zakonom o budžetima u FBiH (članovi 36. i 37.) je utvrđeno da se izmjenama i dopunama budžeta ponovo uravnotežuju prihodi i primici, odnosno rashodi i izdaci budžeta. Utvrđeno je da su određeni prihodi u toku godine ostvareni u znatno manjem iznosu u odnosu na planirane Budžetom: primljeni kapitalni transferi od FBiH iskazani su u iznosu od 68,2% u odnosu na planirane, primici od prodaje stalnih sredstava 63,1%, primljeni kapitalni transferi od Republike Hrvatske 44,4% i naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća 20,5%. Općina nije poduzimala mjere uravnoteženja Budžeta, niti je izvršeno uravnoteženje prihoda i primitaka, odnosno rashoda i izdataka izmjenama i dopunama Budžeta shodno Zakonu o budžetima u FBiH, što je imalo za posljedicu ostvaren negativni finansijski rezultat u iznosu od 1.054.269 KM na 31. 12. 2025. godine. Iako je Budžetom za 2025. godinu planirano pokriće tekućeg deficita neutrošenim sredstvima iz prethodne godine, iskazan je negativan finansijski rezultat, što ukazuje na to da nije pokriven u planiranom iznosu.

Osim izmjena i dopuna Budžeta tokom 2025. godine izvršene su dvije preraspodjele sredstava po odlukama načelnika.¹⁶ Odlukom o izvršavanju budžeta nije regulisan obim i vrsta rashoda za preraspodjelu kako je to propisano članom 59. Zakona o budžetima u FBiH.

Zakonom o budžetima u FBiH (član 15) propisano je da je rok za dostavljanje Nacrta Budžeta Vijeću do 5. 11. 2024, a načelnik je utvrdio Nacrt 10. 12. 2024. godine i dostavio ga Vijeću 13. 12. 2024. godine. Na Nacrt Budžeta, pribavljeno je mišljenje kantonalnog ministarstva finansija, čime je ispoštovana obaveza propisana članom 33. Zakona o budžetima u FBiH.

Zakonom o budžetima u FBiH (član 43. stav 2) propisano je da je ostvareni deficit iz prethodnih godina potrebno pokriti planiranjem sredstava u budžetu za pokriće ostvarenog deficita, u narednih pet fiskalnih

¹³ „Sl. glasnik Općine Tomislavgrad“, br. 6/24

¹⁴ Izmjena i dopuna Budžeta od 6. 5. 2025. u iznosu od 25.319.511 KM, Izmjene i dopune Budžeta od 20. 11. 2025. u iznosu od 24.558.474 KM izmjene i dopune od 17. 12. 2025. u iznosu od 24.658.474 KM.

¹⁵ U Budžetu Općine za 2025. godinu navedeni korisnici po nazivu preduzeća/udruženja su: Starački dom, HNK Tomislav, Kulturno-informativni centar, Franjevački muzej, Radio Tomislavgrad, JP Pakline i drugi.

¹⁶ Odluka o preraspodjeli sredstava od 3. 9. 2025. godine kojom su umanjena sredstva na poziciji 614125 - OŠ Tomislavgrad (10.000 KM) i finansiranje privatnih vrtića (12.850 KM) i na 614325 - Organizacija 1.100 godišnjice krunidbe Kralja Tomislava i izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji iz dijaspe (30.000 KM), a uvećana sredstva na poziciji 614229 - Grant sredstva školarcima (52.850 KM). Odluka o preraspodjeli, koju je načelnik donio nakon posljednjih izmjena i dopuna Budžeta Općine kojom su umanjena sredstva na više pozicija za ukupan iznos od 46.999 KM, a istovremeno za isti iznos uvećana na više pozicija.

godina. Revizijom je konstatovano da je u konsolidovanim finansijskim izvještajima iskazan akumulirani deficit u iznosu od 2.345.578 KM za 2024. godinu, međutim nije prezentovano da je planirano njegovo pokriće u narednih pet fiskalnih godina, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Za 2025. godinu iskazan je negativan finansijski rezultat, dok je neraspoređeni višak rashoda nad prihodima na 31. 12. 2025. godine iskazan u iznosu od 3.414.908 KM. Revizijom je konstatovano da ni u Budžetu Općine za 2026. godinu nisu planirana sredstva za pokriće ostvarenog deficita u narednih pet godina shodno Zakonu o budžetima u FBiH.

Osim toga, Zakonom o budžetima u FBiH (član 53) definisano je da su budžetski korisnici dužni dostavljati prijedloge godišnjih, kvartalnih i mjesečnih operativnih planova, kojima se mogu stvarati obaveze samo do visine sredstava odobrenih operativnim budžetom. Općina nije sačinjavala prijedloge godišnjih, kvartalnih i mjesečnih operativnih planova, što nije u skladu sa članom 53. Zakona o budžetima u FBiH.

Odbor za likvidnost je imenovan Rješenjem načelnika od 18. 11. 2024. godine. Rješenjem je utvrđeno da je zadatak Odbora za likvidnost da razmatra i odobrava plan novčanih tokova i predlaže mjere koje treba poduzeti za pokriće deficita, ako je planiran deficit. Prezentovani su mjesečni planovi novčanih tokova za 2025. godinu, koje je odobrio Odbor za likvidnost. Međutim, mjere za pokriće deficita nisu planirane, jer Budžetom Općine nije planiran deficit.

Također, utvrđeno je da su na poziciji kapitalnih transfera planirane i realizovane akcije u mjesnim zajednicama (75.000 KM), iako su odobrenim sredstvima finansirani/sufinansirani projekti koji imaju karakter kapitalnih ulaganja u imovinu Općine (detaljnije u tački 6.1.2.4 Izvještaja). Navedeno za posljedicu ima potcijenjena stalna sredstva i izvore sredstava.

U posebnom dijelu Budžeta planirani su rashodi i izdaci za Općinu, Općinsko vijeće, Općinsko pravobranilaštvo i JU Centar za socijalnu skrb.

Dokument okvirnog budžeta (u daljnjem tekstu: DOB) za period 2025 - 2027. godine usvojen je u zakonom utvrđenom roku i objavljen na internet stranici Općine. Međutim, nije prezentovana dokumentacija da je DOB dostavljen Vijeću kao informacija, što je propisano članom 18, stav 3. Zakona o budžetima u FBiH.

Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH¹⁷ (član 20. stav 4) propisano je da Strategiju razvoja jedinice lokalne samouprave donosi općinsko vijeće na prijedlog općinskog načelnika. Odlukom Vijeća od 22. 6. 2017. godine¹⁸ usvojena je Integrirana strategija razvoja Općine za period 2017-2026. godine.

Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH i Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH¹⁹ jedinicama lokalne samouprave utvrđena je obaveza sačinjavanja trogodišnjeg i godišnjeg plana rada koji treba predstavljati osnov za izradu DOB-a i programa javnih investicija. Također, Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH propisana je obaveza donošenja godišnjeg plana rada.

Trogodišnji plan rada načelnika i općinskih službi Općine za 2025-2027. je sačinjen na osnovu Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH i Uredbe o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH. **Međutim, godišnji plan rada za 2025. nije donesen, što nije u skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH, Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanjem razvojem u FBiH i Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.**

Revizijom je konstatovano da nije ispoštovan rok za dostavljanje Nacrta budžeta za 2025. godinu Vijeću, nisu sačinjavani prijedlozi godišnjih, kvartalnih i mjesečnih operativnih planova, niti je Odlukom o izvršavanju budžeta regulisan obim i vrsta rashoda za preraspodjelu kako je to propisano Zakonom o budžetima u FBiH. Za akumulirani deficit iz prethodnih godina u iznosu od 2.345.578 KM nisu planirana sredstva u Budžetu za pokriće ostvarenog deficita u narednih pet fiskalnih godina,

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 32/17

¹⁸ „Sl. glasnik Općine“, br. 3/17

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 74/19 i 2/21

nisu poduzimane mjere uravnoteženja Budžeta, niti je izvršeno uravnoteženje prihoda i primitaka, odnosno rashoda i izdataka izmjenama i dopunama Budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Također, na poziciji kapitalnih transfera planirane su i realizovane akcije u mjesnim zajednicama, koje nisu planirane i iskazane na odgovarajućim pozicijama kontnog plana, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, jer su odobrenim sredstvima finansirani/sufinansirani projekti koji imaju karakter kapitalnih ulaganja u imovinu Općine.

Osim navedenog, godišnji plan rada za 2025. nije donesen, što nije u skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH, Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH i Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.

Preporuke:

- *izradu Budžeta vršiti u propisanim rokovima, sačinjavati godišnje, kvartalne i mjesečne operativne planove, poduzimati mjere uravnoteženja Budžeta, pokriće deficita iz prethodnih godina utvrditi Budžetom, a Odlukom o izvršavanju budžeta regulisati obim i vrste rashoda za preraspodjelu, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH;*
- *kapitalna ulaganja u mjesnim zajednicama Budžetom planirati i iskazivati na odgovarajućim pozicijama kontnog plana, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;*
- *godišnji plan rada Općine, za svaku kalendarsku godinu, sačinjavati u skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH i Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.*

5.2 Izvještavanje

Odredbama Zakona o budžetima u FBiH (član 96.) utvrđeno je da Izvještaj o izvršenju Budžeta načelnik podnosi Vijeću na usvajanje u roku od šest mjeseci od završetka fiskalne godine. Izvještaj o izvršenju Budžeta za 2025. godinu usvojen je Odlukom Vijeća od 29. 4. 2026. godine. Osim toga, Izvještaj o radu Općinskog javnog pravobranilaštva za 2025. godinu je sačinjen, ali do sačinjavanja ovog Nacrta nije ga Vijeće razmatralo.

Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH utvrđena je obaveza sačinjavanja godišnjeg izvještaja o radu načelnika i općinskog organa uprave (službi za upravu). **Revizijom je konstatovano da predmetni izvještaj nije sačinjen, što nije u skladu sa odredbama ove Uredbe.**

Preporuka:

- *sačinjavati godišnji izvještaj o radu načelnika i općinskog organa uprave shodno Uredbi o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.*

6. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Općina je sačinila konsolidovane Godišnje finansijske izvještaje za 2025. i dostavila ih nadležnim organima i institucijama u utvrđenom roku.²⁰ Sačinjeni su i dostavljeni nadležnim institucijama u utvrđenom roku pojedinačni finansijski izvještaji za: Općinu, Općinsko javno pravobranilaštvo i JU Centar za socijalnu skrb.

Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu u FBiH²¹ propisano je da se na planiranim pozicijama unose podaci iz posljednjeg Budžeta usvojenog od Vijeća, kao i da se uz finansijske izvještaje sačinjava i analiza iskaza u kojoj je potrebno obrazložiti izvršenje budžeta sa

²⁰ Konsolidovane finansijske izvještaje za 2025. godinu potpisala je pomoćnica načelnika za finansije, budžet i trezor Općine Tomislavgrad u skladu sa ovlaštenjem načelnika za potpisivanje akata (od 7. 9. 2021. godine).

²¹ Sl. novine FBiH, br. 69/14, 14/15, 4/16, 25/26

posebnim osvrtnom na odstupanja ostvarenih od planiranih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, te analize troškova zaposlenih, potraživanja, obaveza, stalnih sredstava u obliku stvari i prava, kao i objašnjenja o eventualnim značajnim postbilansnim događajima.

Revizijom je konstatovano da u kolonu Godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta za 2025. godinu koja se odnosi na planirane pozicije rashoda nisu uneseni planirani iznosi rashoda i izdataka iz posljednjeg Budžeta s obzirom na to da su iskazani iznosi na pojedinim pozicijama nakon izvršenih preraspodjela, kao i da u kolonu nije unesen planirani iznos primitaka od prodaje stalnih sredstava (Budžetom i izmjenama Budžeta planirana vrijednost od 2.500.000 KM). Navedeno nije u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu u FBiH.²² Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH (članovi 30 - 32). Uz konsolidovani i pojedinačne finansijske izvještaje budžetskih korisnika sačinjene su analize iskaza (tekstualni dio). Međutim, Analiza iskaza sačinjena uz Godišnje finansijske izvještaje Općine ne sadrži detaljnu analizu izvršenja budžeta i analizu odstupanja ostvarenih od planiranih prihoda, primitaka, finansiranja, rashoda i izdataka (u određenim slučajevima navedeno je samo procentualno odstupanje), kao ni analizu troškova zaposlenih, što nije u skladu sa članovima 31. i 32. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Općina je sačinjavala i dostavljala periodične izvještaje Ministarstvu finansija Hercegbosanske županije u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH (u okviru tih izvještaja obuhvaćeni su i ostali korisnici Budžeta Općine).

Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH (član 16.) utvrđeno je da Obrazac br. 9. – Izvještaj o namjenskom utrošku transfera predstavlja pregled namjenskog utroška primljenih transfera.²³ Navedeno je, između ostalog, da budžetski korisnici obavezno uz obrazac dostavljaju i pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku sredstava ili razloge za neutrošena sredstva. Revizijom je konstatovano da konsolidovani periodični izvještaji, kao i periodični izvještaj Općine nisu sačinjeni u skladu sa članom 16. Pravilnika, jer ne sadrže podatke o doznačenim sredstvima, odnosno iznosu neutrošenih sredstava. Naime, u Obrazac broj 9. nisu uneseni podaci o primljenim tekućim i kapitalnim transferima, odnosno iznos neutrošenih sredstava. Navedeno nije u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Članom 3. (stav 5) Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH definisano je da budžetski korisnici koji imaju otvorene podračune u okviru Jedinstvenog računa Trezora, za namjenska sredstva i donacije dužni su sastavljati kvartalne i godišnje izvještaje uz pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku sredstava sa podračuna. Revizijom je konstatovano da Općina u okviru Jedinstvenog računa Trezora, ima otvorenih 11 podračuna za namjenska sredstva, međutim Općina ne sačinjava kvartalne i godišnje izvještaje uz pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku sredstava sa podračuna, shodno odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2025. godinu nisu uneseni podaci iz posljednjeg usvojenog Budžeta, niti je u Analizi iskaza uz Godišnje finansijske izvještaje Općine detaljno obrazložena analiza izvršenja budžeta i analiza odstupanja ostvarenih od planiranih prihoda, primitaka, finansiranja, rashoda i izdataka (u određenim slučajevima navedeno je samo procentualno odstupanje) kao ni analiza troškova zaposlenih kako je propisano Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Osim toga, Općina ne sačinjava kvartalne i godišnje izvještaje uz pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku sredstava sa podračuna, niti je Obrazac br. 9. – Izvještaj o namjenskom utrošku transfera sačinjen u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

²² Sl. novine FBiH, br. 69/14, 14/15, 4/16, 25/26

²³ Obrazac broj 9 se sastoji od pet kolona, u kojima je potrebno navesti namjenu sredstava, naziv korisnika, raspodjela sredstava planiranih budžetom po programu, iznos doznačenih sredstava, iznos utrošenih sredstava, te iznos neutrošenih sredstava.

Preporuke:

- *potrebno je da Općina sačinjava Analizu iskaza sa svim elementima shodno Pravilniku o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;*
- *Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta, kvartalne i godišnje izvještaje uz pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku sredstava sa podračuna, te Obrazac br. 9 – Izvještaj o namjenskom utrošku transfera sačinjavati u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA**6.1.1 Prihodi i primici**

U konsolidovanim Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2025. godinu ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 18.742.968 KM, i u odnosu na planirane manji su za 5.915.506 KM. Strukturu prihoda čine: prihodi od poreza (8.611.018 KM), neporezni prihodi (4.894.679 KM), primljeni transferi (3.659.287 KM) i primici od prodaje stalnih sredstava (1.577.984 KM).

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza se najvećim dijelom odnose na prihode od indirektnih poreza u iznosu od 6.190.413 KM, poreza na dohodak u iznosu od 1.918.418 KM i poreza na imovinu u iznosu od 330.277 KM, koji se prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH doznaju na depozitni račun Općine.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 4.894.679 KM, a čine ih najvećim dijelom: naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga (4.233.217 KM) i prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine (659.942 KM).

Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga najvećim dijelom se odnose na ostale budžetske naknade i takse (2.747.463 KM), naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima (478.238 KM), neplanirane uplate (397.056 KM), komunalne naknade i takse (278.854 KM) i administrativne takse (163.579 KM).

U okviru ostalih budžetskih naknada i taksi najznačajniji prihodi odnose se na prihode od uplaćene naknade za korištenje hidroakumulacionih objekata (1.219.775 KM), naknade za korištenje građevinskog zemljišta (712.539 KM), općinske komunalne naknade (283.843 KM), naknade za uređenje građevinskog zemljišta (168.999 KM) i naknade za korištenje šuma (167.422 KM).

Naknada za korištenje hidroakumulacionih objekata uređena je Zakonom o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda preduzeća ostvarenog korištenjem hidroakumulacionih objekata i izmjenama Zakona.²⁴ Zakonom o izmjenama i dopunama iz juna 2024. izmijenjena je visina naknade sa 0,01 KM na 0,012 KM po proizvedenom kWh, odnosno po utrošenom m³ vode. Također, ovim izmjenama u članu 3. Zakona dodat je novi stav (3) u kojem je navedeno da godišnji iznos naknade za korištenje hidroakumulacionih objekata ne može biti manji od 1.500 KM po 1 ha hidroakumulacijom potopljene površine, a ukoliko je godišnji obračun manji, obračun se vrši prema propisanom iznosu.

Napominjemo da je u februaru 2024. načelnik Općine uputio u parlamentarnu proceduru Inicijativu za davanje autentičnog mišljenja člana 6. Zakona o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda preduzeća ostvarenog korištenjem hidroakumulacionih objekata, na koju je Vlada FBiH dala Izjašnjenje u kojem je navedeno da je odredba člana 6. u vezi sa članom 3 (stav 3) Zakona jasna i precizna, ta da Inicijativa ne ispunjava uslove utvrđene poslovnica oba doma Parlamenta FBiH.

²⁴ „Sl. novine FBiH“ br. 44/02, 18/03, 9/04, 57/09, 105/21, 47/24

Naknadu uplaćuje privredno društvo HEP – proizvodnja d.o.o. Zagreb iz Republike Hrvatske na depozitni račun Općine. Općina ispostavlja fakture prema HEP – proizvodnja d.o.o. Zagreb, na osnovu dostavljenog izvještaja o količini proizvedene električne energije u obračunskom periodu i Sporazuma o plaćanju naknade za korištenje prostora odnosno korištenje hidroakumulacijskih objekata HE Orlovac od 30. 1. 2003. godine (detaljnije u tački 6.2.1.2 Izvještaja).

Osim navedenog, Zaključkom Doma naroda Parlamenta FBiH,²⁵ uređeno je da je Općina dužna prikupljenu naknadu po ovom osnovu, u iznosu od minimalno 50%, investirati u infrastrukturne projekte područja koja su oštećena hidroakumulacijom. Nije prezentovana dokumentacija koja potvrđuje da se navedena sredstva i u kojem dijelu koriste za namjene definisane ovim Zaključkom.

Naknade za korištenje građevinskog zemljišta najvećim dijelom u iznosu od 708.045 KM odnose se na uplate izvršene na osnovu ugovora o međusobnoj saradnji za korištenje vjetroelektrana i to: „Ivovik“ sa „VE Ivovik“ d.o.o. Livno (261.751 KM), „Mesihovina“ sa JP „Elektroprivreda hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar (258.670 KM) i „Jelovača“ sa „F.L. WIND“ d.o.o. Tomislavgrad (187.623 KM). Ovim ugovorima uređena je obaveza privrednih društava da Općini plaćaju naknadu u visini od 1% mjesečnog prihoda za ukupno proizvedenu i prodatu električnu energiju, te jednokratnu naknadu za korištenje cesta.

Pored navedenih u okviru ove grupe prihoda iskazana je i *naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta* (168.999 KM). Odlukom o visini naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, i odlukama o njihovoj izmjeni²⁶ propisan je način utvrđivanja visine ovih naknada (prema zoni gradskog građevinskog zemljišta, vrsti objekta ili namjeni prostora). Služba za graditeljstvo, prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove na osnovu zahtjeva za izdavanje lokacijskih dozvola za izgradnju objekata od strane investitora, izdaje rješenja kojima se u skladu sa navedenom Odlukom utvrđuje obaveza za plaćanje ovih naknada.

Prihodi od općinske komunalne naknade (283.843 KM) regulisani su Zakonom o komunalnim djelatnostima Hercegbosanske Županije,²⁷ Odlukom o komunalnoj naknadi²⁸ i Odlukom o visini komunalne naknade.²⁹ U skladu sa Odlukom sredstva koja se prikupe u ime komunalne naknade namijenjena su za finansiranje obavljanja djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje (održavanje čistoće javnih površina, zimsko i ljetno održavanje cesta, održavanje javne rasvjete i sl.). Odlukom su definisani obveznici plaćanja ove naknade, način utvrđivanja visine komunalne naknade, utvrđivanje bodova u zavisnosti od zone u kojoj se nalazi stambeni ili poslovni prostor. Služba za graditeljstvo, prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove donosi pojedinačna rješenja o utvrđivanju obaveze plaćanja komunalne naknade za godinu, kojima je utvrđena visina naknade. Rješenjima je utvrđeno da se naknada plaća po primitku računa kojeg će Služba za finansije, budžet i trezor izdavati polugodišnje. Revizijom je utvrđeno da se na osnovu izdatih rješenja evidentiraju potraživanja, a prihod se priznaje po uplati.

Naknade za korištenje šuma (167.422 KM) odnose se na uplate od preduzeća ŠGD Hercegbosanske šume po osnovu Zakona o šumama Hercegbosanske Županije.³⁰ Zakonom je utvrđeno da visina naknade za korištenje državnih šuma iznosi 9% od prihoda utvrđenog na osnovu realizovane godišnje količine sječe šumskih drvnih sortimenata računajući cijenu drveta na panju u skladu sa cjenovnikom i ostvarenog prihoda od prodaje nedravnih šumskih proizvoda. Naknada za korištenje državnih šuma uplaćuje se: 1% na namjenski račun Budžeta Kantona, i 8% na račun jedinice lokalne samouprave na čijem području se ostvaruje prihod. Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Uprava za inspekcijske poslove Hercegbosanske Županije.

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 57/09

²⁶ „Službeni glasnik Općine Tomislavgrad“, br. 1/19, 1/22, 4/22 i 5/23

²⁷ „Narodne novine HBŽ“, br. 2/06, 4/06, 13/17

²⁸ „Sl. glasnik Općine Tomislavgrad“, br. 8/07, 1/18, 6/22

²⁹ „Sl. glasnik Općine Tomislavgrad“, br. 3/18

³⁰ „Narodne novine HBŽ“, br. 6/24

Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima najvećim dijelom odnose se na: naknadu za ceste (216.685 KM), naknade za vršenje usluga premjera i katastra (133.620 KM) i naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (119.269 KM). Namjena ovih prihoda utvrđena je odredbama Zakona o cestama FBiH, Zakona o naknadama za korištenje podataka i vršenje usluga u oblasti premjera i katastra nekretnina i Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Godišnji plan korištenja sredstava *posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća* u 2025. godini donijela je Služba civilne zaštite u januaru 2025. godine. Njime su planirani izdaci u iznosu od 176.992 KM za finansiranje hitnih mjera saniranja šteta, mjera prevencije, opremanja struktura civilne zaštite, obuka i vježbe i druge potrebe zaštite i spašavanja. Prema Izvještaju o prikupljanju, raspodjeli i korištenju sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća u 2025. godini utrošeno je 104.256 KM, pri čemu se najznačajniji dio odnosi na pripremanje, opremanje i finansiranje struktura civilne zaštite po odlukama Štaba civilne zaštite (100.347 KM). U Izvještaju je navedeno da sredstva za preventivne mjere i za saniranje dijela nastale štete izazvane prirodnom ili drugom nesrećom nisu korištena, jer nije bilo takve vrste šteta tokom 2025. godine. Na osnovu odabranog uzorka izdataka konstatovano je da su u 2025. godini sredstva utrošena u skladu sa propisanim namjenom. Neutrošeni dio sredstava u iznosu od 504.463 KM nalazi se na namjenskom računu i iskazan je na kratkoročnim vremenskim razgraničenjima. **Napominjemo da je na kratkoročnim razgraničenjima bilo iskazano manje neutrošenih sredstava za ove namjene za 14.624 KM u odnosu na stanje na namjenskom računu, što je na 31. 12. 2025. uknjiženo na teret neraspoređenog viška prihoda nad rashodima. Nije prezentovana dokumentacija na osnovu koje možemo potvrditi razloge nastanka navedene razlike.**

Neplanirane uplate najvećim dijelom odnose se na povrat PDV-a po osnovu Rješenja Uprave za indirektno oporezivanje za isporuku dobara i usluga u okviru međunarodnog projekta pružanja pomoći u kojem je BiH obavezana međunarodnim ugovorom da osigura da takav projekat ne bude opterećen PDV-om - investicija u pročištač (163.514 KM), primljene namjenske donacije za križ mira na Bilima, JU Centar za odgoj i obrazovanje Nova nada i druge donacije (91.491 KM), uplate sa tekućih računa štitićenika u skladu sa Odlukom o transakciji novčanih sredstava štitićenika smještenih u ustanovama socijalne zaštite, a koji su pod zaštitom JU Centra za socijalnu skrb (41.000 KM), povrat trošarina za lož ulje (20.515 KM) i povrat neutrošenih sredstava Gorske službe spašavanja (15.000 KM).

Komunalne naknade i takse najvećim dijelom odnose se na: općinske komunalne naknade za istaknutu firmu (164.168 KM) i općinske komunalne takse (58.107 KM). Prema prezentovanoj dokumentaciji komunalne takse uplaćene za istaknutu firmu utvrđuje i naplaćuje Porezna ispostava Tomislavgrad, a tokom 2025. godine u primjeni je bila Odluka o općinskim komunalnim taksama,³¹ kojom je bila regulisana naplata ovih naknada. Općinsko vijeće u januaru 2026. godine usvojilo je Odluku o izmjeni Odluke o općinskim komunalnim taksama, kojom je ukinuta obaveza plaćanja naknade za istaknutu firmu, a zbog usklađivanja sa Mišljenjem Ustavnog suda³² od 9. 4. 2025. godine. Prema navedenom Mišljenju, obaveza plaćanja komunalne naknade za isticanja firme nije u skladu sa Ustavom FBiH, te sve kantonalne skupštine, gradska i općinska vijeća su obavezni iz svojih propisa ukloniti odredbe kojima se propisuje obaveza plaćanja ove naknade.

Administrativne takse najvećim dijelom odnose se na općinske administrativne takse (86.124 KM) i takse za ovjeravanje dokumenata (48.600 KM), čija naplata je regulisana Odlukom o općinskim komunalnim taksama i Odlukom o općinskim upravnim taksama i izmjenama i dopunama ove Odluke.³³

Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine najvećim dijelom su ostvareni od davanja prava na eksploataciju (413.216 KM) i od iznajmljivanja zemljišta (224.600 KM).

Ministarstvo privrede Hercegbosanske županije je sa koncesionarima („Ivovik“ d.o.o. Livno, JP „Elektroprivreda hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar i „F.L. WIND“ d.o.o. Tomislavgrad)

³¹ „Sl. glasnik Općine Tomislavgrad“, br. 1/15

³² „Sl. novine FBiH“, br. 33/25

³³ „Sl. glasnik Općine Tomislavgrad“, br. 10/09, 1/18, 6/21, 1/23

zaključilo koncesione ugovore na period od 30 godina, kojima su se koncesionari obavezali da će mjesečno svake godine tokom cjelokupnog koncesijskog perioda plaćati koncesoru godišnju naknadu od 1,5% od ukupno ostvarenog prihoda od prodate električne energije. Uredbom o utvrđivanju koncesijske naknade iz 2022. godine³⁴ utvrđeno je da je koncesijska naknada prihod Hercegbosanske Županije i jedinica lokalne samouprave, koja se raspoređuje na način da je: 50% prihod Budžeta Kantona, a 50% je prihod Budžeta jedinice lokalne samouprave.³⁵ Koncesiona naknada za korištenje vjetroelektrana Mesihovina, Ivovik i Jelovača u 2025. godini iznosila je 388.741 KM. Prema obrascu za raspodjelu prihoda Općini je doznačen pripadajući dio prihoda ostvarenog po osnovu koncesionih naknada.

Prihodi od iznajmljivanja ostvareni su u iznosu od 224.600 KM od čega su najznačajniji prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta u iznosu od 180.849 KM. Nakon provedenog javnog poziva,³⁶ a na osnovu Odluke o izboru najpovoljnijih ponuda za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na području Općine³⁷ sa najpovoljnijim ponuđačima zaključuju se ugovori o zakupu poljoprivrednog zemljišta. Ugovore zaključuje općinski načelnik sa izabranim korisnicima na period od 10 godina. Ugovorima je utvrđena ukupna površina zakupa i godišnja zakupnina koju je zakupoprimac obavezan uplatiti na račun javnih prihoda Budžeta Kantona, od kojih je u omjeru 80% u korist Budžeta Općine i 20% je prihod Kantona. Prema obrascu za raspodjelu prihoda Općini je doznačen pripadajući dio prihoda ostvarenog po ovom osnovu.

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 3.659.287 KM, a odnose se na primljene kapitalne transfere (2.705.332 KM) i primljene tekuće transfere (953.955 KM).

Primljeni kapitalni transferi odnose se na odobrena sredstva od Federacije BiH (1.748.388 KM), Županije (660.122 KM) i od Republike Hrvatske (296.822 KM).

Najznačajnija odobrena sredstva iz budžeta Federacije BiH odnose se na sredstva od: Federalnog ministarstva finansija po Ugovoru o dodjeli pomoći iz Budžeta FBiH od 26. 8. 2024. godine za: „Sanaciju i adaptaciju Gradske sportske sale“ (500.000 KM) i „Rješavanje tretmana fekalnih voda u naselju Bobara“ (200.000 KM),³⁸ Fonda za zaštitu okoliša FBiH shodno Ugovoru o dodjeli finansijskih sredstava za izvođenje radova u okviru Projekta „Uređaj za prečišćavanje otpadnih voda Tomislavgrad“ (200.000 KM) i Ugovoru o dodjeli finansijskih sredstava u svrhu realizacije Projekta „Infrastrukture u naselju Bobara 2“ (121.817 KM),³⁹ Federalnog ministarstva prometa i komunikacija po osnovu Sporazuma o finansiranju implementacije Projekta „Izgradnja i sanacija cesta u Općini“ (284.464 KM), Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica po Ugovoru o namjenskom korištenju budžetskih sredstava u svrhu sufinansiranja Projekta „Rekonstrukcija križanja ulice Kralja Zvonimira i ulice Brigade kralja Tomislava“ (100.000 KM), Ugovora o namjenskom korištenju doniranih sredstava za sufinansiranje Projekta „Izgradnja kanalizacije u naselju Bobara- II faza“ (50.000 KM) i po Ugovoru o namjenskom korištenju budžetskih sredstava u svrhu „Rješavanje tretmana fekalnih voda u naselju Bobara“ (53.221 KM), i Federalnog ministarstva rada i socijalne politike po osnovu Ugovora o saradnji, korištenju i

³⁴ Uredba donesena na osnovu Zakona o koncesijama Hercegbosanske Županije (Narodne novine Hercegbosanske Županije“, br. 14/03 i 8/08).

³⁵ Izmjenom Uredbe o utvrđivanju koncesijske naknade od marta 2026. godine raspodjela ovih prihoda vrši se u korist jedinica lokalne samouprave i to: 60% je prihod jedinica lokalne samouprave, a 40% prihod Budžeta HBŽ.

³⁶ Javni poziv raspisuje Općina odlukom općinskog načelnika u skladu sa članom 105. Zakona o poljoprivrednom zemljištu Hercegbosanske Županije. Na prijedlog Odluke o raspisivanju Javnog poziva i tekst Javnog poziva prethodnu saglasnost dalo je Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske Županije.

³⁷ Na prijedlog Odluke o izboru najpovoljnijih ponuda za zakup poljoprivrednog zemljišta prethodnu saglasnost dalo je Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske Županije (prezentovana Odluka broj 08-02/3-20-835/25 od 9. 12. 2025).

³⁸ Ugovorom su odobrena sredstva u iznosu od 900.000 KM u svrhu: „Sanacije i adaptacije Gradske sportske sale“ od 500.000 KM, „Rješavanja tretmana fekalnih voda u naselju Bobara“ od 200.000 KM i „Sanacije lokalnih cesta“ od 200.000 KM. Sredstva su uplaćena na poseban namjenski račun, sa kojeg su i realizovana (tokom 2025. godine utrošena su sredstva od 700.000 KM, dok je iznos od 200.000 KM utrošen u 2024. godini za sanaciju lokalnih cesta).

³⁹ Ugovor je zaključen 21. 11. 2024. godine na iznos odobrenih sredstava od 240.000 KM. Ugovorom je definisano da će se sredstva isplaćivati u skladu sa dinamikom realizovanih aktivnosti. Na ovaj Ugovor zaključena su još dva aneksa Ugovora kojima je produživan rok za realizaciju Projekta. Tokom 2025. godine utrošena su sredstva od 121.817 KM.

načinu utroška raspoloživih finansijskih sredstava u svrhu projekta „Adaptacija i uređenja postojećih objekata Centra“ (96.088 KM).⁴⁰

Sredstva od Županije odobrena su od: Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije za „Projekat infrastrukture u naselju Bobara“ (276.449 KM), Vlade Županije po osnovu Odluke o odobravanju finansijskih sredstava nižim nivoima vlasti za Projekat izgradnje mrtvačnice na Karauli“ (220.000 KM), kao i od Direkcije za ceste Hercegbosanske Županije po Odluci o odobravanju sredstava za finansiranje/sufinansiranje lokalnih cesta „Sanacija lokalne ceste u Roškom polju“ (163.673 KM).

Najznačajnija sredstava odobrena od Republike Hrvatske realizovana su po osnovu ugovora za provedbu projekata pomoći Hrvatima u BiH za 2025. godinu u svrhu socijalnog razvoja lokalne zajednice za Projekat „Modernizacija Centra za socijalnu skrb“ (115.785 KM), i za Projekat „Put u budućnost“ kojim je nabavljeno novo kombi vozilo za JU Centar za odgoj i obrazovanje Nova nada (105.615 KM) i od Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine Zagreb po osnovu Ugovora o finansijskoj pomoći za „Sufinansiranje rekonstrukcije školske sportske sale Osnovne škole Ivana Mažuranića (66.498 KM).

Zakonom o budžetima u FBiH utvrđeno je da se namjenski prihodi i primici koji nisu iskorišteni u prethodnoj godini prenose u budžet za tekuću budžetsku godinu. Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor utvrđeno je da se primljena, a neutrošena sredstva na kraju godine preknjižavaju na konto vremenskih razgraničenja.

Revizijom je konstatovano da je u 2025. godini izvršeno ulaganje u prostorije JU Centar za socijalnu skrb u iznosu od 170.479 KM. Ugovor o izvođenju radova na uređenju prostorija zaključen je sa dobavljačem Intertrgovina d.o.o. u vrijednosti od 171.639 KM (sa PDV-om). Za izvršene radove dobavljač je ispostavio: Prvu privremenu situaciju od 60.530 KM, Drugu privremenu situaciju od 39.384 KM i Okončanu situaciju na iznos od 70.565 KM.⁴¹ Obaveze po ispostavljenim privremenim situacijama i okončanoj situaciji izmirene su prema dobavljaču, o čemu je prezentovana dokumentacija. Ugovor za provedbu projekta pomoći Hrvatima u BiH u svrhu socijalnog razvoja lokalne zajednice u 2025. godini zaključen je 27. 6. 2025. godine sa Ministarstvom rada, penzijskog sistema, porodica i socijalne politike Republike Hrvatske (Ugovor o dodjeli finansijskih sredstava za projekat „Reforma kroz rekonstrukciju: Modernizacija Centra za socijalnu skrb“) u ukupnom iznosu od 144.731 KM. Njime je definisano da će se sredstva isplatiti na devizni račun korisnika na način da će se prva rata od 80% ukupno ugovorenog iznosa (115.785 KM) uplatiti u roku od 30 dana od dana potpisivanja Ugovora, a preostali iznos nakon dostavljanja izvještaja o napretku (do 29. 12. 2025. godine). Nije prezentovano da je uplata preostalog ugovorenog iznosa izvršena u 2025. godini. Također, članom 9. ovog Ugovora definisano je da ako davalac sredstava utvrdi da je korisnik nenamjenski koristio dodijeljena sredstva i/ili nije proveo aktivnosti navedene u Obrascu opisa Projekta u ugovorenom periodu i/ili nije podnio odgovarajuće izvještaje u roku i sa sadržajem određenim Ugovorom, odnosno ako davaocu sredstava ne omogući nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava, daljnja isplata bit će obustavljena, a korisnik je dužan vratiti primljena nenamjenski utrošena ili netrošena sredstva uz obračunate kamate zajedno sa zateznim kamatama u roku od 30 dana od dana primitka pisane obavijesti davatelja o potrebi vraćanja zaprimljenih sredstava.

Prezentovan je Izvještaj o namjenskom utrošku koji je Općina dostavila Republici Hrvatskoj na propisanim Obrascima izvještavanja. U Izvještaju je navedeno da su sredstva namjenski utrošena, a kao dokaz priloženi su, između ostalih, tri računa ispostavljena za uređenje prostorija JU Centar za socijalnu skrb od dobavljača Intertrgovina d.o.o. u ukupnom iznosu od 170.479 KM, i izvodi kao dokaz izmirenja obaveza. Po ovom Programu od Republike Hrvatske u 2025. godini odobrena su sredstva u iznosu od 115.785 KM.

Također, za Projekat- adaptacija i uređenje postojećih prostorija JU Centra za socijalnu skrb odobrena su sredstva po Ugovoru o saradnji, korištenju i načinu utroška raspoloživih finansijskih

⁴⁰ Ugovor je zaključen 30. 8. 2024. godine na iznos od 96.089 KM, a sredstva su utrošena u 2025. godini.

⁴¹ Ukupna vrijednost izvršenih radova po privremenim i okončanoj situaciji je u iznosu od 170.479 KM.

sredstava utvrđenih u Budžetu FBiH za 2024. godinu, koji su zaključili JU Centar za socijalnu skrb i Federalno ministarstvo rada i socijalne politike 30. 8. 2024. godine u iznosu od 96.089 KM (svrhu sufinansiranja projekata adaptacije i uređenja prostorija za centre za socijalni rad). Članom 7. ovog Ugovora propisano je da ako u procesu kontrole ovo Ministarstvo utvrdi da je korisnik nenamjenski koristio odobrena finansijska sredstva ili ih uopće nije utrošio, ili ako nije podnio odgovarajući izvještaj u roku ili Ministarstvu ne omogući nadzor nad namjenskim korištenjem odobrenih sredstava, korisnik je dužan vratiti utvrđeni iznos primljenih neutrošenih ili nenamjenski utrošenih sredstava najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema pisane obavijesti od Ministarstva o potrebi vraćanja zaprimljenih sredstava.

Prezentovan je Narativni izvještaj o utrošku odobrenih sredstava koji je JU Centar za socijalnu skrb dostavio Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike. U Izvještaju je navedeno da su sredstva utrošena za izvođenje radova na uređenju prostorija Centra, a kao prilog dostavljeni su računi od dobavljača Intertrgovina d.o.o., i to: Prva privremena situacija od 60.530 KM, i druga privremena situacija od 39.384 KM (što ukupno iznosi 99.914 KM), dok je ukupan iznos odobrenih sredstava od Ministarstva po ovom Projektu 96.089 KM.

Napominjemo da su ukupno odobrena sredstva od dva finansijera (po projektu sufinansiranja za centre/modernizaciju- adaptaciju postojećih prostorija JU Centar za socijalni rad) za navedeno ulaganje u iznosu od 211.873 KM, koja su po okončanju ulaganja knjigovodstveno evidentirana u korist prihoda, a na teret kratkoročnih razgraničenja, iako je stvarna realizacija ovog projekta u 2025. godini iznosila 170.479 KM, koliko je i plaćeno dobavljaču Intertrgovina d.o.o. sa kojim je zaključen Ugovor o izvođenju radova. **To je imalo za posljedicu precijenjene prihode i finansijski rezultat, a podcijenjena kratkoročna razgraničenja za 41.394 KM. U vezi navedenog napominjemo da je novac od finansijera za ovaj projekat uplaćen na depozitni račun Općine (novac od Republike Hrvatske uplaćen je prvo na devizni račun, a potom prebačen na depozitni), nakon čega je Općina novac prebacila na investicijski račun (namjenski račun). Nije moguće potvrditi da li je iznos od 41.394 KM na datum bilansa neutrošen, s obzirom na to da se ne vrši odvojeno evidentiranje i praćenje svih namjenskih prihoda.**

Osim navedenog, konstatovano je da su odobrena sredstva za ulaganja u kanalizaciju u naselju Bobara od: Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije za Projekat „Infrastrukture u naselju Bobara“ (276.449 KM), Federalnog ministarstva finansija za sufinansiranje Projekta „Rješavanje i tretman fekalnih voda za naselje Bobara“ (200.000 KM), Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica za sufinansiranje Projekta „Izgradnja kanalizacije u naselju Bobara- faza II“ (50.000 KM) i za sufinansiranje Projekta „Rješavanje i tretman fekalnih voda u naselju Bobara“ (53.221 KM). Za realizaciju navedenog Projekta 11. 9. 2024. godine zaključen je Ugovor sa dobavljačem KTM Brina d.o.o. Posušje u ukupnoj vrijednosti od 816.096 KM (sa PDV-om). Prema prezentovanoj dokumentaciji za izvršene radove dobavljač KTM Brina d.o.o. ispostavio je tri privremene situacije i to: Prva privremena situacija od 252.015 KM, Druga privremena situacija od 162.330 KM i Treća privremena situacija od 165.324 KM.⁴² Ugovorima je definisano da je korisnik sredstava obavezan finansijerima dostaviti izvještaje o namjenskom utrošku odobrenih sredstava.

Uvidom u prezentovane izvještaje utvrđeno je da je dio odobrenih sredstava od Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije (202.015 KM) i sredstva od Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica (50.000 KM) opravdan Prvom privremenom situacijom (252.015 KM), da je dio odobrenih sredstava od Federalnog ministarstva finansija (162.330 KM) opravdan Drugom privremenom situacijom, te da je dio preostalih sredstava od Federalnog ministarstva finansija (37.670 KM), dio preostalih sredstava od Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije (74.433 KM) i dio odobrenih sredstava od Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica (53.221 KM) opravdan Trećom privremenom situacijom (165.324 KM). Prezentovana je kompletna dokumentacija koja se odnosi na navedena ulaganja, kao i nalozi i izvodi kao dokaz da su obaveze prema dobavljaču izmirene za ispostavljene situacije.

⁴² Ukupna vrijednost izvršenih radova po ispostavljene tri privremene situacije od izvođača radova je 579.669 KM.

Skrećemo pažnju na to da je, osim prethodno navedenih, Općina sa Fondom za zaštitu okoliša FBiH zaključila Ugovor o dodjeli finansijskih sredstava od 21. 11. 2024. godine (zaključena su i dva aneksa ugovora kojima su produživani rokovi realizacije projekta) u vrijednosti od 240.000 KM za Projekat „Infrastrukture u naselju Bobara 2 u Općini Tomislavgrad“. Ugovorom je definisano da će se finansijska pomoć koristiti isključivo u svrhu realizacije izvođenja radova po navedenom Projektu, a sredstva će se isplaćivati u skladu sa dinamikom realizovanih aktivnosti i prihvatanju dostavljenih situacija i dokumentacije, kao i da sredstva Fonda ne mogu biti uplaćena avansno. Ugovorom je utvrđena obaveza korisnika da dostavi detaljno popunjen, potpisan i ovjeren izvještaj o realizaciji projekta. Osim toga, Ugovorom je utvrđeno da Fond može jednostrano raskinuti ugovor, ili odgoditi plaćanje ugovorenih sredstava, te zahtijevati vraćanje sredstava ako korisnik pri sklapanju Ugovora nije dao tačne podatke Fondu, ne podmiruje ugovorene obaveze izvođaču, odnosno ne prati ulaganja kako je Ugovoreno.

Shodno navedenom, a u skladu s prezentovanom dinamikom realizovanih aktivnosti Općini su po ovom Projektu odobrena sredstva od Fonda u ukupnom iznosu od 121.817 KM (procenat realizovanih aktivnosti po Prvoj privremenoj situaciji od 74.092 KM ispostavljenoj od dobavljača KTM Brina d.o.o. i po Drugoj privremenoj situaciji od istog dobavljača u iznosu od 47.725 KM, odnosno kumulativna vrijednost realizovanih aktivnosti iz sredstava Fonda od 121.817 KM).

Napominjemo da su odobrena i doznačena sredstva od Fonda po osnovu ulaganja u ovaj Projekat u ukupnom iznosu od 121.817 KM po ispostavljenim situacijama u skladu sa dinamikom realizovanih aktivnosti (kumulativna vrijednost realizovanih aktivnosti iz sredstava Fonda) knjigovodstveno evidentirana u korist prihoda, a na teret kratkoročnih razgraničenja. **Međutim, ukupan trošak, odnosno obaveza prema dobavljaču izmirena je u iznosu od 579.669 KM,⁴³ što je u cijelosti finansirano iz sredstava odobrenih od drugih finansijera.⁴⁴ Navedeno upućuje na zaključak da sredstva Fonda u iznosu od 121.817 KM nisu utrošena za svrhe za koje su opravdana Fondu, niti je bilo osnova da se priznaju prihodi na teret razgraničenja u navedenom iznosu. To je za posljedicu imalo precijenjene prihode i finansijski rezultat, a podcijenjena kratkoročna razgraničenja za 121.817 KM. Sredstva od Fonda su doznačena 4. 11. 2025. i 9. 11. 2025. godine na depozitni račun Općine, koja su nakon toga prebačena na transakcijski račun na kojem je stanje na datum bilansa iznosilo 1.148.727 KM.**

Revizijom je konstatovano da su u 2025. godini neosnovano priznati prihodi po osnovu primljenih namjenskih sredstava za sufinansiranje infrastrukturnih projekata na teret razgraničenja u ukupnom iznosu od 163.211 KM („Projekat ulaganja u adaptaciju prostorija JU Centar za socijalnu skrb“ od 41.394 KM i „Projekat ulaganja u izgradnju kanalizacije u naselju Bobara“ od 121.817 KM), budući da nije došlo do stvarne realizacije. To nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, a za posljedicu je imalo precijenjene prihode i finansijski rezultat i potcijenjena kratkoročna razgraničenja za 163.211 KM.

Imajući u vidu da je utrošak sredstava naveden u izvještajima o namjenskom utrošku sredstava odobrenih za „Projekat - adaptacija i uređenje postojećih prostorija/modernizaciju JU Centra za socijalnu skrb“ i Projekat ulaganja u izgradnju kanalizacije/infrastrukture u naselju Bobara“ pravdani istim računima prema više finansijera, to upućuje na zaključak da izvještaji o namjenskom utrošku nisu vjerodostojni.

Preporuka:

- ***prihode i razgraničenja po osnovu primljenih transfera knjigovodstveno evidentirati u visini utrošenih sredstava za izvršena ulaganja u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.***

⁴³ Vrijednost odgovara zbiru prve (252.105 KM), druge (162.330 KM) i treće privremene situacije (165.324 KM) ispostavljene od dobavljača KTM Brina d.o.o. sa kojim je zaključen Ugovor o izvođenju radova.

⁴⁴ Federalno ministarstvo finansija (200.000 KM), Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica (103.220 KM), Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije (276.449 KM).

Primljeni tekući transferi odnose se na primljene grantove od Hercegbosanske županije (678.040 KM), primljene grantove od Federacije BiH (233.485 KM) i sredstva od Federalnog zavoda za zapošljavanje (42.430 KM).

Najznačajniji grantovi od Hercegbosanske županije odnose se na odobrena sredstva po Odluci Vlade Hercegbosanske županije iz aprila 2025. godine za obilježavanje 1100. godišnjice krunidbe kralja Tomislava (300.000 KM), za troškove sufinansiranja prevoza učenika srednjih škola (119.279 KM), sredstva od Ministarstva rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Hercegbosanske županije za isplatu naknada putem JU Centar za socijalnu skrb (109.418 KM), te od Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije za čišćenje melioracijskih kanala na Duvanjskom polju u skladu sa Ugovorom o sufinansiranju projekta zaključenim 7. 10. 2025. godine (85.064 KM).

Najznačajniji grantovi od Federacije BiH u iznosu od 202.345 KM odnose se na isplatu naknada putem JU Centar za socijalnu skrb po osnovu stečenog statusa roditelja njegovatelja u skladu sa Zakonom o roditeljima njegovateljima u FBiH.⁴⁵ Isplate ovih naknada roditelju njegovatelju detaljnije su obrazložene u tački 6.1.2.3 Izvještaja.

6.1.1.4 Primici od prodaje stalnih sredstava

Primici od prodaje stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 1.577.984 KM,⁴⁶ a najznačajniji se odnose na primitke ostvarene prodajom zemljišta (1.544.664 KM) i primitke od prodaje vozila u vlasništvu Općine - Škoda superb 2018. godina (30.000 KM).

Prihodi od prodaje zemljišta iskazani su u visini ostvarenih primitaka od prodaje neizgrađenog građevinskog zemljišta. Tokom revidirane godine Općina je vršila prodaju neizgrađenog građevinskog zemljišta koje joj je u vlasništvu, putem neposredne pogodbe i javnog nadmetanja. Odluke o prodaji građevinskog zemljišta radi oblikovanja postojeće građevinske parcele putem neposredne pogodbe usvaja Vijeće u skladu s članom 363. Zakona o stvarnim pravima FBiH⁴⁷ (prethodno se podnose zahtjevi za kupovinu od pravnih i fizičkih lica). Osim toga, prodaja građevinskog zemljišta vršena je na osnovu Odluke o načinu i uslovima prodaje neizgrađenog ostalog građevinskog zemljišta putem javnog nadmetanja - licitacije koju je usvojilo Vijeće, nakon čega se raspisuje Javni poziv za prodaju. Postupak prodaje provodila je Komisija za provođenje postupka javnog nadmetanja u skladu s Pravilnikom o postupku javnog nadmetanja za raspolaganje nekretninama u vlasništvu FBiH, kantona, općina i gradova.⁴⁸

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U konsolidovanom Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2025. godinu rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 19.797.237 KM.

Njihovu strukturu čine: tekući transferi (6.298.346 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (4.736.604 KM), plaće i naknade troškova zaposlenih i doprinosi poslodavca (4.081.918 KM), izdaci za materijal i usluge (2.118.514 KM), kapitalni transferi (2.071.173 KM) i izdaci za otplate dugova (294.915 KM).

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazani su u iznosu od 3.831.614 KM, a odnose se na bruto plaće i naknade plaća i naknade troškova zaposlenih.

⁴⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 75/21

⁴⁶ U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2025. godinu na poziciji primici od prodaje stalnih sredstava nije iskazana planirana vrijednost primitaka (Budžetom i izmjenama Budžeta planirana vrijednost u iznosu od 2.500.000 KM).

⁴⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 66/2013, 100/2013

⁴⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 17/14

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 3.181.080 KM, od čega se na Općinu odnosi 2.949.284 KM, a na ostale budžetske korisnike 231.796 KM (JU Centar za socijalnu skrb i Pravobranilaštvo).

Odlukom o izvršavanju Budžeta za 2025. godinu utvrđeno je da se sredstva za bruto plaće i naknade troškova uposlenih izvršavaju na osnovu Odluke o plaćama i naknadama u tijelima vlasti Općine Tomislavgrad, dok se iznos osnovice i boda za obračun plaća utvrđuje na osnovu Sporazuma sa sindikatom.

Obračun plaća i naknada plaća u Općini, Vijeću i Pravobranilaštvu uređen je Odlukom o plaćama i naknadama u tijelima vlasti Općine Tomislavgrad,⁴⁹ kojom su utvrđeni platni razredi i koeficijenti za plaće dužnosnika, savjetnika Općinskog načelnika, državnih službenika, namještenika i zaposlenika u organima uprave Općine Tomislavgrad. Koeficijenti i platni razredi utvrđeni navedenom Odlukom, usklađeni su sa Zakonom o plaćama i naknadama korisnika budžeta Hercegbosanskog županije.⁵⁰

Sporazumom između načelnika i sindikalne organizacije od 6. 12. 2024, utvrđena je osnovica za obračun plaće (375 KM) i vrijednost boda za obračun plaće (1,1) za 2025. godinu.

Uvidom u odabrani uzorak (mart, septembar i decembar 2025.) utvrđeno je da je obračun i isplata plaća vršena u skladu sa Odlukom o plaćama i naknadama u tijelima vlasti Općine Tomislavgrad.

Zakonom o radu Hercegbosanske županije⁵¹ i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu⁵² propisana je obaveza vođenja evidencije o radnom vremenu koja, između ostalog, sadrži podatke o početku i završetku rada, prekidu rada (pauza), ukupnom dnevnom radnom vremenu, vremenu terenskog rada, dežurstvima, odsustvima i slično. Revizijom je utvrđeno da se evidencije vode u tabelarnoj formi u kojima se za svaki radni dan upisuje radno vrijeme provedeno na poslu ili u slučaju izostanka razlog izostanka (bolovanje, godišnji odmor i ostalo), ali se ne vode evidencije o početku, završetku i ukupnom dnevnom radnom vremenu, kao ni evidencije o korištenju pauze tokom radnog dana. **S obzirom na navedeno, konstatovano je da se evidencije o radnom vremenu ne vode u skladu s odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu.**

Najviša neto plaća u Općini isplaćena je u iznosu od 3.984 KM (sa minulim radom), a najniža u iznosu od 1.080 KM.

Ocjenjivanje državnih službenika i namještenika izvršeno je u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne službe u Hercegbosanskoj županiji⁵³ i Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u tijelima državne službe u Hercegbosanskoj županiji.⁵⁴

Struktura naknada troškova zaposlenih u konsolidovanim finansijskim izvještajima je sljedeća:

Naknade troškova zaposlenih	2025. godina
	650.533
Naknada za topli obrok	328.350
Naknada za prevoz na posao i sa posla	119.689
Regres za godišnji odmor	78.966
Naknade za jubilarne nagrade	40.619
Otpremnine	30.155
Pomoć u slučaju bolesti	27.523
Pomoć u slučaju smrti	25.231

U okviru naknada troškova zaposlenih izdaci koji se odnose na Općinu iznose 611.152 KM, a na ostale budžetske korisnike 39.381 KM.

⁴⁹ „Sl. glasnik Općine Tomislavgrad“, br. 9/23, 4/24, 6/24

⁵⁰ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 8/22

⁵¹ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 10/22

⁵² „Sl. novine FBiH“, br. 36/16

⁵³ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 1/14, 5/16, 1/22 i 10/22

⁵⁴ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 11/14

Naknada za topli obrok se isplaćuje u visini od 1% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH, prema posljednjem statističkom podatku.

Naknada za prevoz na posao i sa posla pripada svim zaposlenicima čije je mjesto stanovanja do mjesta rada udaljeno najmanje dva kilometra u visini cijene mjesečne karte ili po predenom kilometru u skladu s kantonalnim propisima.

Regres za korištenje godišnjeg odmora isplaćuje se u iznosu od 50% prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u FBiH, prema posljednjem objavljenom statističkom podatku, a isplaćen je na osnovu odluke načelnika u iznosu od 789,66 KM po zaposleniku.

Naknade za jubilarne nagrade najvećim dijelom se odnose na naknade zaposlenicima za vjerske praznike (38.800 KM) isplaćene na osnovu Odluke načelnika u visini od 400 KM po zaposleniku. Ove naknade nisu predviđene Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, Zakonom o plaćama i naknadama korisnika budžeta Hercegbosanske županije, niti internim aktima Općine. **S obzirom na navedeno, utvrđeno je da naknade po osnovu vjerskih praznika nisu utvrđene Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, Zakonom o plaćama i naknadama korisnika budžeta Hercegbosanske županije, niti internim aktima Općine, zbog čega nije opravdana isplata naknada za vjerske praznike u ukupnom iznosu od 38.800 KM.**

Revizijom je utvrđeno da se obračun i isplata naknada za topli obrok, prevoz, regres, otpremnine i pomoći u slučaju bolesti i smrti vrši u skladu s Odlukom o plaćama i naknadama u tijelima vlasti Općine Tomislavgrad, međutim naknade za vjerske praznike isplaćene su iako nisu predviđene ovom Odlukom.

Preporuke:

- *evidencije o radnom vremenu voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu;*
- *obračun i isplatu naknada troškova zaposlenih vršiti uz dosljednu primjenu zakonskih i podzakonskih akata koji jasno regulišu navedeno pravo.*

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 2.118.514 KM, a odnose se najvećim dijelom na: izdatke za komunikaciju i komunalne usluge (999.143 KM), ugovorene i druge posebne usluge (625.914 KM), izdatke za energiju (225.764 KM), unajmljivanje imovine, izdatke za tekuće održavanje (85.782 KM) i nabavku materijala i sitnog inventara (71.662 KM).

U okviru izdataka za komunikaciju i komunalne usluge najznačajniji izdaci se odnose na izdatke za komunalne usluge (938.593 KM) koji se najvećim dijelom sastoje od usluga čišćenja i održavanja grada (409.409 KM), zimskog održavanja cesta (292.079 KM), čišćenja melioracijskih kanala (86.351 KM), sanacije divljih deponija (82.290 KM) i korištenja deponije u općini Kupres (44.000 KM). Usluge čišćenja i održavanja grada realizuju se na osnovu faktura koje ispostavlja „Javno komunalno preduzeće“ d.o.o. Tomislavgrad, na osnovu cijena koje su utvrđene Programom finansiranja komunalnih djelatnosti za 2025. godinu,⁵⁵ kojeg je u martu 2025. godine usvojilo Općinsko vijeće. Revizijom je utvrđeno da se fakturisanje vrši u skladu sa navedenim Programom, dok nadzor nad realizacijom i kontrolu fakturisanih usluga vrši pomoćnik načelnika Službe za graditeljstvo, prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove. Zimsko održavanje lokalnih cesta vrši se na osnovu ispostavljenih faktura od različitih dobavljača sa kojima su, nakon provedene procedure javne nabavke, zaključeni okvirni sporazumi za zimsko održavanje puteva za sezonu 2023/24, 2024/25, 2025/26. Konstatovano je da se fakturisanje vrši na osnovu jediničnih cijena radova iz okvirnih sporazuma, a kontrolu stvarno izvršenih količina radova i efektivnih sati vrši koordinator ispred Službe za graditeljstvo, prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove.

⁵⁵ Programom su, između ostalog predviđeni radovi za: čišćenje i pranje gradskih ulica, održavanje zelenih površina, održavanje kanala, obrezivanje stabala i raslinja, ostali radovi vezani za odvodnju i održavanje saobraćajnica i sl.

Odredbama člana 25. Zakona o cestama FBiH⁵⁶ utvrđeno je da Godišnji plan i program održavanja i zaštite, kao i program rekonstrukcije, izgradnje i obnove javnih cesta do kraja tekuće godine za narednu godinu donosi nadležni općinski načelnik, a da saglasnost na godišnje planove i programe daje nadležno općinsko vijeće. Prema izjavi odgovorne osobe, Općina nije donijela Godišnji plan i program održavanja i zaštite, kao i program rekonstrukcije, izgradnje i obnove javnih cesta za 2025. godinu. Strategija razvoja lokalnih cesta i ulica Općine Tomislavgrad za period od 2025-2035 godine usvojena je Odlukom Vijeća od 17. 12. 2025. godine.

Konstatovano je da Općina nije donijela Godišnji plan i program održavanja i zaštite, kao i program rekonstrukcije, izgradnje i obnove javnih cesta za 2025. godinu, u skladu s odredbama Zakona o cestama FBiH.

Čišćenje melioracijskih kanala izvršeno je na osnovu ugovora zaključenog nakon provedenog postupka javne nabavke sa dobavljačem „Ćićko Max“ d.o.o. Tomislavgrad. Sa istim dobavljačem, nakon provedenog postupka javne nabavke, zaključen je i realizovan ugovor za sanaciju divljih deponija. Izdaci za korištenje deponije u Općini Kupres realizovani su na osnovu ugovora iz 2023. godine, kojeg su međusobno potpisale dvije općine za korištenje zemljišta, za potrebe odlaganja otpadnog materijala. Općina Kupres na osnovu navedenog ugovora mjesečno vrši fakturisanje u visini od 4.000 KM Općini.

U okviru izdataka za ugovorene i druge posebne usluge najznačajniji se odnose na: izdatke za ugovorene usluge (239.878 KM), ostale nespomenute usluge i dadžbine (132.967 KM), izdatke za informisanje (121.562 KM) i izdatke za porez na ugovorene usluge (61.318 KM).

Izdaci za ugovorene usluge najvećim dijelom se odnose na naknade za rad u komisijama (114.579 KM), naknade vijećnicima (82.090) i ostale izdatke za druge samostalne djelatnosti (26.943 KM).

U okviru naknada za rad komisija iskazane su neto naknade za rad u komisijama koje su formirane Rješenjima načelnika, a sastoje se od vanjskih saradnika i zaposlenika. Utvrđeno je da obračun naknada zaposlenicima, po osnovu angažmana u komisijama (komisija za javne nabavke, izbor i imenovanje zaposlenika, štab civilne zaštite, komisija za popis, PIT i sl.) u iznosu od najmanje 56.398 KM, nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak,⁵⁷ Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak,⁵⁸ kao i Zakonom o doprinosima⁵⁹ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa,⁶⁰ zbog čega nisu obračunati i uplaćeni propisani porezi i doprinosi. Napominjemo da je navedenim propisima utvrđeno da naknade zaposlenicima po osnovu angažmana po bilo kojem osnovu, a u vezi sa nesamostalnom djelatnošću, nezavisno da li se ti poslovi obavljaju u toku ili izvan radnog vremena, imaju karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti.

Naknade vijećnicima regulisane su Odlukom o visini naknade vijećnika u Općinskom vijeću Tomislavgrad. Odlukom je utvrđeno pravo na naknadu za rad vijećnika u iznosu od 200 KM. Pored toga, vijećnicima za prisustvo na sjednici pripada naknada od 100 KM koja se ne isplaćuje u slučaju da pojedini vijećnik nije prisustvovao sjednici. Za rad u komisijama Vijeća članovima pripada naknada u visini od 30 KM po sjednici. U 2025. godini održano je ukupno devet redovnih i jedna godišnja sjednica Vijeća. U odabranim uzorcima naknade su obračunavane i isplaćivane u skladu s navedenom Odlukom.

Konstatovano je da Općina nije donijela Godišnji plan i program održavanja i zaštite, kao i program rekonstrukcije, izgradnje i obnove javnih cesta za 2025. godinu, u skladu s odredbama Zakona o cestama FBiH. Osim toga, obračun naknada za rad zaposlenika u komisijama nije imao karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti, zbog čega nisu obračunati i uplaćeni pripadajući porezi i doprinosi, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak, Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i odredbama Zakona o doprinosima i Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.

⁵⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 12/10, 16/10 i 66/13

⁵⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

⁵⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21, 77/21 i 20/22

⁵⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19, 4/21 i 6/23

⁶⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17

Preporuke:

- **donijeti godišnji plan i program održavanja i zaštite, kao i program rekonstrukcije, izgradnje i obnove javnih cesta u skladu sa Zakonom o cestama FBiH;**
- **poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.**

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 6.298.346 KM⁶¹ i realizovani u iznosu od 89% u odnosu na plan. Struktura im je sljedeća: tekući transferi drugim nivoima vlasti (2.596.761 KM), tekući transferi pojedincima (1.861.257 KM), tekući transferi neprofitnim organizacijama (1.160.085 KM), subvencije javnim preduzećima (407.305 KM), drugi tekući rashodi (184.516 KM) i subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima (88.422 KM).

Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH (u daljnjem tekstu: Smjernice)⁶² utvrđuju se minimalni standardi dodjele budžetskih sredstava koji se dodjeljuju putem transfera i subvencija. Minimalni standardi uključuju opće i posebne uslove finansiranja i postupke koje korisnici javnih sredstava trebaju primjenjivati kod dodjele sredstava iz budžeta putem transfera i subvencija. Postupci obuhvataju aktivnosti davanja budžetskih sredstava u planiranju, odabiru, ugovaranju, praćenju provođenja i evaluaciji rezultata utroška sredstava dodijeljenih putem transfera i/ili subvencija, javnom objavljivanju i izvještavanju.

Minimalni standardni postupci dodjele budžetskih sredstava, između ostalih, podrazumijevaju dodjelu sredstava putem objave javnog poziva, imenovanja komisija, ugovaranja dodjele budžetskih sredstava, kao i javno objavljivanje podataka o dodijeljenim sredstvima. Također, utvrđeno je da se bez objave javnog poziva dodjela sredstava transfera može izvršiti samo ukoliko su prava korisnika utvrđena zakonom, ukoliko su u skladu sa zakonom nosioci određenih aktivnosti ili obaveza finansiranja proizilazi iz zakonom utvrđene obaveze osnivača.

Odlukom o izvršavanju Budžeta propisano je da će se sredstva namijenjena za transfere u kulturi, sportu i školstvu, transfere udruženjima, te transfere za finansiranje javnih preduzeća i javnih ustanova realizovati prema odobrenom Budžetu, programu rada i po utvrđenim procedurama finansiranja.

Tekući transferi drugim nivoima vlasti (2.596.761 KM) realizovani su najvećim dijelom kod Općine i odnose se na sredstva odobrena korisnicima utvrđenim Budžetom: transfer za školstvo (1.469.339 KM), transfer za kulturu (872.405 KM) i transfer za zdravstvo (231.000 KM).

U okviru *transfera za školstvo* najznačajniji se odnose na izdatke za finansiranje rada (plaće, topli obrok i prevoz zaposlenika) Dječijeg vrtića Tomislavgrad (897.000 KM), materijalnih troškova osnovnih škola (420.750 KM), materijalnih troškova JU Centra za odgoj i obrazovanje Nova nada (79.440 KM) i privatnih dječijih vrtića sa područja Općine (72.150 KM).

U skladu s Odlukom o mjerilima raspodjele budžetskih sredstava za privatne predškolske ustanove i Pravilnikom o postupku provedbe mjerila za privatne predškolske ustanove, a nakon provedene procedure (javni poziv, odluka o raspodjeli sredstava donesene nakon provedenog bodovanja od komisije za razmatranje i dodjelu sredstava), sa privatnim predškolskim ustanovama zaključeni su ugovori o raspodjeli sredstava i podrške u kontinuitetu odvijanja predškolskog odgoja i obrazovanja. Ugovorima su uređena međusobna prava i obaveze, a zaključeni su na period od tri godine, a svake naredne godine nakon usvajanja Budžeta zaključit će se Aneks ugovora. Revizijom je konstatovano da su odobrena sredstva realizovana u skladu sa Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine za 2025. godinu, Smjernicama i navedenim internim aktima Općine.

⁶¹ Od ukupno iskazanog iznosa tekućih transfera 5.657.347 KM je realizovano u Općini, a preostali dio putem JU Centar za socijalnu skrb (640.999 KM).

⁶² „Sl. novine FBiH“, br. 37/24

Transfer za kulturu najvećim dijelom odnosi se na sufinansiranje troškova plaća i rada JU Kulturno informativni centar Tomislavgrad (383.871 KM), troškova rada Turističke zajednice Općine Tomislavgrad (61.484 KM) i Franjevačkog muzeja (36.000 KM), za koje je Općina sredstva doznlačavala u mjesečnim tranšama. Osim navedenih, u okviru transfera za kulturu odobrena su sredstva za finansiranje kulturnih aktivnosti u organizaciji: JU Kulturno informativni centar Tomislavgrad za manifestaciju 1100. godišnjice krunidbe kralja Tomislava u iznosu od 164.475 KM i u organizaciji Franjevačkog muzeja u iznosu od 120.000 KM. Zaključkom načelnika od 22. 12. 2025. godine JU Kulturno informativni centar Tomislavgrad odobrena su sredstva za refundaciju troškova najma klizališta u iznosu od 41.524 KM, u kojem je navedeno da je uz zahtjev za refundaciju priložena dokumentacija, te da nije potrebno naknadno pravdanje utroška sredstava.

Transferi za zdravstvo najvećim dijelom u iznosu od 190.000 KM odobreni su Budžetom Općine za sufinansiranje rada Službe hitne pomoći Doma zdravlja Tomislavgrad (190.000 KM) i za finansiranje mobilnog tima Hitne pomoći (40.000 KM). Naime, prethodno je Budžetom Općine bilo planirano sufinansiranje rada Službe hitne pomoći u iznosu od 80.000 KM, međutim tokom godine izmjenama i dopunama Budžeta povećan je iznos zbog rješavanja finansijskih poteškoća Doma zdravlja Tomislavgrad, kojem je tokom 2025. godine od Porezne uprave FBiH bio blokiran transakcijski račun zbog neizmirenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa.

Tekući transferi pojedincima (1.861.257 KM), odnose se na Općinu (1.220.947 KM) i JU Centar za socijalnu skrb (640.310 KM).

Najznačajniji dio kod *Općine* odnosi se na transfer za prevoz učenika (730.668 KM), stipendije studentima (183.000 KM), jednokratne novčane pomoći za novorođene bebe (131.200 KM), transferi za posebne namjene (80.909 KM) i grant sredstva školarcima (65.550 KM).

Transferi za prevoz učenika odnose se na subvencioniranje troškova prevoza učenika osnovnih i srednjih škola i učenika s teškoćama u razvoju koji pohađaju predškolski i kombinovani program, a odobravaju se u skladu s Odlukom o subvencioniranju troškova prevoza učenika osnovnih i srednjih škola i učenika sa teškoćama u razvoju. Odlukom su propisani uslovi, iznos i način ostvarivanja prava na subvencioniranje troškova prevoza svih učenika osnovnih i srednjih škola i učenika s poteškoćama u razvoju koji nemaju organizovan prevoz. Revizijom je konstatovano da su sredstva odobrena za prevoz učenika realizovana u skladu s navedenim Odlukom.

Za dodjelu stipendija objavljen je javni poziv, u skladu s Odlukom o studentskim stipendijama Općine.⁶³ Odlukom su utvrđeni uslovi, kriteriji, dokazi o ispunjenju uslova, bodovanje, visina i broj stipendija. Komisija za dodjeljivanje stipendija provela postupak i na osnovu kriterija iz Odluke sačinila spisak stipendista koji je objavljen na oglasnoj ploči Općine. Nakon isteka zakonskog žalbenog roka načelnik je donio Rješenje o dodjeli stipendija. Sa svim studentima kojima su odobrene stipendije zaključeni su ugovori kojima su utvrđena međusobna prava i obaveze. Revizijom je konstatovano da je dodjela sredstava stipendistima izvršena u skladu s Odlukom o studentskim stipendijama Općine, te da su sredstva dodijeljena u skladu sa Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH.

Jednokratne novčane pomoći realizuju se u skladu sa Odlukom Vijeća o pravu na novčanu naknadu za novorođenu djecu na području Općine, kojom su utvrđeni uslovi i potrebna dokumentacija.⁶⁴ Revizijom je utvrđeno da su dodijeljena sredstva novorođenoj djeci na području Općine u iznosu utvrđenom Odlukom vijeća.

Transferi za posebne namjene najvećim dijelom (73.500 KM) odnose se na opremanje Službe civilne zaštite (58.500 KM) i nabavku vozila Gorske službe spašavanja (15.000 KM), a realizovani su u skladu s Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebnih naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća⁶⁵ i Godišnjim planom korištenja sredstava posebne naknade za 2025. godinu.

⁶³ „Sl. glasnik Općine Tomislavgrad“, br. 6/24

⁶⁴ „Službeni glasnik Općine Tomislavgrad“, br. 1/14, 3/14, 4/17, 4/19, 2/21, 8/22

⁶⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 4/12, 80/13, 20/20

Grant sredstva školarcima realizovana su na osnovu Javnog poziva za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu naknadu polaznicima prvog razreda osnovnih škola sa prebivalištem na području Općine. Revizijom je utvrđeno da su odobrena sredstva svim polaznicima prvih razreda osnovnih škola, a u tu svrhu prezentovani su spiskovi polaznika u prvi razred dostavljeni Općini od osnovnih škola sa područja Općine Tomislavgrad.

U okviru *transfera odobrenih putem JU Centra za socijalnu skrb* najznačajniji se odnose na: transfere za smještaj u ustanove socijalne zaštite (340.310 KM) i naknade za roditelje njegovatelje (210.370 KM).

Transferi za smještaj u ustanovama socijalne zaštite realizuju se u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava i zaštite porodice sa djecom FBiH,⁶⁶ a odnose se na smještaj u ustanovama socijalne zaštite. Ovi transferi se finansiraju iz namjenskih sredstava, sa ustanovama su potpisani ugovori, a JU Centar za socijalnu skrb izdaje rješenja prema kojima se priznaju prava na smještaj korisnika. Prema rješenjima i ugovorima, troškove smještaja snosi dijelom korisnik, a dijelom JU Centar za socijalnu skrb.

Naknade za roditelje njegovatelje isplaćuju se nezaposlenom roditelju djeteta sa 100 % invaliditetom uzrokovanog bolešću ili poremećajem u razvoju kojem pripada mjesečna naknada u visini iznosa neto najniže plaće u FBiH u skladu sa Zakonom o radu. Ove naknade se finansiraju iz Budžeta FBiH, a obračun, prijavu i uplatu mjesečne naknade, doprinosa i prijave/odjave u Jedinstveni sistem registracije vrši JU Centar za socijalnu skrb. Revizijom je konstatovano da je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike na osnovu trebovanja JU Centar za socijalnu skrb, doznacavalo sredstva na depozitni račun Općine nakon čega su sredstva doznacena na račun JU Centar za socijalnu skrb, sa kojeg su vršene isplate krajnjim korisnicima po osnovu ostvarivanja prava u skladu sa ovim Zakonom. Naime, roditelj prethodno podnosi zahtjev za priznavanje statusa roditelja njegovatelja sa potrebnom dokumentacijom na osnovu čega JU Centar za socijalni rad izdaje rješenje o priznavanju statusa roditelja njegovatelja. Prema prezentovanoj dokumentaciji na osnovu priznatog statusa roditelj njegovatelj nadležni centar za socijalni rad podnosi prijavu za roditelja nadležnoj poreznoj ispostavi Porezne uprave FBiH, za što su prezentovani JS 3100 obrasci.

Transferi neprofitnim organizacijama (1.160.085 KM) u cijelosti su iskazani kod Općine u iznosu od 1.160.085 KM, a najznačajniji se odnose na: transfer za sport (591.724 KM), finansiranje socijalne i zdravstvene zaštite (303.635 KM), transfere parlamentarnim političkim strankama (60.000 KM) i ostale transfere neprofitnim organizacijama (181.874 KM). Najznačajniji dio ovih transfera odnosi se na transfere čiji su krajnji korisnici i visina odobrenih sredstava utvrđeni Budžetom za 2025. godinu.

Transfer za sport iskazan je u iznosu od 591.724 KM. Odlukom o finansiranju javnih potreba sporta Općine⁶⁷ uređeno je finansiranje potreba u oblasti sporta, za koje se osiguravaju sredstva u Budžetu, te kriteriji i uslovi na osnovu kojih Općina donosi godišnji program finansiranja sporta. Javne potrebe u oblasti sporta realizuju se kroz programska područja utvrđena Odlukom. Za svako programsko područje propisani su kriteriji. Finansiranje u oblasti sporta uređeno je i internim pravilnicima: o uslovima i kriterijima za finansiranje programa javnih potreba u sportu, o nadzoru izvršenja programa i utroška sredstava sportskih udruga, za finansiranje prevoza sportaša na službena takmičenja, o korištenju sportskih objekata u vlasništvu Općine i o organizovanju sportskih priredbi na području općine. Program javnih potreba u sportu Općine za 2025. načelnik je donio 20. 1. 2025. godine. Programom su definisana programska područja koja će se finansirati (trening i takmičenja sportaša, školski sport, takmičenja i oprema, turniri i druga takmičenja, te ostale sportske aktivnosti od značaja za Općinu), korisnici i visina sredstava odobrenih za finansiranje. Najveći dio sredstava namijenjen je za finansiranje programskog područja „trening i takmičenje sportaša“ koje obuhvata finansiranje sportskih klubova i korištenje sportskih objekata. Najznačajniji korisnici sredstava su: HNK Tomislav (222.000 KM) i HKK Tomislav (21.408 KM). Osim navedenog, u okviru ovih transfera značajni transferi odnose se na korištenje Gradske sportske sale (99.240 KM) i prevoz klubova (67.177 KM). Ugovori o

⁶⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16, 40/18 i 16/23

⁶⁷ od 4. 5. 2006. godine

finansiranju/sufinansiranju projekata putem Javnog poziva za finansiranje Programa javnih potreba u sportu zaključeni su sa sportskim klubovima, kojima su uređena međusobna prava i obaveze. Revizijom je konstatovano da su sredstva dodijeljena u skladu sa Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH, Programom javnih potreba u sportu i važećim internim pravilnicima, te da su poštivane ugovorom utvrđene odredbe.

Transferi za finansiranje socijalne i zdravstvene zaštite najvećim dijelom odnose se na finansiranja Staračkog doma Tomislavgrad (269.000 KM) i za finansiranje Crvenog križa (30.000 KM). Navedena sredstva planirana su Budžetom Općine, a odobravaju se na mjesečnom nivou.

Ostali transferi neprofitnim organizacijama iskazani su u iznosu od 181.874 KM i najvećim dijelom odnose se na transfere nevladinim organizacijama i udruženjima. Za raspodjelu sredstava objavljen je Javni poziv, proceduru odabira i dodjele provela je Komisija za odabir projekata nevladinih organizacija i projekata udruženja mladih. Revizijom je konstatovano da su prilikom dodjele sredstava primijenjeni kriteriji utvrđeni javnim pozivom, te da su sredstva dodijeljena u skladu sa Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH.

Subvencije javnim preduzećima (407.305 KM) odnose se na sredstva odobrena korisnicima utvrđenim Budžetom. Javnom komunalnom preduzeću d.o.o. Tomislavgrad odobrena su sredstva u visini od 92.355 KM za refundiranje troškova plaća za zaposlenike koji rade na pročištaču. Osim toga, na ovoj poziciji planirana su sredstva za JP Radio Tomislavgrad d.o.o. Tomislavgrad (244.950 KM) i Radio televiziju Herceg Bosna d.o.o. Mostar (45.000 KM), za koje se sredstva odobravaju i doznačavaju u mjesečnim tranšama. Osim navedenih, na ovoj poziciji planirana su i realizovana sredstva za otplatu anuiteta kredita Javnog preduzeća za zbrinjavanje i upravljanje otpadom Pakline d.o.o. Tomislavgrad u iznosu od 25.000 KM.

Obavljenom revizijom konstatovano je da su odobrena sredstva putem tekućih transfera realizovana u skladu sa Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine za 2025. godinu, Smjernicama i važećim internim aktima Općine, kojima su regulisane određene oblasti.

Drugi tekući rashodi (184.516 KM) odnose se na izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju (161.781 KM) i na povrate više ili pogrešno uplaćenih sredstava (22.735 KM). Izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju vrši se na način da Općina dostavlja obavijesti banci o redoslijedu izvršenja, a banka vrši isplate do visine sredstava odobrenih u Budžetu Općine. Najznačajnija sredstva isplaćena su na osnovu Rješenja o ovrsi iz 2021. godine donesenog od Općinskog suda u Livnu po osnovu provedenog stečajnog postupka Gradske ljekarne Tomislavgrad i prijavljenih potraživanja od Hercegovina lijek d.o.o. Mostar.

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi iskazani su u iznosu od 2.071.173 KM, a odnose se na kapitalne transfere neprofitnim organizacijama (1.954.140 KM) i transfere pojedincima (117.033 KM).

Najznačajniji dio ovih transfera odnosi se na transfere čiji su krajnji korisnici, kao i visina odobrenih sredstava utvrđeni Budžetom Općine (od ukupno planiranih sredstava Budžetom od 2.993.959 KM iznos od 2.791.926 KM odnosi se na krajnje korisnike po nazivu udruženja/organizacije).

Najveći dio kapitalnih transfera **neprofitnim organizacijama** odnosi se na rekonstrukciju i opremanje objekta Osnovne škole Ivan Mažuranić (624.400 KM), ulaganja u objekat Gradske sportske sale (509.742 KM), sanaciju fasade i terase objekta JU Centar za odgoj i obrazovanje Nova nada (50.960 KM) i nabavku kombi vozila za JU Centar za odgoj i obrazovanje Nova nada (112.700 KM), adaptaciju zgrade Dječijeg vrtića u Šujici (50.000 KM), transfer za Spomen obilježje u Bilima (48.235 KM), opremanje Srednje glazbene škole (43.863 KM), transfer Staračkom domu Tomislavgrad za nabavku mašina, opreme i rashladnih uređaja za kuhinju (30.000 KM), izgradnja Spomen obilježja u Roškom polju (30.000 KM), uređenje platoa Spomen obilježja u Tomislavgradu (25.600 KM), uređenje Dječijeg vrtića u Kazagincu (29.731 KM) i akcije u mjesnim zajednicama (75.000 KM).

Članom 39. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH propisano je da kapitalni transferi predstavljaju bespovratna davanja u svrhu nabavke kapitalne imovine. Sredstva planirana na ovoj

poziciji, ukoliko se radi o većim vrijednostima, su realizovana na način da je proceduru odabira najpovoljnijih dobavljača za realizaciju projekata provodila Općina, a izdaci su evidentirani na osnovu faktura koje glase na Općinu. Naime, prezentovana je dokumentacija o prenosu ulaganja na krajnje korisnike, kao i dokumentacija kojom se dokazuje da su korisnici u svojim poslovnim knjigama izvršili povećanje vrijednosti stalnih sredstava (Općina je prethodno korisnicima dostavila uputstvo u kojem je navedeno da su dužni prilikom izrade završnog računa odobrena sredstva putem kapitalnih transfera evidentirati kao stalna sredstva i dostaviti dokaze o tome). Ukoliko su odobrena sredstva u manjim iznosima nabavke provode korisnici uz prethodno odobrenje Općine. Sa korisnicima su zaključeni ugovori kojima su uređena međusobna prava i obaveze.

Za dodjelu kapitalnih transfera za finansiranje aktivnosti u mjesnim zajednicama objavljen je Javni poziv kojim su utvrđeni predmet, potrebna dokumentacija, kriteriji za ocjenjivanje i rok za dostavljanje prijava. Odabir projekata u mjesnim zajednicama vršila je Komisija, a načelnik je donio Odluku o dodjeli sredstava za projekte u mjesnim zajednicama za 2025. godinu. Najznačajnija sredstva odobrena su za projekte javne rasvjete u MZ Bršnik i Roško polje, izgradnju igrališta s umjetnim travom u MZ Kolo, izgradnju stadiona i uređenje i opremanje dječijeg igrališta u MZ Kongora i drugo. Ugovorima sa mjesnim zajednicama utvrđena su međusobna prava i obaveze, ali nije utvrđen način ulaganja. Prezentovano je Uputstvo koje je Općina dostavila mjesnim zajednicama u kojem je navedeno da su dužni prilikom izrade završnog računa odobrena sredstva putem kapitalnih transfera, a koja se odnose na ulaganja u kapitalnu infrastrukturu evidentirati kao stalna sredstva i o tome dostaviti dokaze Općini. Međutim, ova ulaganja nisu evidentirana, jer mjesne zajednice nemaju mogućnost evidentirati ova ulaganja, a nisu evidentirana ni u Glavnoj knjizi Općine.

Revizijom je utvrđeno da su na poziciji kapitalnih transfera evidentirani projekti akcija u mjesnim zajednicama u ukupnoj vrijednosti od 75.000 KM (javne rasvjete, izgradnja igrališta s umjetnim travom, izgradnja stadiona i uređenje i opremanje dječijeg igrališta). Navedeni izdaci odnose se na ulaganja u imovinu Općine, koja su planirana i evidentirana na poziciji kapitalnih transfera, te za ovaj iznos nije izvršeno povećanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava Općine. To nije u skladu s kontnim planom koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Zbog toga finansijski izvještaji ne daju tačan prikaz ovih rashoda i izdataka (preporuka data u tački 5.1 Izvještaja).

Transferi pojedincima iskazani su u iznosu od 117.033 KM i u cijelosti se odnose na subvencioniranje sticanja prve stambene nekretnine mladih porodica i samohranih roditelja. Odlukom o subvencioniranju rješavanja stambenog pitanja mladih porodica i samohranih roditelja⁶⁸ propisani su uslovi, postupak i potrebna dokumentacija za ostvarivanje prava. Za dodjelu sredstava objavljen je Javni poziv, a postupak dodjele provodila je Komisija za Javni poziv za subvencioniranje koja sačinjava prijedlog liste kandidata za subvenciju sticanja prve nekretnine i dostavlja načelniku. Konačnu listu kandidata utvrđuje načelnik, na koju se u zakonskom roku ostavlja mogućnost prigovora. Za svaki dostavljeni prigovor načelnik donosi rješenje kojim se usvaja prigovor ili se odbija kao neosnovan. Ugovori o međusobnim pravima i obavezama zaključuju se sa svim korisnicima kojima su odobrena sredstva za subvencioniranje sticanja prve stambene nekretnine, a kontrolu izvršavanja obaveza iz ovih ugovora vrši Komisija za provedbu javnog poziva. Revizijom je utvrđeno da Komisija vrši kontrolu izvršenja ugovorenih obaveza. Naime, ugovorima je utvrđena obaveza korisnicima da prijave prebivalište na stambenu nekretninu i da nekretninu neće otuđiti najmanje 10 godina. Korisnici su dostavljali uvjerenja o prebivalištu, najkasnije do 31. 1. tekuće godine za prethodnu (ukoliko neki od korisnika ne dostave uvjerenje, Komisija ih obavještava o obavezi njegovog dostavljanja).

⁶⁸ „Sl. glasnik Općine Tomislavgrad“, br. 8/21

6.1.2.5 Nadzor nad namjenskim utroškom i evaluacija učinaka/efekata dodijeljenih budžetskih sredstava tekućih i kapitalnih transfera

Zakonom o budžetima u FBiH (član 57. Zakona) propisano je da su korisnici doznačenih transfera ili zajmova dužni dostaviti budžetskom korisniku izvještaj o namjenskom utrošku sredstava.

U skladu sa Smjernicama davalac budžetskih sredstava, provodi postupke praćenja i evaluacije finansiranih programa i projekata, kao i namjensko trošenje dodijeljenih budžetskih sredstava, te ocjenjuje učinke dodijeljenih sredstava. Poslove praćenja i evaluacije, davalac budžetskih sredstava može povjeriti nadležnoj službi ili za ove poslove može imenovati Komisiju za praćenje i evaluaciju čiji su članovi stručne osobe iz reda zaposlenika davaoca budžetskih sredstava.

Oblici praćenja provođenja programa i projekata, te namjenskog trošenja sredstava iz budžeta između ostalog podrazumijevaju pregled svih izvještaja⁶⁹ (opisnih i finansijskih), kao i terenske posjete korisniku finansiranja.

Budžetom Općine za 2025. godinu za najveći dio planirani su tekući transferi po svakom pojedinačnom korisniku (oblast: školstvo, zdravstvo, kultura, sport), koji imaju obavezu u skladu sa zaključenim ugovorima ili zaključcima načelnika dostavljati Općini izvještaje o namjenskom utrošku odobrenih sredstava (za uzorkovane korisnike predmetni izvještaji su dostavljeni). Osim navedenih, Budžetom su planirani transferi udrugama i nevladinim organizacijama (najvećim dijelom su u Budžet uvrštene pojedinačne udruge, kulturni centri, organizovanja manifestacija i slično), kao i transferi javnim preduzećima. Sa udrugama i nevladinim organizacijama kojima su odobrena sredstva zaključeni su ugovori kojima je propisana obaveza izvještavanja o namjenskom utrošku odobrenih sredstava (za uzorkovane korisnike izvještaji o namjenskom utrošku prezentovani). Za sredstva odobrena javnim preduzećima nisu zaključeni ugovori, niti je propisana obaveza izvještavanja (osim RTV Herceg-Bosna d.o.o. Mostar), jer ova preduzeća podnose godišnji izvještaj o cjelokupnom poslovanju Vijeću (JP Komunalno d.o.o., Pakline d.o.o., RTV Tomislavgrad). Napominjemo da su za manji dio odobrenih tekućih transfera u 2025. godini objavljivani javni pozivi, kojima su bili utvrđeni kriteriji raspodjele i namjenski utrošak (transferi nevladinim organizacijama i udruženjima, stipendije), a nakon provedene procedure sa korisnicima su zaključeni ugovori kojima je utvrđena obaveza namjenskog izvještavanja utroška sredstava (organizacije i udruženja uzeta u uzorak dostavljala su izvještaje o namjenskom utrošku, kao i izvode i račune kojima se dokazuje namjenski utrošak).

Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava odobrenih putem kapitalnih sredstava neprofitnim organizacijama vršen je na način da je korisnicima (škole, vrtići, JU Centar Nova nada, Gradska sportska sala) za koje je Općina provodila postupke javnih nabavki za odobrena sredstva veće vrijednosti upućen dopis u kojem je navedeno da su dužni prilikom izrade završnog računa odobrena sredstva putem kapitalnih transfera, a koja se odnose na ulaganja u kapitalnu infrastrukturu, evidentirati kao stalna sredstva i o tome dostaviti dokaze Općini (za odabrane korisnike prezentovani su godišnji obračuni, analitičke kartice stalnih sredstava, pregled stanja stalnih sredstava i slično).

Revizijom je konstatovano da za odobrena sredstva putem kapitalnih transfera za finansiranje/sufinansiranje **akcija u mjesnim zajednicama** (javne rasvjete, izgradnju igrališta s umjetnim travom, izgradnju stadiona i uređenje i opremanje dječijeg igrališta), **a koja se odnose na ulaganja u kapitalnu infrastrukturu, nisu evidentirana kao stalna sredstva kod korisnika, kao ni u Glavnoj knjizi Općine (detaljnije obrazloženo u tački 6.1.2.4 Izvještaja).** Općina je izvršila uvid u izvještaje o namjenskom utrošku koje su dostavile mjesne zajednice, koji sadrže priloge kao što su fakture i dokazi o uplati. Nije prezentovano da li je Općina poduzimala daljnje aktivnosti u vezi s izvještavanjem o namjenskom utrošku ovih sredstava.

Evaluacija učinaka/efekata, utvrđena Smjernicama, za razliku od praćenja provođenja, predstavlja postupak procjene srednjoročnih i dugoročnih efekata programa/projekta u odnosu na utvrđene prioritete koji su finansirani. Cilj je utvrditi da li su se dodijeljenim sredstvima (realizacijom programa i projekata) ostvarili postavljeni ciljevi, odnosno očekivani rezultati prema utvrđenim prioritetima, odnosno u kojem je stepenu pojedinačni program i projekat doprinio ostvarivanju ciljeva.

⁶⁹ Izvještaje dostavljaju primaoci/korisnici finansiranja u rokovima propisanim ugovorom s odgovarajućom dokaznom dokumentacijom

Općina u 2025. godini nije provodila evaluaciju učinaka/efekata dodijeljenih sredstava putem tekućih i kapitalnih transfera shodno Smjernicama.

Preporuka:

- ***provoditi evaluaciju učinaka/efekata dodijeljenih sredstava putem tekućih i kapitalnih transfera u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH.***

6.1.2.6 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 4.736.604 KM, što je značajno manje u odnosu na planirana sredstva (7.245.335 KM). Prema pismenom obrazloženju stručnog savjetnika za javne nabavke-službenika za javne nabavke najznačajniji razlozi manje realizacije su neprovođenje planiranih postupaka: „Asfaltiranje ulica i lokalnih puteva u mjesnim zajednicama Općine Tomislavgrad“ (u vrijednosti od 744.000 KM bez PDV-a), „Uređenje infrastrukture u Ulici kraljice Jelene“ (u vrijednosti od 124.000 KM bez PDV-a), „Rekonstrukcija i uređenje rasvjete u gradu“ (u vrijednosti od 83.000 KM bez PDV-a), „Opremanje vatrogasne jedinice“ (od 46.000 KM bez PDV-a), i nabavka „Potpornog zida Gudelji – Crvenice“ (u vrijednosti od 41.000 KM bez PDV-a). Iz navedenog proizilazi da Plan javnih nabavki nije izrađen na realnim osnovama, s obzirom na to da su u njega uvrštene nabavke za koje nisu ispunjeni preduslovi za pokretanje i provođenje postupaka (detaljnije obrazloženo u tački 8. Izvještaja).

Izdaci za nabavku stalnih sredstava u potpunosti se odnose na Općinu. Strukturu ovih izdataka čine: nabavka građevina (2.724.065 KM), rekonstrukcija i investicijsko održavanje (1.552.129 KM), nabavka opreme (309.151 KM), nabavka stalnih sredstava u obliku prava (144.634 KM) i nabavka zemljišta (6.625 KM).

U okviru *izdataka za nabavku građevina* najznačajnija ulaganja odnose se na: ulaganja u vodovodnu i kanalizacionu mrežu u iznosu od 1.575.651 KM (od kojih je najznačajnija izgradnja pročištača od 828.904 KM i izgradnja kanalizacije u naselju Bobara od 582.802 KM), izgradnju kružnog toka na križanju Zvonimirove ulice i ulice Brigade kralja Tomislava (628.127 KM), izgradnju mrtvačnice na Karauli (468.245 KM). Ulaganja u izgradnju prečištača finansirana su najvećim dijelom iz kreditnih sredstava u okviru WATSAN projekta, a za vrijednost ulaganja, izvršeno je povećanje nabavne vrijednosti stalnih sredstava (tokom 2025. godine ukupna ulaganja u ovaj projekat sa pripreme su stavljena u upotrebu).

Najznačajniji *izdaci za nabavku opreme* odnose se na nabavku: transportnih sredstava u iznosu od 240.409 KM (dva vatrogasna vozila od 141.078 KM i putničko vozilo 99.331 KM), mašine, uređaji, alati i instalacije u iznosu od 26.429 KM (specijalna oprema civilne zaštite od 19.422 KM i vatrogasna oprema od 7.007 KM) i kompjuterske opreme (19.652 KM).

Stalna sredstva u obliku prava odnose se na: izradu projektne dokumentacije (94.464 KM), od čega je najznačajnija projektna dokumentacija za izradu glavnog i izvedbenog projekta Vatrogasnog doma u Tomislavgradu (69.615 KM), strategija razvoja Općine (36.095 KM) i izrada prostornog plana Općine (14.076 KM).

6.1.2.7 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplatu dugova iskazani su u iznosu od 294.915 KM. Odnose se na dospjele glavnice po kreditu Evropske investicijske banke za projekat „Vodoopskrba i sanitacija u FBiH“ i supsidijarnog finansijskog sporazuma između Vlade FBiH i Općine za Projekt urbane infrastrukture.

6.1.3 Finansijski rezultat

U konsolidovanim finansijskim izvještajima za 2025. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za tekuću godinu	Ostvareno u tekućoj godini	Ostvareno u prethodnoj godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	19.179.489	17.164.984	15.416.762	89,5
II	RASHODI	17.116.139	14.765.718	13.168.002	86,3
III	TEKUĆI SUFICIT/DEFICIT I – II	2.063.350	2.399.266	2.248.760	116,3
IV	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	7.245.335	3.158.620	3.344.242	43,6
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	(5.181.985)	(759.354)	(1.095.482)	14,6
VI	NETO SMANJENJE FINANSIJSKE IMOVINE	0	0	0	
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA)	(297.000)	(294.915)	(324.227)	99,3
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	(5.478.985)	(1.054.269)	(1.419.709)	19,2

Podaci iz bilansa stanja:

Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	3.414.908	2.345.578	145,6
---	-----------	-----------	-------

U revidiranoj godini iskazan je tekući suficit u iznosu od 2.399.266 KM, jer su prihodi ostvareni u iznosu od 17.164.984 KM, a rashodi u iznosu od 14.765.718 KM.

Nakon uključivanja u obračun izdataka za nabavku stalnih sredstava i izdataka za otplatu duga ostvaren je ukupan negativan finansijski rezultat u iznosu od 1.054.269 KM, jer su prihodi i primici iskazani u iznosu od 18.742.968 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 19.797.237 KM.

U Bilansu stanja na 31. 12. 2025. neraspoređeni višak rashoda nad prihodima iskazan je u iznosu od 3.414.908 KM, (u odnosu na prethodnu godinu uvećan je za deficit tekuće godine od 1.054.269 KM i dodatno je uvećan za 15.061 KM zbog ispravke grešaka).

Skrećemo pažnju da u konsolidovanim finansijskim izvještajima za 2025. godinu (konsolidovani Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta) u kolonu planiranih vrijednosti nije unesen planirani iznos primitaka od prodaje stalnih sredstava (Budžetom i izmjenama Budžeta planirana vrijednost od 2.500.000 KM), što predstavlja najznačajnije odstupanje ostvarenog u odnosu na planirani rezultat (preporuka data u tački 6. Izvještaja). Značajnom odstupanju ostvarenog u odnosu na planirani finansijski rezultat pridonijelo je i manje ostvarenje izdataka za nabavku stalnih sredstava u odnosu na planirane za 2.508.731 KM.

Osim navedenog, finansijski rezultat tekuće godine nije tačno iskazan, odnosno prihodi tekuće godine i finansijski rezultat su precijenjeni, a kratkoročna razgraničenja podcijenjena za 163.211 KM, jer su namjenski prihodi za finansiranje infrastrukturnih projekata priznati, iako nisu utrošeni (detaljnije obrazloženo u tački 6.1.1.3 Izvještaja).

Zakonom o budžetima u FBiH utvrđena je obaveza pokrića ostvarenog deficita iz prethodnih godina planiranjem sredstava u narednih pet godina. Općina nije planirala pokriće deficita shodno Zakonu o budžetima u FBiH. Iako su u Budžetu Općine za 2025. godinu planirana sredstva za pokriće tekućeg deficita u 2025. godini, iskazan je negativan finansijski rezultat u iznosu od 1.054.269 KM, što ukazuje na to da nije pokriven u planiranom iznosu. Zbog navedenog neraspoređeni višak rashoda nad prihodima na 31. 12. 2025. godine iskazan je u iznosu od 3.414.908 KM (u 2025. godini ostvareni deficit od 1.054.269 KM dodatno je uvećan za 15.061 KM).

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja iskazana su u iznosu od 27.694.768 KM, od čega se na kratkoročna potraživanja odnosi 22.946.575 KM, na novčana sredstva 4.663.153 KM, finansijske i obračunske odnose sa drugim povezanim jedinicama 70.924 KM i kratkoročna razgraničenja 14.116 KM.

6.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva iskazana su u iznosu od 4.663.153 KM, a odnose se na stanje 17 računa otvorenih kod: UniCredit banke (depozitni, transakcijski računi i podračuni za namjenska sredstva), četiri računa kod Intesa Sanpaolo banke (transakcijski i namjenski računi), devizni račun kod Intesa Sanpaolo banke u EUR i namjenski račun kod Raiffeisen banke. Sa depozitnog računa sredstva se na kraju radnog dana raspoređuju na transakcijske račune, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.

Stanje depozitnog računa na 31. 12. 2025. godine iznosilo je 0 KM.

Članom 19. Zakona o trezoru u FBiH⁷⁰ propisano je da su ministarstva finansija, odnosno službe za finansije ovlaštene da otvaraju podračune u okviru Jedinostvenog računa trezora za prikupljanje namjenskih prihoda, primitaka i donacija i njihovo namjensko trošenje.

Općina nije osigurala odvojeno praćenje svih namjenskih prihoda (namjenske donacije i transferi odobreni od Federacije BiH i kantona) putem podračuna, već su najčešće sredstva uplaćivana na depozitni ili transakcijske račune za redovne isplate (glavni račun), a naknadno su sredstva prebacivana na određeni namjenski račun (najčešće investicijski račun otvoren kod UniCredit banke), zbog čega ne možemo potvrditi da su se uplaćena sredstva po ovom osnovu koristila samo za utvrđene namjene.

Iskazano stanje novčanih sredstava u poslovnim knjigama usklađeno je sa stanjem na bankovnim izvodima na datum bilansa.

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 22.946.575 KM, od čega se na ostala potraživanja odnosi (21.193.640 KM), potraživanja od pravnih lica (879.763 KM) i potraživanja od fizičkih lica (873.172 KM). Od ukupno iskazanih potraživanja najznačajnija, u iznosu od 22.943.776 KM, odnose se na Općinski organ uprave.

Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH propisano je da se računovodstvo budžeta zasniva na računovodstvenim načelima tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti, blagovremenosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja.

Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Općine⁷¹ utvrđena je obaveza Općine da prati naplatu potraživanja i poduzima sve zakonom propisane radnje na njihovoj naplati. Po isteku ugovorenog roka za naplatu svakog pojedinačnog potraživanja koji ne može biti duži od šest mjeseci i poduzetih propisanih radnji za naplatu, kratkoročna potraživanja potrebno je preknjižiti na sumnjiva i sporna.

Sumnjiva i sporna potraživanja (21.080.618 KM) čine najveći dio ostalih potraživanja. Najznačajnija potraživanja u okviru sumnjivih i spornih potraživanja odnose se na potraživanje od pravnog lica HEP - proizvodnja d.o.o. Zagreb (20.968.326 KM) iz ranijeg perioda, kao i iz 2025. godine.

Iskazani dug je posljedica nepriznavanja dijela fakturisanog iznosa naknade za korištenje prostora HE Orlovac. Naime, HEP - proizvodnja d.o.o. Zagreb 2010. godine je izmijenila Odluku kojom se utvrđuje i

⁷⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 3/20 i 60/23

⁷¹ „Službeni glasnik Općine“, br. 1/22

raspoređuje naknada između Općina Livno i Tomislavgrad, a Vijeće Zaključkom od 11. 10. 2010. ovu Odluku je ocijenilo neprihvatljivom za Općinu Tomislavgrad. Prema prezentovanoj dokumentaciji Općina ispostavlja račune HEP - proizvodnja d.o.o. Zagreb u visini 67,65% iznosa raspodjele po 1 ha hidroakumulacijom potopljene površine na području Općine, dok HEP - proizvodnja d.o.o. Zagreb uplaćuje u visini 58,705% raspodjele koju je utvrdila svojom odlukom (općine Tomislavgrad i Livno na čijem području se nalazi hidroakumulacijom potopljena površina svaka za sebe ispostavlja fakture po osnovu ove naknade). Također, Zakonom o dopuni Zakona o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda preduzeća ostvarenog korištenjem hidroakumulacionih objekata u članu 3. (stav 3) navedeno je da godišnji iznos naknade za korištenje hidroakumulacionih objekata ne može biti manji od 1.500 KM po 1 ha hidroakumulacijom potopljene površine, a ukoliko je godišnji obračun manji, obračun se vrši prema propisanom iznosu (Općina je u skladu sa ovom dopunom Zakona vršila obračun naknade na godišnjem nivou i izdavala račune HEP-u - proizvodnja d.o.o. Zagreb koje je on vraćao uz obrazloženje da račun nije ispravan).⁷²

Prema prezentovanim informacijama, Općina je 2012. godine podnijela tužbu protiv HEP-a - proizvodnja d.o.o. Zagreb vezano za utvrđivanje visine naknade za korištenje hidroakumulacijskih objekata u periodu od septembra 2009. do septembra 2012. godine, a za fakturisane, a neuplaćene razlike za prethodne godine (2022-2025) na Općinskom sudu u Livnu pokrenute su tužbe protiv tuženika Grad Livno i HEP-a - proizvodnje d.o.o. Zagreb (detaljnije u tački 9. Izvještaja).

Od preostalog iznosa iskazanog na sumnjivim i spornim potraživanjima najznačajniji se odnosi na komunalne naknade (77.944 KM) koje su utužene i potraživanja od GH Holding d.o.o. (11.820 KM) koja su osporena, a odnose se na refundaciju električne energije i vode na pročištaču za period prekida Ugovora sa GH Holding-om d.o.o., zbog čega će u narednom periodu biti predmetom otpisa.

Potraživanja od pravnih lica iskazana su u iznosu od 879.763 KM, a najznačajnija se odnose na potraživanja za prodaju zemljišta (584.621 KM), potraživanja za komunalnu naknadu (124.807 KM), potraživanja od HEP -proizvodnja d.o.o. Zagreb po osnovu redovnog računa za mjesec novembar 2025. godine (107.211 KM). Od iskazanih potraživanja za prodaju zemljišta iznos od 578.641 KM odnosi se na kupovinu zemljišta po javnom pozivu provedenom krajem 2025, za koje će uplate biti izvršene tokom 2026. godine.

Potraživanja od fizičkih lica iskazana su u iznosu od 873.172 KM, a najznačajnija se odnose na potraživanja za dodjelu zemljišta (750.847 KM) i potraživanja za komunalnu naknadu (119.029 KM).

Od iskazanih *potraživanja za dodjelu zemljišta* iznos od 503.409 KM odnosi se na prodaju zemljišta po javnom pozivu provedenom krajem 2025, a uplate su izvršene početkom 2026, dok se preostali iznos od 247.438 KM odnosi na dodjele zemljišta iz ranijeg perioda.

Prema prezentovanoj dokumentaciji od Službe za geodetske i imovinsko-pravne poslove vezano za dodjelu zemljišta iz ranijeg perioda utvrđeno je da su u julu 2026. godine aktivnosti u potpunosti okončane.⁷³ Prezentovan je knjigovodstveni nalog iz kojeg je vidljivo da su u prvoj polovini 2026. godine knjigovodstveno evidentirane promjene vezane za navedena potraživanja (isknjižavanja, uplate i slično).

Potraživanja po osnovu komunalne naknade za pravna i fizička lica iskazana su na osnovu rješenja Službe za građenje, prostorno uređenje i komunalne djelatnosti shodno Odluci o komunalnoj naknadi i Odluci o visini komunalne naknade.

Rješenja za naplatu komunalne naknade sačinjena su 1. 1. 2023. godine (prezentovan pregled izdatih rješenja na 31. 12. 2025.) kojima je utvrđena obaveza plaćanja komunalne naknade u mjesečnom, odnosno godišnjem iznosu. U rješenjima je navedeno da je obveznik dužan izmiriti

⁷² U Obrazloženju vezanom za povrat godišnjeg ispostavljenog računa HEP-proizvodnja d.o.o. navodi da je na računu kao podloga za utvrđivanje visine naknade iskazana razlika između iznosa plaćene naknade prema količini proizvedene električne energije pomnožene sa 0,01 KM, odnosno nakon izmjene Zakona po 0,012 KM, i minimalnog iznosa naknade prema količini potopljene površine umnožene sa 1.500 KM po 1 ha koji se odnosi na teritoriju općine, i da je kod izračuna korištena netačna površina potopljenosti.

⁷³ Konstatovano je da su za dio podnosilaca zahtjeva obaveze bile uplaćene, ali nisu rasknjižene, za dio podnosilaca su izdata rješenja kojima gube pravo korištenja građevinskog zemljišta za gradnju, dio podnosilaca je izmirio obaveze, dok je sa jednim podnosiocem zaključen sporazum o obročnom plaćanju naknada.

komunalnu naknadu po primitku računa koji će Služba za finansije, budžet i trezor izdavati polugodišnje.

Obavljenom revizijom konstatovano je da Općina prati naplatu potraživanja i poduzima sve zakonom propisane radnje na njihovoj naplati. Prezentovano je da su nenaplaćena potraživanja preknjižena na sumnjiva i sporna i da su utužena zaključno sa 31. 12. 2024. (nenaplaćena potraživanja za 2022., 2023. i 2024. su utužena). Međutim, nenaplaćena potraživanja po osnovu izdatih računa za prvu polovinu 2025. u iznosu od 31.091 KM nisu prenesena na sumnjiva i sporna, niti su utužena zaključno sa 31. 12. 2025. godine. Naime, kako je prezentovano, zbog neznajčajnih pojedinačnih iznosa nenaplaćenih potraživanja i velikog broja obveznika po osnovu komunalne naknade, nije izvršen prenos na sumnjiva i sporna potraživanja kao ni utuženja, ali su svim obveznicima, pravnim i fizičkim licima u maju 2026. dostavljene opomene pred tužbu, zbog neizmirenja duga po ovom osnovu.

6.2.2 Stalna sredstva

U konsolidovanim finansijskim izvještajima iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti od 64.295.710 KM (nabavne vrijednosti 73.216.424 KM i ispravke vrijednosti 8.920.714 KM).

Kod Općine stalna sredstva iskazana su u iznosu od 64.279.519 KM (nabavne vrijednosti 73.200.116 KM i ispravke vrijednosti 8.920.597 KM), a kod ostalih budžetskih korisnika 16.191 KM (nabavne vrijednosti 16.308 KM i ispravke vrijednosti 117 KM).

Strukturu nabavne vrijednosti stalnih sredstava iskazanih u konsolidovanim finansijskim izvještajima čine: građevine (65.795.309 KM), oprema (3.000.514 KM), zemljišta (1.582.192 KM), stalna sredstva u obliku prava (1.419.689 KM), sredstva u pripremi (1.396.987 KM) i ostala stalna sredstva (21.733 KM).

Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH definisano je da budžetski korisnici obavezno vode pomoćne knjige na kojima se knjiži stanje i promjene nematerijalnih i materijalnih sredstava, zaliha materijala i sitnog inventara po vrsti i količini, potraživanja i obaveza. Knjiga kapitalne imovine, između ostalih, obavezna je pomoćna knjiga u koju se unose: redni broj, broj računa, datum računa, dobavljač, naziv imovine, jedinica mjere, količina, cijena, nabavna vrijednost, stopa otpisa, početak otpisa, broj i datum dokumenta o isknjiženju.

Općina je uspostavila pomoćnu knjigu kapitalne imovine, koja je vrijednosno usklađena sa Glavnom knjigom (i JU Centar za socijalnu skrb uspostavio je pomoćnu knjigu kapitalne imovine). Međutim, uvidom u pomoćnu knjigu Općine utvrđeno je da su lokalne ceste unesene u zbirnom iznosu od 15.131.257 KM bez dodatne analitike i podataka na koju dionicu se odnose i koja im je pojedinačna vrijednost. S obzirom na to da u prethodnim godinama nije bila uspostavljena pomoćna knjiga kapitalne imovine, a prilikom njenog uspostavljanja unesen je zbirni iznos lokalnih cesta zbog vrijednosnog usklađivanja pomoćne i Glavne knjige. Pored toga, u okviru pozicije Zemljišta iskazana je vrijednost 1.387.888 KM u zbirnom iznosu, iako se prema prezentovanom Posjedovnom listu katastarske Općine Tomislavgrad od 17. 6. 2026. godine navedeno zemljište sastoji od više parcela. Nije prezentovano da li su u ovom iznosu iskazane sve zemljišne parcele. **Shodno tome, utvrđeno je da pomoćna knjiga kapitalne imovine ne daje prikaz pojedinačnog stalnog sredstava sa svim elementima shodno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Struktura i pojedinačne vrijednosti knjigovodstveno evidentiranog zemljišta nisu prezentovane.**

Strukturu najznačajnijih **građevina** čine: ostali objekti (38.492.280 KM), objekti vodovoda i kanalizacije i deponija smeća (20.857.804 KM) i zgrade i stanovi (6.445.224 KM).

U okviru ostalih objekata najznačajniji se odnose na: ceste i mostove (35.895.190 KM), vanjsko osvjetljenje, trotoare i ograde (2.383.624 KM) i ostale objekte (191.792 KM).

U toku 2025. godine izvršeno je uvećanje vrijednosti cesta i mostova i njihovih izvora u iznosu od 2.298.261 KM. Najznačajnija ulaganja odnose se na: izvođenje radova i sanacija lokalnih cesta (875.583 KM), izgradnju kružnog toka na križanju Zvonimirove ulice i ulice Brigade kralja Tomislava (626.887 KM), sanaciju lokalne ceste u Roškom polju (316.355 KM), sanaciju ceste u naselju Eminovo selo (280.785 KM) i asfaltiranje ceste oko Buškog jezera (124.969 KM).

U okviru objekata vodovoda i kanalizacija najznačajnije uvećanje tokom 2025. godine odnosi se na stavljanje pročištača sa pripreme u upotrebu (5.487.937 KM),⁷⁴ izgradnju distribucijskog cjevovoda zaselka Sulića brig i Studena vrila (150.899 KM), izvođenje radova na izgradnji produžetka opskrbnog cjevovoda u Vinici L-825 m (47.604 KM) i L- 456 m (37.214 KM).

U okviru zgrada i stanova najznačajnija vrijednost se odnosi na: Zgradu Općine (1.566.265 KM), Zgradu Komiteta (1.197.214 KM), Zgradu kantonalne skupštine (1.160.148 KM), Zgradu Trga gange (700.389 KM), Zgradu Kulturno informativnog centra (172.617 KM), stanove (639.656 KM) i Zgradu doma u Šujici (246.442 KM). U 2025. godini izvršeno je uvećanje vrijednosti zgrada i stanova za iznos od 349.808 KM, od čega se najznačajnije odnosi na radove na uređenju prostorija JU Centra za socijalnu skrb - zgrada komiteta (172.617 KM) i darivanje stana Općini, zbog plaćanja smještaja u ustanovi socijalne zaštite za člana porodice darovatelja nekretnine (69.000 KM).

Oprema se najvećim dijelom odnosi na: ugrađenu opremu koja obuhvata prometne znakove, semafore, specijalnu opremu i drugo (1.060.180 KM), motorna vozila (720.200 KM), namještaj (346.697 KM), kompjutersku opremu (238.518 KM) i ostalu opremu (141.778 KM). Najznačajnije povećanje odnosi se na nabavku vozila (247.416 KM), namještaja (36.737 KM) i kompjuterske opreme (19.651 KM). Najznačajnije umanjenoje opreme odnosi se na prodaju i isknjižavanje vozila (109.838 KM)

Sredstva u pripremi najvećim dijelom odnose se na ulaganja u mrtvačnicu na Karauli (777.047 KM) čija vrijednost je povećana u toku godine za 468.245 KM, i kanalizaciju u naselju Bobara (581.440 KM) na kojima radovi do kraja godine nisu bili okončani. U toku 2025. izvršen je prenos ulaganja u pročištač sa pripreme u upotrebu u ukupnoj vrijednosti od 5.487.937 KM.

Revizijom je konstatovano da su tokom revidirane godine vršena uvećanja vrijednosti imovine, po osnovu ispostavljenih privremenih i okončanih situacija od izvođača radova, a nakon provedene procedure javnih nabavki. Tokom 2025. godine najznačajnije umanjenoje sredstava izvršeno je za prodata zemljišta (1.592.152 KM) i po osnovu obračunate amortizacije na cjelokupno iskazana stalna sredstva, osim zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada i opreme u pripremi i opreme za obrazovanje i kulturu koji ne podliježu obračunu amortizacije (1.575.781 KM).

Općina za većinu objekata uzetih u uzorak⁷⁵ koji su knjigovodstveno evidentirani i koje koristi ima samo posjedovne listove i ne posjeduje drugu dokumentaciju o vlasništvu, budući da nije u potpunosti uspostavljen zemljišni katastar. Prema prezentovanoj dokumentaciji Općina u saradnji sa Federalnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove učestvuje u postupcima harmonizacije odnosno uspostave i/ili zamjene zemljišne knjige. Tokom revidirane godine se vršila harmonizacija u pet katastarskih općina (Borčani, Crvenice, Omerovići, Omolje, Seonica) čija uspostava se očekuje u septembru tekuće godine, a do sada je uspješno završena harmonizacija 23 katastarske općine od ukupno 46. U februaru 2026. godine Općina je sa Federalnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove zaključila Sporazum o zajedničkoj implementaciji aktivnosti u postupku uspostave i/ili zamjene zemljišne knjige te sistemskom ažuriranju i usaglašavanju podataka o nekretninama katastra i zemljišne knjige za navedenih pet katastarskih općina. Napominjemo da Općina u posjedu ima 14 knjigovodstveno evidentiranih stanova (sadašnje vrijednosti 639.656 KM), od kojih je za 13 Općina upisana kao posjednik nekretnina, dok je jedan stan Ugovorom o darivanju poklonjen Općini. Međutim, stanovi nisu upisani u njeno vlasništvo. Općinsko javno pravobranilaštvo je u 2025. godini podnijelo zahtjev Zemljišno-knjižnom uredu za uknjiženje stanova u vlasništvo Općine, međutim do okončanja revizije nisu imali saznanja o ishodu podnesenih zahtjeva.

Pregledom prezentovanih aktuelnih izvoda iz sudskog registra javnih preduzeća i ustanova čiji je osnivač Općina, utvrdili smo iznose osnivačkih uloga Općine u: Javno komunalno preduzeće d.o.o. Tomislavgrad (1.349.666 KM), JP Radio Tomislav grad d.o.o. (141.030 KM), Franjevački muzej (8.000 KM), JU Centar za socijalnu skrb (5.789 KM), JU Centar Nova nada (2.000 KM), JU Gradska sportska sala

⁷⁴ Pročištač je stavljen u upotrebu nakon što je Komisija za tehnički pregled izvedenih radova na izgradnji postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda izvršila tehnički pregled, o čemu je prezentovan Zapisnik Komisije od 3. 12. 2025, kao i Potvrda o ispunjenju ugovorenih obaveza za Projektovanje i izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda od 5. 12. 2025. godine dostavljene od izvođača radova.

⁷⁵ Objekt i zemljišta uzeti u uzorak: Zemljišta, Lokalne ceste, Infrastrukture u zoni regulacijskog plana Latice, Podsystem Mandino selo, Distribucijski cjevovod Sulića brig i Studena Vrila, Spomen obilježja u Šujici i Stanovi.

(2.000 KM), JP Veterinarska stanica d.o.o. (2.000 KM), Osnovna škola Stjepana Radića (2.000 KM), Kulturno-informativni centar (1.000 KM), Starački dom Tomislavgrad (1.000 KM), JP Pakline d.o.o. (980 KM), koji nisu evidentirani u Glavnoj knjizi Općine. Shodno tome, osnivačka ulaganja u ova pravna lica u ukupnom iznosu od 1.515.465 KM nisu bila evidentirana u Glavnoj knjizi Općine, zbog čega su stalna sredstva i izvori sredstava na datum bilansa manje iskazani za navedeni iznos. To nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Međutim, izvršeno je evidentiranje osnivačkih ulaganja u Glavnoj knjizi 28. 7. 2026. godine (priznata su osnivačka ulaganja u korist izvora stalnih sredstava), zbog čega preporuka nije data.

Konstatovano je da Općina za većinu objekata i zemljišta koji su knjigovodstveno evidentirani u poslovnim knjigama i koje koristi ima samo posjedovne listove i ne raspolaže drugom dokumentacijom o vlasništvu, budući da nije u potpunosti uspostavljen zemljišni katastar.

Osim toga, osnivačka ulaganja u javna preduzeća i ustanove na datum bilansa nisu evidentirana u Glavnoj knjizi Općine, zbog čega su stalna sredstva i izvori sredstava manje iskazani za 1.515.465 KM. Također, pomoćna knjiga kapitalne imovine nije potpuna, jer ne sadrži sve elemente pojedinačno po stalnom sredstvu. Navedeno nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke:

- *identifikovati imovinu s pravom raspolaganja Općine, te osigurati dokumentaciju o vlasništvu objekata i zemljišta koji su knjigovodstveno evidentirani u Glavnoj knjizi u cilju realnog iskazivanja stalnih sredstava Općine;*
- *osigurati da pomoćna knjiga kapitalne imovine sadrži sve elemente po pojedinačnim stalnim sredstvima, shodno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.*

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 29.767.664 KM, a čine ih: kratkoročna razgraničenja (26.519.153 KM), kratkoročne tekuće obaveze (2.860.286 KM), obaveze prema radnicima (317.301 KM) i finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama (70.924 KM).

Kratkoročna razgraničenja najvećim dijelom odnose se na knjigovodstveno evidentiranje potraživanja od pravnih i fizičkih osoba (po osnovu komunalne naknade, zakupa poljoprivrednog zemljišta, korištenja i uređenja građevinskog zemljišta i slično), sumnjiva i sporna potraživanja i druga potraživanja (22.946.575 KM), primljene donacije budućeg perioda (1.620.031 KM) i razgraničene (neutrošene) namjenske prihode (605.605 KM).

Najznačajniji iznos iskazan u okviru sumnjivih i spornih potraživanja odnosi se na nenaplaćena potraživanja po osnovu naknade od hidroakumulacije od pravnog lica HEP-proizvodnja d.o.o. Zagreb (20.968.326 KM) zbog korištenja HE Orlovac.

Primljene donacije budućeg perioda najvećim dijelom odnose se na neutrošena namjenska sredstva doznačena od: Republike Hrvatske - Središnji državni ured za hrvate izvan Republike Hrvatske (342.270 KM),⁷⁶ Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije (248.710 KM),⁷⁷ Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica (246.779 KM),⁷⁸ Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta (200.000 KM),⁷⁹ Federalnog ministarstva kulture i sporta

⁷⁶ Ugovor o finansijskoj pomoći za provođenje Programa „Rekonstrukcija i nadogradnja Gradske sportske sale“ zaključen 28. 8. 2025. godine, sredstva nisu utrošena.

⁷⁷ Ugovor o sufinansiranju „Vodni objekt za korištenje voda – vodoopskrbu - cjevovodi i drugi pripadajući objekti“ zaključen 15. 7. 2025. godine, sredstva nisu utrošena.

⁷⁸ Ugovor o namjenskom korištenju sredstava zaključen je 28. 7. 2025. godine u vrijednosti od 300.000 KM (od čega je u 2025. za utvrđene namjene utrošeno 53.221 KM) u svrhu sufinansiranja „Projekta Rješavanja i tretman fekalnih voda u naselju Bobara“.

⁷⁹ Ugovor o dodjeli finansijskih sredstava u sklopu Projekta „Izgradnja poduzetničkih zona“, zaključen je 21. 5. 2025. godine u vrijednosti od 200.000 KM (sredstva nisu utrošena).

(160.000 KM)⁸⁰ i Vlade Hercegbosanske županije (100.000 KM).⁸¹

Revizijom je konstatovano da se sredstva najvećim dijelom uplaćuju na depozitni, odnosno transakcijski račun Općine nakon čega se prenose najčešće na investicijski račun (samo manji dio se uplaćuje na namjenski podračun otvoren isključivo za utvrđenu namjenu), te da se po uplati evidentiraju na prihode, a nakon toga neutrošeni dio na razgraničenja kako je propisano Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.

Razgraničeni namjenski prihodi najvećim dijelom odnose se na neutrošena namjenska sredstva od naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (504.463 KM). Namjena naknada utvrđena je Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Najznačajnije **kratkoročne tekuće obaveze** (2.860.286 KM) odnose se na obaveze prema dobavljačima (2.157.676 KM) i obaveze za tekuće transfere i subvencije (603.941 KM).

Od ukupno iskazanih obaveza prema dobavljačima 1.758.535 KM odnosi se na kapitalni dio (najznačajnija neizmirena obaveza odnosi se na dobavljača GH Holding d.o.o. od 889.938 KM za izvođenje radova na pročištaču). Prema datom obrazloženju veći dio ispostavljenih situacija za kapitalne izdatke iskazan je na obavezama koje su izmirene nakon 31. 12. 2025. godine (rekonstrukcija Gradske sportske sale, kanalizacija u naselju Bobara, mrtvačnica na Karauli za koje su obaveze izmirene početkom 2026. godine), a preostale obaveze prema dobavljačima u iznosu od 357.499 KM odnose se na tekuće izdatke (režijski troškovi, troškovi održavanja, lož ulje i slično). Putem izvoda otvorenih stavki na 31. 12. 2025. godine usaglašeno je 68% obaveza prema dobavljačima.

Obaveze prema zaposlenima najvećim dijelom (300.638 KM) odnose se na plaće i naknade za decembar 2025. godine, koje su izmirene 12. 1. 2026. godine.

6.2.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 6.263.201 KM, a struktura im je sljedeća:

- 6.082.770 KM – obaveze po osnovu kredita Evropske investicijske banke za projekat „Vodoopskrba i sanitacija u Federaciji BiH“. Ugovor o kreditu zaključen je 18. 11. 2010. godine između Federacije BiH i Općine za „Projekat vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda Općine Tomislavgrad“ sa rokom otplate 25 godina i grejs periodom od 6 godina. Iznos kredita je 7.823.320 KM (glavnica), a kreditna sredstva mogu se koristiti isključivo za plaćanje dobavljačima za isporučenu robu i usluge, odnosno izvođačima za izvršene radove, bez primitaka sredstava na račun Općine.
- 180.431 KM – obaveze po osnovu supsidijarnog finansijskog sporazuma između Vlade FBiH i Općine od 2. 8. 2005. godine za Projekt urbane infrastrukture i pružanja usluga, sa rokom otplate 20 godina i grejs periodom od 8 godina.

Navedene obaveze su usaglašene sa Federalnim ministarstvom finansija (6.082.770 KM) i Razvojnog bankom (180.431 KM), o čemu su prezentovani izvodi otvorenih stavki na 31. 12. 2025. godine.

Revizijom je konstatovano da su dugoročne obaveze po kreditu za finansiranje vodoopskrbe i sanitacije Općine i izvori sredstava (primici od inozemnog zaduživanja) usaglašeni.

⁸⁰ Ugovor o dodjeli sredstava iz Budžeta FBiH je 5. 11. 2025. godine u vrijednosti od 200.000 KM (od čega je u 2025. godini uplaćena tranša od 80% ugovorene vrijednosti, odnosno 160.000 KM koja nisu utrošena) u svrhu sufinansiranja Projekta „Sanacija i adaptacija Gradske sportske sale u Tomislavgradu“

⁸¹ Sredstva su odobrena Odlukom Vlade od 27. 1. 2025. godine za Osnovnu školu Ivan Mažuranić iz Tomislavgrada i nisu utrošena.

6.2.5 Popis imovine i obaveza

Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH propisano je da je pravno lice, odnosno da su budžetski korisnici dužni najmanje jednom godišnje sa stanjem na dan kada se završava poslovna godina izvršiti popis imovine i obaveza, s ciljem da se utvrdi njihovo stvarno stanje, te da se u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.

Pravilnikom o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza Općine⁸² definisano je da Općinski načelnik donosi Odluku o popisu za tekuću godinu, te posebnim rješenjem imenuje komisije za popis, određuje vrijeme za popis i rok za dostavljanje izvještaja o popisu.

Općinski načelnik je 11. 11. 2025. godine donio tri rješenja kojima su imenovane: Centralna popisna komisija, Komisija za popis dugotrajne materijalne, nematerijalne i dugoročne finansijske imovine i Komisija za popis potraživanja i obaveza, zaliha, novčanih sredstava i vrijednosnih papira. Rješenjima je utvrđen zadatak popisnih komisija, rokovi, te obaveza dostavljanja izvještaja o izvršenom popisu Centralnoj komisiji, dok je Rješenjem o imenovanju Centralne komisije utvrđena obaveza sačinjavanja Elaborata o izvršenom popisu i dostavljanja općinskom načelniku. Međutim, Odluka o popisu nije donesena, iako je to obaveza propisana članom 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o popisu Općine.

Na osnovu pojedinačnih izvještaja Centralna popisna komisija sačinila je Elaborat o izvršenom popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza Općine, koji je usvojen Odlukom načelnika od 2. 2. 2026. godine. U Elaboratu je navedeno da je na osnovu provedenog popisa Centralna popisna komisija zaključila, prema dostavljenim popisnim listama, da stanje imovine i obaveza odgovara stvarnom stanju. Pojedinačne popisne komisije su predložile rashodovanje dijela kancelarijskog namještaja sadašnje vrijednosti 224 KM (nabavna 12.611 KM i otpisana 12.387 KM) zbog dotrajalosti, te otpis potraživanja od zakupa garaža u ukupnom iznosu od 3.731 KM zbog nemogućnosti naplate.

Uvidom u Izvještaje pojedinačnih popisnih komisija sa stanjem na 31. 12. 2025. godine konstatovano je sljedeće:

- Zemljište je popisano sa stanjem od 1.530.513 KM (od čega je vrijednost od 1.387.888 KM popisana u zbirnom iznosu, dok se preostala zemljišta odnose na zemljišta poklonjena Općini po ugovorima o darivanju, kao i izvlaštena zemljišta koja su u ranijem periodu dodijeljena korisnicima) i nije usklađeno sa knjigovodstvenim stanjem (1.542.513 KM), a popisom nije obuhvaćen stan nabavne vrijednosti od 69.000 KM. Općina raspolaže sa 14 stanova, a popisom ih je obuhvaćeno 13;
- Izvještajem nisu obuhvaćena sredstva u pripremi knjigovodstveno iskazana u iznosu od 1.396.986 KM, niti je imenovana komisija dala obrazloženja o stanju sredstava u pripremi. Također, nisu prezentovane prirodne popisne liste sredstava u pripremi, nego samo podaci preuzeti iz knjigovodstva, kao prilog izvještaju o popisu stalnih sredstava. Dio imovine na prirodnim popisnim listama iskazan je u zbirnoj vrijednosti (lokalne ceste u iznosu od 15.131.257 KM);
- kratkoročna potraživanja popisana su sa stanjem od 22.950.307 KM i nisu usklađena sa knjigovodstvenim stanjem (22.943.776 KM). Stanje potraživanja preuzeto je iz knjigovodstvene evidencije i popisano po analitičkim kontima, bez detaljnog popisa potraživanja po komitentu sa analizom ocjene njihove naplativosti na datum bilansa;
- stanja kratkoročnih obaveza i razgraničenja preuzeta su iz knjigovodstvene evidencije i popisana u zbirnim iznosima po analitičkim kontima, bez detaljnog popisa obaveza po dobavljaču, a nije izvršen ni popis obaveza prema radnicima, poreza i doprinosa (317.301 KM) i finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim licima (70.924 KM).

⁸² Pravilnik o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza koji je bio u primjeni u periodu provođenja popisa je iz 2018. godine. Općina je u junu 2026. donijela novi Pravilnik o popisu imovine i obaveza.

Shodno navedenom konstatovano je da Općina nije izvršila cjelovit popis stalnih sredstava (zemljišta, stanovi, stalna sredstva u pripremi), potraživanja, kratkoročnih obaveza i razgraničenja, odnosno nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.

Osim navedenog, JU Centar za socijalnu skrb izvršio je popis imovine i obaveza sa stanjem na 31. 12. 2025. godine. Odluku o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza, kao i Rješenje o imenovanju komisije za popis donijela je direktorica 30. 12. 2025. godine. Prezentovane su prirodne popisne liste, koje sadrže naziv stalnog sredstva, inventurni broj, nabavnu, otpisanu i sadašnju vrijednost, a prezentovane su i liste sredstava u upotrebi. Međutim, nije prezentovan Izvještaj o popisu, akt o njegovom usvajanju, niti je prezentovana dokumentacija o usklađivanju knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom.

Izvještaj o popisu Općine ne sadrži detaljne informacije o stanjima imovine i obaveza na datum bilansa. Konstatovano je da nije izvršen sveobuhvatan popis dijela zemljišta, stanova, a popis potraživanja, kratkoročnih obaveza i razgraničenja izvršen je preuzimanjem podataka iz knjigovodstvenih evidencija, dok stalna sredstva u pripremi nisu popisana. Samim tim nije izvršeno ni usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Osim toga, nije prezentovan Izvještaj o popisu imovine i obaveza JU Centar za socijalnu skrb, kao ni dokumentacija o izvršenom usklađivanju knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- potrebno je da Općina provodi cjelovit godišnji popis imovine i obaveza, da izvještaji o popisu sadrže detaljne informacije o bilansnim pozicijama, te da svi budžetski korisnici izvrše usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem na datum bilansa u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.***

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH utvrđeno je da se novčani tok sastavlja na način da se prihodi i rashodi prevedu na primitke i izdatke novca, a primici i izdaci iz osnova finansiranja (zajmovi, učešća i sl.) se uzimaju u iznosu koji je knjižen na odgovarajućim kontima na klasi 8, ako se ne radi o nenovčanim zajmovima i učešćima.

U konsolidovanom Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 18.932.278 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 19.856.130 KM, što je rezultiralo negativnim novčanim tokom u iznosu od 923.852 KM. Saldo gotovine na početku godine iskazan je u iznosu od 5.587.005 KM, a na kraju u iznosu od 4.663.153 KM.

Revizijom je konstatovano da dio primljenih transfera u tekućoj godini, koji je preknjižen na kratkoročna razgraničenja, nije preveden na primitke novca. Osim toga, kao novčane isplate na pozicijama plaća i naknada troškova zaposlenih, doprinosa poslodavca i ostalih doprinosa, iskazani su rashodi i izdaci (uz manja odstupanja), a ne novčane isplate. **Shodno tome, Izvještaj o novčanim tokovima nije sačinjen u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.**

Preporuka:

- Izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, prevođenjem prihoda i rashoda na primitke i izdatke novca.***

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH utvrđeno je da se na kontima vanbilansne evidencije evidentiraju poslovni događaji koji nemaju direktnog utjecaja na sredstva i izvore sredstava, već samo otvaraju mogućnost za takve uticaje u budućnosti.

Na vanbilansnoj evidenciji iskazan je iznos od 118.007 KM, a najznačajniji se odnose na: uslovna potraživanja od 86.427 KM u visini pokrenutih sporova za neizmirene obaveze za zakup zemljišta, kao i zaduženja po osnovu pravosnažnih presuda i rješenja od kojih je najznačajniji iznos od 37.633 KM (odnosi se na dodatno utvrđene obaveze Rješenjem Porezne uprave FBiH od 26. 5. 2025. godine), koji je evidentiran u bilansnoj evidenciji u aprilu 2026, i po kojem su izmirene dodatno utvrđene obaveze.

8. JAVNE NABAVKE

Načelnik je donio Pravilnik o javnim nabavkama⁸³ kojim je uređena organizacija i način provođenja javnih nabavki, u skladu s članom 13. Zakona o javnim nabavkama. Sistematizovano je i popunjeno radno mjesto službenika za javne nabavke, koji je učestvovao u postupcima nabavki čija procijenjena vrijednost prelazi 250.000 KM.

Plan javnih nabavki donesen je 13. 1. 2025, ukupne vrijednosti 6.047.028 KM.⁸⁴ Tokom godine doneseno je 25 izmjena i dopuna Plana, kojima je vršeno dodavanje 80 novih postupaka,⁸⁵ 15 izmjena postupaka u dijelu procijenjene vrijednosti, dok se za 10 postupaka odustalo od nabavke,⁸⁶ tako da je ukupna vrijednost planiranih javnih nabavki sa izmjenama i dopunama iznosila 7.494.751 KM. Najveći broj izmjena i dopuna Plana odnosio se na izmjenu procijenjenih vrijednosti i dodavanje novih postupaka nabavki, koji su kao takvi, u najvećoj mjeri tokom godine i realizovani („Radovi na sanaciji lokalne ceste u Roškom polju“ vrijednosti 316.355 KM, „Radovi na sanaciji lokalne ceste u naselju Eminovo selo“ ukupne vrijednosti 280.800 KM, dva konkursa za izradu idejnog rješenja ukupne vrijednosti 285.480 KM i sl.). Navedeno upućuje da su izmjene i dopune Plana bile neophodne za obavljanje poslova iz nadležnosti Općine (izrada i održavanje puteva i ostale infrastrukture od lokalnog značaja).

U odnosu na planirane postupke, manja realizacija nabavki najvećim dijelom se odnosi na postupke koji su planirani izvornim Planom javnih nabavki (donesenim 13. 1. 2025), a odnose se na: otvoreni postupak „Asfaltiranje ulica i lokalnih putova u mjesnim zajednicama Općine Tomislavgrad“ vrijednosti 870.480 KM, otvoreni postupak „Uređenje infrastrukture u Ulici kraljice Jelene“ vrijednosti 145.000 KM, otvoreni postupak „Rekonstrukcija i uređenje rasvjete u gradu“ vrijednosti 97.110 KM, konkurentski zahtjev za dostavu ponuda „Opremanje vatrogasne postrojbe“ vrijednosti 53.820 KM i konkurentski zahtjev za dostavu ponuda „Potporni zid Gudelji - Crvenice“ vrijednosti 47.970 KM. Prema izjavi odgovorne osobe, odustalo se od postupka nabavke Asfaltiranja ulica i lokalnih puteva u mjesnim zajednicama zbog promijenjenih okolnosti i zbog realizacije dijela projekta kroz pojedinačne nabavke; postupak Uređenja infrastrukture u Ulici kraljice Jelene nije proveden jer Služba za graditeljstvo, prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove nije pripremila potrebnu projektnu i tehničku dokumentaciju (postupak ponovno planiran i proveden u 2026. godini); postupak Rekonstrukcije i uređenja rasvjete u gradu nije proveden jer se nakon izrade glavnog projekta za navedeno utvrdilo da su potrebna znatno veća finansijska sredstva za realizaciju u odnosu na planirana; postupak Opremanja vatrogasne jedinice nije pokrenut jer je Općina pozvana da učestvuje u projektu⁸⁷ kroz koji su dobivene donacije vatrogasne opreme, dok postupak izgradnje Potpornog zida Gudelji - Crvenice nije realizovan zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa (postupak je planiran i proveden u 2026. godini).

S obzirom na navedeno, konstatovano je da izvorni Plan javnih nabavki nije planiran na adekvatan i sistemski način niti je sačinjen na realnim osnovama budući da su u njega uvrštene nabavke za koje nisu ispunjeni preduslovi za pokretanje i provođenje postupaka te kod određenih nabavki nisu vršene izmjene i dopune, iako je bilo izvjesno da se ovi postupci javnih nabavki neće provoditi. Navedeno je za posljedicu imalo značajno odstupanje između planiranih i realizovanih javnih nabavki.

⁸³ Br. 02-04-2720/25 od 30. 10. 2025. godine

⁸⁴ Svi iznosi su navedeni sa uključenim PDV-om

⁸⁵ Osam otvorenih postupaka vrijednosti 1.449.630 KM, 15 konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda vrijednosti 409.617 KM, dva konkursa za izradu idejnog rješenja vrijednosti 298.350 KM i 55 direktnih sporazuma vrijednosti 198.736 KM

⁸⁶ Različite vrste postupaka ukupne vrijednosti 790.686 KM

⁸⁷ „Jačanje lokalnih kapaciteta za spremnost i odgovor na katastrofe“, koji finansira Talijanska agencija za razvojnu suradnju (AICS), a provodi IOM u partnerstvu sa lokalnim vlastima.

Pregled planiranih i provedenih postupaka, kao i revidirani uzorak, dati su u tabeli:

Vrsta postupka	Planirane nabavke		Provedene nabavke			Revidirani uzorak	
	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM	% u odnosu na plan	Broj postupaka	Iznos u KM
Direktni sporazum	84	361.612	65	264.884	73%	9	59.462
Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda	30	806.364	24	592.169	73%	5	209.682
Otvoreni postupak	26	6.028.425	23	4.453.823	74%	7	2.876.485
Konkurs za izradu idejnog rješenja	2	298.350	2	285.480	96%	2	285.480
Ukupno	142	7.494.751	114	5.596.356	75%	23	3.431.109

Revizijom je izvršeno ispitivanje usklađenosti 23 provedena postupka nabavki, sa fokusom na ispunjenost općih uslova za početak postupka javne nabavke; provođenje procedure javne nabavke; prijem i otvaranje ponuda i izbor ponuđača, te postupak pravne zaštite.

Provedenom revizijom postupaka javnih nabavki utvrđeno je da je otvoreni postupak nabavke radova na izgradnji poslovne zone "Vučilov brig" II. faza pokrenut Odlukom od 11. 12. 2025, odnosno 23. 12. 2025. godine kada je objavljena tenderska dokumentacija i obavještenje o nabavci. Nakon provedene procedure, sa dobavljačem „Čičko Maks“ d.o.o. Tomislavgrad, 5. 2. 2026. godine zaključen je ugovor ukupne vrijednosti 240.774 KM. Predmetna nabavka planirana je Planom nabavki za 2025, a Budžetom za 2025. godinu osigurana su sredstva za realizaciju, dok je u narednoj fiskalnoj godini izvršeno zaključivanje ugovora kao i njegova cjelokupna realizacija. Na ovaj način izvršeno je preuzimanje obaveza iz tekuće godine na teret naredne godine u iznosu od 240.774 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama člana 6. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisano da budžetski korisnici ne smiju stvarati obveze iznad iznosa odobrenog operativnog budžeta, odnosno da mogu preuzeti obveze na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta, ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uslovi. Na ovaj način Općina je, u skladu sa odobrenim Budžetom i Planom nabavki za 2025. godinu, zaključila ugovor početkom februara 2026. u iznosu od 240.774 KM, čija se cjelokupna realizacija odnosi na 2026. godinu. S obzirom na navedeno, konstatovano je da predmetna nabavka nije pokrenuta blagovremeno, što je za posljedicu imalo zaključivanje ugovora i cjelokupnu njegovu realizaciju u narednoj fiskalnoj godini.

Na osnovu izvršene revizije konstatovano je da je Općina kod ostalih uzorkovanih⁸⁸ javnih nabavki u dijelu provođenja procedure, prijema i otvaranja ponuda, izbora ponuđača te realizacije ugovora postupala u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Izvorni Plan javnih nabavki nije planiran na adekvatan i sistemski način, niti je sačinjen na realnim osnovama budući da su u njega uvrštene nabavke za koje prethodno nisu ispunjeni preduslovi za pokretanje i provođenje postupaka, kao i nabavke za koje su postojala saznanja da se neće provoditi (procijenjena vrijednost nerealizovanih postupaka zbog navedenog iznosi najmanje 1.214.380 KM).

Nije blagovremeno pokrenut postupak nabavke radova na izgradnji poslovne zone „Vučilov brig“ II. faza, budući da je ugovor za predmetni postupak zaključen u 2026. godini (u iznosu od 240.774 KM) i čija se cjelokupna realizacija odnosi na 2026. godinu, a postupak je planiran Budžetom i Planom nabavki za 2025. godinu. Na ovaj način izvršeno je preuzimanje obaveza na teret naredne godine, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, kojim je propisano da budžetski korisnici mogu preuzeti obaveze na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta, ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uslovi.

⁸⁸ Najznačajniji uzorkovani postupci: Radovi na sanaciji Gradske sportske dvorane ukupne vrijednosti 1.140.750 KM, Izgradnja kanalizacije Bobara II. faza ukupne vrijednosti 480.144 KM, Uređenje oproštajnog trga na groblju Karaula ukupne vrijednosti 318.331 KM, Radovi na sanaciji lokalne ceste u Roškom polju ukupne vrijednosti 316.355 KM, Radovi na sanaciji lokalne ceste u naselju Eminovo selo ukupne vrijednosti 280.800 KM.

Preporuke:

- *planiranje javnih nabavki vršiti na adekvatan i sistemski način, a u Plan javnih nabavki uključiti samo one za koje postoji realna osnova za planiranje i za koje su ispunjeni uslovi za realizaciju;*
- *blagovremeno pokretati postupke javnih nabavki kako bi se zaključenje i realizacija ugovora vršila u tekućoj fiskalnoj godini, a preuzimanje obaveza na teret budžeta vršilo u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.*

9. SUDSKI SPOROVI

Prema podacima u Pregledu podnesenih tužbi, sudskih presuda i pravomoćnih sudskih presuda od Općinskog javnog pravobranilaštva, protiv Općine su pokrenute tužbe ukupne vrijednosti spora od 63.612 KM. Najznačajnije se odnose na dvije tužbe radi isplate naknade za izvlaštenje nekretnina (51.000 KM). Prema prezentovanoj dokumentaciji postupak za jednu tužbu je prekinut, dok je druga tužba povučena, a tužilac je obavezan nadoknaditi sudske troškove u iznosu od 3.900 KM.

U prezentovanoj pismenoj obavijesti od 12. 1. 2026. godine koja je dostavljena Službi za finansije, budžet i trezor navedeno je da prema mišljenju Općinskog javnog pravobranilaštva Tomislavgrad u 2025. godini nema obaveza koje bi dospjele za naplatu u postupcima ovrhe.

Skrećemo pažnju na to da je Općina 2021. godine u svojstvu tužitelja podnijela tužbu protiv HEP - proizvodnja d.o.o. Zagreb vezano za utvrđivanje visine naknade za korištenje hidroakumulacionih objekata u periodu od septembra 2009. do septembra 2012. godine. Tužbenim zahtjevom potražuje se iznos od 2.407.720 KM, sa pripadajućim zakonskim kamatama. Prema prezentovanoj dokumentaciji Trgovački sud donio je prvostepenu presudu, a Visoki trgovački sud Republike Hrvatske Rješenje od 12. 7. 2023. godine (prvostepenom presudom i Rješenjem - drugostepena odluka za nalaz vještaka koji se koristio u toku postupka utvrđeno je da je neprihvatljiv). Također, Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 12. 12. 2023. godine dopušteno je podnošenje revizije protiv presude i rješenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske. Revizija Trgovačkom sudu u Zagrebu je podnesena 23. 2. 2024, a o daljnjem toku ovog postupka nije prezentovana dokumentacija.

Osim navedene, prezentovana je i dokumentacija o pokretanju tužbe kod Općinskog suda u Livnu od 22. 12. 2023. godine po osnovu nenaplaćenih potraživanja za razliku po ispostavljenim računima za 2022. godinu HEP-proizvodnji d.o.o. Zagreb za naknade za korištenje prostora HE Orlovac u vrijednosti spora od 4.834.380 KM. Tužba za isplatu naknada za razliku po ispostavljenim računima za 2023. godinu podnesena je sudu 18. 12. 2024. godine, u vrijednosti spora od 4.025.942 KM. Rješenjem suda od 2. 6. 2025. godine ova dva predmeta su spojena zbog zajedničkog raspravljanja i odlučivanja, a održano je i pripremno ročište. Za isplatu naknade po ovom osnovu za neuplaćene razlike po izdatim računima HEP-proizvodnja d.o.o. za 2024. godinu Općinskom sudu u Livnu podnesena je tužba 28. 8. 2025. godine u vrijednosti spora od 4.712.930 KM, a nakon održanog pripremnog ročišta i predloženih dokaza sud je donio Rješenje kojim se i ovaj postupak spaja sa prethodna dva. Također, Tužba sudu po osnovu nenaplaćenih potraživanja od HEP-a po izdatom računu za 2025. godinu podnesena je 10. 4. 2026. godine, te prema prezentovanim informacijama u ovom predmetu sud nije dalje postupao.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2025. godinu Općina je 16. 9. 2026. dostavila komentar, uz dodatnu dokumentaciju.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi sa: evidentiranjem namjenskih prihoda; evidentiranjem osnivačkih ulaganja u javna preduzeća i ustanove; planiranjem pokrića akumuliranog deficita; nepoduzimanjem mjera uravnoteženja Budžeta; upoznavanjem CHJ o usvajanju Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Općine, te javnom nabavkom radova na izgradnji poslovne zone „Vučilov brig“ II faza.

Uvaženo je i inkorporirano u konačan Izvještaj, kao dodatna informacija, obrazloženje koje se odnosi na upoznavanje CHJ o usvajanju Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Općine, s obzirom na to da je uz komentar dostavljena dokumentacija. Navedeno nije uticalo na izmjenu nalaza.

Za obrazloženja koja nisu prihvaćena jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, dajemo sljedeća pojašnjenja:

- vezano za nepoduzimanje mjera uravnoteženja budžeta u komentaru je navedeno da se to može reći samo za izvršenje primljenih kapitalnih transfera i primitaka od prodaje stalnih sredstava, ali i tu s određenom rezervom. Za kapitalne transfere navedeno je da su oni uvijek vezani za stavku u rashodovnom dijelu i da su evidentirani na razgraničenjima, a tek po realizaciji investicije, odnosno utroška, evidentiraju se kao prihodi. Općina ostvaruje značajan priliv po ovom osnovu, ali ima i dosta problema sa izvođačima radova, te neutrošena sredstva ne zavise samo o angažmanu Općine, nego i od angažmana izvođača radova. Također, navedeno je da je za prihode od prodaje zemljišta bilo osnova za planiranje iznosa od 2.500.000 KM, od čega je u 2025. godini naplaćen dosta manji iznos, jer je javni oglas za prodaju zemljišta proveden polovinom decembra 2025, zbog čega je postojao osnov za uplate ovih prihoda do kraja 2025, iako su realizovane početkom naredne godine.

Revizijom nije utvrđeno neosnovano planiranje primljenih kapitalnih transfera i primitaka od prodaje stalnih sredstava. Također, činjenica je da su kapitalni transferi i primici od prodaje stalnih sredstava realizovani u značajno manjim iznosima. Međutim, Zakonom o budžetima u FBiH utvrđeno je da se izmjenama i dopunama budžeta ponovo uravnotežuju prihodi i primici, odnosno rashodi i izdaci budžeta. Iako su tokom 2025. godine izvršene izmjene i dopune Budžeta tri puta, revizijom je konstatovano da su određeni prihodi u toku godine ostvareni u znatno manjem iznosu u odnosu na Budžetom planirane, što je imalo za posljedicu negativan finansijski rezultat;

- u vezi s javnom nabavkom radova na izgradnji poslovne zone „Vučilov brig“ II faza u komentaru je navedeno da je postupak javne nabavke pokrenut u decembru 2025, dok je ugovor zaključen 5. 2. 2026. i realizovan u 2026. godini. Nadalje, u komentaru se traži da se pri konačnoj ocjeni utvrdi: datum nastanka ugovorne obveze sa dobavljačem, evidentiranje obaveze prema dobavljaču u 2025, osiguranje sredstava Budžetom za 2026. godinu prije zaključivanja ugovora, te da se utvrdi na teret koje fiskalne godine je ugovor evidentiran, izvršeno plaćanje i da li odluka o pokretanju postupka sama po sebi stvara finansijsku obavezu prema dobavljaču. Također, navedeno je i da pokretanje postupka javne nabavke i zaključivanje ugovora nisu isti pravni, ni računovodstveni događaji. Osim toga, u komentaru je traženo da se nalaz formuliše kao pitanje blagovremenosti i realnosti planiranja javne nabavke, a ne kao preuzimanje ugovorne obveze prema dobavljaču tokom 2025. godine. Uz komentar je dostavljen Budžet Općine za 2026. godinu.

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Općine za 2025. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima. Napominjemo da je u Nacrtu izvještaja navedeno, odnosno da je revizijom utvrđeno da postupak javne nabavke radova na izgradnji poslovne zone „Vučilov brig“ II faza nije blagovremeno pokrenut, što je za posljedicu imalo zaključivanje ugovora u 2026. godini i preuzimanje obaveza na teret naredne fiskalne godine. Realizacija ovog Ugovora nije bila predmet revizije, s obzirom na to da je zaključen u 2026. godini. Iz Budžeta Općine za 2026. godinu vidljivo je da je na poziciji „Rekonstrukcije i investicijskih ulaganja“ naveden ukupan planirani iznos od 11.122.000 KM. Osim Budžeta za 2026. godinu nije prezentovana druga dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo da su u okviru planiranog iznosa obuhvaćena i sredstva planirana za ovu nabavku.

U komentaru vezanom za evidentiranje namjenskih prihoda po osnovu Projekta – adaptacija i uređenje postojećih prostorija/modernizaciju JU Centra za socijalnu skrb“ i Projekta ulaganja u izgradnju kanalizacije/infrastrukture u naselju Bobara“ nisu izražena neslaganja. Navedeno je da Općina ne spori činjenicu koju je revizija utvrdila, te je naglašeno da sredstva neće biti nezakonito utrošena, jer se realizacija oba projekta nastavlja u 2026. godini. Također, navedeno je da pravdanje namjenskih sredstava s istim računima ne znači da su sredstva nenamjenski utrošena, već da su samo knjigovodstveno evidentirana kao prihod ranije nego što je trebalo. U vezi s tim napominjemo da je revizijom utvrđeno da su neosnovano priznati prihodi po osnovu primljenih namjenskih sredstava budući da nije došlo do stvarne realizacije. Shodno tome, Općina je trebala poduzeti aktivnosti u skladu sa zaključenim ugovorima. Osim toga, ovako sačinjeni izvještaji o namjenskom utrošku sredstava nisu vjerodostojni.

U vezi evidentiranja osnivačkih ulaganja u javna preduzeća i ustanove u komentaru je konstatovano da je Općina 28. 7. 2026. godine izvršila njihovo evidentiranje, te na taj način ispravila grešku iskazanu na 31. 12. 2025. godine. Napominjemo da je navedeno konstatovano u Nacrtu izvještaja.

Vezano za pokriće akumuliranog deficita u komentaru nisu izražena neslaganja, nego su navedena dodatna obrazloženja. Općina smatra da pokriće akumuliranog deficita nije bilo formalno planirano prilikom donošenja budžeta u skladu sa članom 43. (stav 2) Zakona o budžetima u FBiH, ali da se uvijek prilikom donošenja odluke o usvajanju izvještaja o izvršenju Budžeta navodi način pokrića viška rashoda i izdataka nad prihodima i primicima. Navedeno je i da kod planiranja budžeta Općina vodi računa da za sve planirane rashode i izdatke ima pokriće, u prihodima tekuće godine ili prenesenim sredstvima iz prethodnih godina, što upućuje na to da odgovorno pristupa planiranju. U vezi s tim napominjemo da je revizijom utvrđeno da za akumulirani deficit iz prethodnih godina u iznosu od 2.345.578 KM nisu planirana sredstva u Budžetu za pokriće ostvarenog deficita u narednih pet fiskalnih godina.

U komentaru je navedeno da Općina prihvata preporuke kod kojih je utvrđen formalni ili sadržajni nedostatak, te da će u narednom periodu nastojati realizovati preostale preporuke.

Reviziju Općine Tomislavgrad obavio je revizorski tim u sastavu: Vildana Hadžović i Amra Pjanić-Šašinović. Prestankom radnog odnosa Vildane Hadžović 25. 1. 2026. godine, revizorski tim čine: Merima Čerkez – voditeljica tima i Ante Čović – član tima.

Voditeljica tima

Merima Čerkez, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju
zavoda, fondova i agencija

Marijana Milićević, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

OBRAZAC GIB

Identifikacijski broj: 4281006390009

šifra po kvalifikacionoj
djelatnosti: 84.11

Nadležno ministarstvo: MINISTARSTVO FINACIJA HBŽ

Operativni broj: X

Organizacijski broj: X

Potrošačka jedinica-glava: PRORAČUN OPĆINE TOMISLAVGRAD

Funkcionalni kod: X

Sjedište potrošačke jedinice: TOMISLAVGRAD

Fond: X

Pojedinačni obrasci: _____

Konsolidovani obrasci: x

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
Period izvještavanja : od 01.01.2025 do 31.12.2025

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procena t 4/3 x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2+17+36)	200	19.179.489	17.164.984	15.416.762	-2.014.505	89,49%
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	8.529.481	8.611.018	7.453.734	81.537	100,95%
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća (4+5+6)	202	4.150	3.690	999	-460	88,91%
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	4.150	3.690	999	-460	88,91%
5	711200	Porezi na dobit poduzeća	204	0	0	0	0	0,00%

6	711900	Porez na dobit banaka i dr. fin.organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i osoba, pravnih osoba iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205	0	0	0	0	0,00%
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	0	0	0	0	0,00%
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0	0,00%
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (13=14)	208	1.630	46.412	1.267	44.782	847,33%
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	1.630	46.412	1.267	44.782	847,33%
11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210	342.050	330.277	313.875	-11.773	96,55%
12	714100	Porez na imovinu	211	342.050	330.277	313.875	-11.773	96,55%
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	2.200	1.354	4.890	-846	61,56%
14	716000	Porezi na dohodak	213	1.900.000	1.918.498	1.495.405	18.498	100,97%
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	6.153.931	6.190.413	5.520.482	36.482	100,59%
16	719000	Ostali porezi	215	125.520	120.374	116.817	-5.146	95,90%
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	5.570.670	4.894.679	5.502.981	-675.991	87,86%
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika (19+.....+25)	217	627.920	659.942	594.095	32.022	105,09%
19	721100	Prihodi od nefin. javnih preduzeća i fin. institucija	218	625.000	656.799	591.319	31.799	105,08%
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	2.920	3.142	2.775	222	107,61%
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0	0	0	0	0,00%
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0	0,00%
23	721500	Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	222	0	0	0	0	0,00%
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0	0,00%
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdanu garanciju	224	0	0	0	0	0,00%
26	722000	Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....33)	225	4.941.100	4.233.217	4.907.562	-707.883	85,67%
27	722100	Administrativne pristojbe	226	165.000	163.579	169.073	-1.421	99,13%
28	722200	Sudske pristojbe	227	49.000	38.530	47.252	-10.470	78,63%
29	722300	Komunalne naknade i pristojbe	228	280.000	278.854	645.069	-1.146	99,59%
30	722400	Ostale proračunske naknade i pristojbe	229	2.867.500	2.747.463	3.088.326	-120.037	95,81%
31	722500	Naknade i pristojbe po federalnim zakonima i drugim	230	942.200	478.238	451.594	-463.962	50,75%
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	231	128.400	129.498	159.191	1.098	100,85%
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	509.000	397.056	347.057	-111.944	78,00%
34	723000	Novčane kazne	233	1.650	1.520	1.325	-130	92,12%

35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	0	0	0	0,00%
36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	5.079.338	3.659.287	2.460.047	-1.420.051	72,04%
37	731100	Primljeni tekući transferi od inozemnih Vlada i međunarodnih organizacija	236	0	0	0	0	0,00%
38	732100	Primljeni transferi od ostalih razina vlasti	237	1.050.040	953.955	756.766	-96.085	90,84%
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inozemnih Vlada	238	668.068	296.822	273.699	-371.246	44,42%
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti i fondova	239	3.361.230	2.408.510	1.429.582	-952.720	71,65%
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	0	0	0,00%
42	733100	Donacije	241	0	0	0	0	0,00%
43		R A S H O D I (44+47+48+58+67+75+80)	242	17.116.139	14.765.718	13.168.002	-2.350.421	86,26%
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	3.977.311	3.831.614	3.563.164	-145.697	96,33%
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	3.262.485	3.181.080	2.996.329	-81.405	97,50%
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	714.826	650.533	566.835	-64.293	91,00%
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	258.200	250.305	314.614	-7.895	96,94%
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	2.453.108	2.118.514	2.003.041	-334.594	86,36%
49	613100	Putni troškovi	248	26.350	12.565	9.098	-12.335	50,46%
50	613200	Izdaci za energiju	249	269.427	225.764	238.808	-43.663	83,79%
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	1.046.135	999.143	841.024	-46.992	95,50%
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	74.250	71.662	64.281	-2.588	96,51%
53	613500	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	252	49.800	29.558	30.634	-20.242	59,35%
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	47.096	47.096	39.717	0	99,99%
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	115.700	85.782	72.516	-29.918	74,14%
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	32.350	21.030	16.945	-11.320	65,00%
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	792.000	625.914	690.017	-161.986	79,44%
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (59+.....+66)	257	7.078.061	6.298.346	5.674.545	-779.715	88,98%
59	614100	Tekući transferi drugim razinama vlasti	258	2.629.472	2.596.761	2.178.477	-32.711	98,75%
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	2.335.681	1.861.257	1.621.520	-474.424	79,68%
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	1.153.958	1.160.085	1.073.143	6.127	100,53%
62	614400	Subvencije javnim poduzećima	261	455.950	407.305	338.643	-48.645	89,33%

63	614500	Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	262	240.000	88.421	250.599	-151.579	36,84%
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	0,00%
65	614700	Tekući transferi u inozemstvo	264	0	0	0	0	0,00%
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	263.000	184.516	212.162	-78.484	70,15%
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	2.993.959	2.071.173	1.311.382	-922.786	69,17%
68	615100	Kapitalni transferi drugim razinama vlasti	267	0	0	0	0	0,00%
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	117.033	117.033	100.652	0	100,00%
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	2.876.926	1.954.140	936.711	-922.786	67,92%
71	615400	Kapitalni transferi javnim poduzećima	270	0	0	274.020	0	0,00%
72	615500	Kapitalni transferi privatnim poduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0	0,00%
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	0,00%
74	615700	Kapitalni transferi u inozemstvo	273	0	0	0	0	0,00%
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	285.500	195.766	301.257	-89.734	68,56%
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0	0,00%
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	284.000	195.766	301.257	-88.234	68,93%
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	1.500	0	0	-1.500	0,00%
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	278	0	0	0	0	0,00%
80	600000	Tekuća proračunska pričuva	279	70.000				0,00%
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	2.063.350	2.399.266	2.248.760	335.916	0,00%
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281	0	0	0	0	0,00%
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	0	1.577.984	1.525.235	1.577.984	0,00%
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	0	1.577.984	1.525.235	1.577.984	0,00%
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih pričuva	284	0	0	0	0	0,00%
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	0,00%
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	7.245.335	4.736.604	4.869.477	-2.508.731	65,37%
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	6.625	6.625	4.852	0	99,99%
89	821200	Nabavka građevina	288	4.433.310	2.724.065	2.806.327	-1.709.245	61,44%
90	821300	Nabavka opreme	289	430.000	309.151	134.883	-120.849	71,89%
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0	0,00%
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	465.000	144.635	125.204	-320.365	31,10%
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	1.910.400	1.552.129	1.798.210	-358.271	81,24%
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	7.245.335	3.158.620	3.344.242	-4.086.715	0,00%

95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	-5.181.985	-759.354	-1.095.482	4.422.631	0,00%
96		TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI	295					
97		PRIMICI OD FINACIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	0	0	0	0	0,00%
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim razinama vlasti	297	0	0	0	0	0,00%
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0	0,00%
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima	299	0	0	0	0	0,00%
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih poduzeća	300	0	0	0	0	0,00%
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih poduzeća i zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0	0,00%
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	0	0	0	0,00%
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inozemstvu	303	0	0	0	0	0,00%
105	822000	IZDACI ZA FINACIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	0	0	0	0	0,00%
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	0,00%
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i	306	0	0	0	0	0,00%
108	822300	Pozajmljivanje javnim poduzećima	307	0	0	0	0	0,00%
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih poduzeća	308	0	0	0	0	0,00%
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0	0,00%
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	0	0	0	0	0,00%
112	822700	Pozajmljivanje u inozemstvu	311	0	0	0	0	0,00%
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINACIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	0	0	0	0	0,00%
114		TRANSAKCIJE U FINACIJSKIM OBVEZAMA	313					
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	0	0	0	0	0,00%
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	0	0	0	0	0,00%

117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316	0	0	0	0	0,00%
118	814200	Primici od inozemnog zaduživanja	317	0	0	0	0	0,00%
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	0,00%
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	0,00%
121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320	0	0	0	0	0,00%
122	815200	Primici od inozemnog zaduživanja	321	0	0	0	0	0,00%
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	0,00%
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	297.000	294.915	324.227	-2.085	99,29%
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324	297.000	294.915	324.227	-2.085	99,29%
126	823200	Vanjske otplate	325	0	0	0	0	0,00%
127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	0	0	0	0	0,00%
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0	0,00%
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328	0	0	0	0	0,00%
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	0,00%
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 minus 124)	330	-297.000	-294.915	-324.227	2.085	0,00%
132		UKUPAN FINACIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	-5.478.985	-1.054.269	-1.419.709	4.424.716	0,00%
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332	24.348.474	19.710.771	18.358.906	-4.637.703	80,95%
134	01	Opće javne usluge (135+.....+142)	333	9.707.654	8.276.462	7.821.224	-1.431.192	85,25%
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finacijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	9.586.454	8.136.716	7.606.449	-1.449.738	84,87%
136	012	Inozemna ekonomska pomoć	335	0	0	0	0	0,00%
137	013	Opće usluge	336	0	0	1.800	0	0,00%
138	014	Osnovno istraživanje	337	0	0	0	0	0,00%
139	015	liR Opće javne usluge	338	0	0	0	0	0,00%
140	016	Opće javne usluge n. k.	339	121.200	139.746	127.869	18.546	115,30%
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	0	0	0	0	0,00%
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih razina vlasti	341	0	0	85.106	0	0,00%
143	02	Odbrana (144+.....+148)	342	526.000	80.909	82.123	-445.091	15,38%
144	021	Vojna odbrana	343	0	0	0	0	0,00%
145	022	Civilna odbrana	344	526.000	80.909	82.123	-445.091	15,38%
146	023	Inozemna vojna pomoć	345	0	0	0	0	0,00%

147	024	IIR Odbrana	346	0	0	0	0	0,00%
148	025	Odbrana n. k.	347	0	0	0	0	0,00%
149	03	Javni red i sigurnost (150+.....+155)	348	81.450	76.205	70.667	-5.245	93,56%
150	031	Policijske usluge	349	0	0	468	0	0,00%
151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350	0	0	0	0	0,00%
152	033	Sudovi	351	81.450	76.205	70.199	-5.245	93,56%
153	034	Zatvori	352	0	0	0	0	0,00%
154	035	IIR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	0,00%
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354	0	0	0	0	0,00%
156	04	Ekonomski poslovi (157+.....+165)	355	2.505.400	1.826.199	2.644.092	-679.201	72,89%
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	0	0	0	0	0,00%
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	0	5.500	255.599	5.500	0,00%
159	043	Gorivo i energija	358	0	250	0	250	0,00%
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	0	0	0	0	0,00%
161	045	Transport	360	0	0	0	0	0,00%
162	046	Komunikacije	361	2.505.400	1.820.449	2.388.493	-684.951	72,66%
163	047	Ostale industrije	362	0	0	0	0	0,00%
164	048	IIR Ekonomski poslovi	363	0	0	0	0	0,00%
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	0	0	0	0	0,00%
166	05	Zaštita životne sredine (167+.....+172)	365	2.428.632	1.529.062	1.102.842	-899.570	62,95%
167	051	Upravljanje otpadom	366	25.000	25.000	75.000	0	100,00%
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	2.403.632	1.504.062	1.027.842	-899.570	62,57%
169	053	Smanjenje zagađenosti	368	0	0	0	0	0,00%
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	0	0	0	0	0,00%
171	055	IIR Zaštita životne sredine	370	0	0	0	0	0,00%
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371	0	0	0	0	0,00%
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+.....+179)	372	520.661	343.360	950.537	-177.301	65,94%
174	061	Stambeni razvoj	373	117.033	117.033	622.699	0	100,00%
175	062	Razvoj zajednice	374	0	0	0	0	0,00%
176	063	Vodoopskrba	375	188.628	163.945	250.317	-24.683	86,91%
177	064	Ulična rasvjeta	376	140.000	0	58.564	-140.000	0,00%
178	065	IIR Stambeni i zajednički poslovi	377	0	0	0	0	0,00%
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	75.000	62.382	18.958	-12.618	83,17%
180	07	Zdravstvo (181+.....+186)	379	529.000	529.000	393.900	0	100,00%
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	0	0	1.000	0	0,00%
182	072	Izvanbolničke usluge	381	0	0	0	0	0,00%
183	073	Bolničke usluge	382	299.000	299.000	261.400	0	100,00%
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	230.000	230.000	130.000	0	100,00%
185	075	IIR Zdravstvo	384	0	0	1.500	0	0,00%
186	076	Zdravstvo n. k.	385	0	0	0	0	0,00%

187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+.....+193)	386	3.012.906	2.351.658	1.657.984	-661.248	78,05%
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	1.783.861	1.136.646	628.481	-647.215	63,71%
189	082	Usluge kulture	388	858.895	839.475	691.868	-19.420	97,73%
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389	305.950	310.336	276.900	4.386	101,43%
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	64.200	65.200	47.000	1.000	101,55%
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391	0	0	0	0	0,00%
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392	0	0	13.735	0	0,00%
194	09	Obrazovanje (195+.....+202)	393	3.832.994	3.509.945	2.672.933	-323.049	91,57%
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	3.186.529	2.890.461	2.034.802	-296.068	90,70%
196	092	Srednje obrazovanje	395	447.465	419.757	463.563	-27.708	93,80%
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0	0	0,00%
198	094	Visoko obrazovanje	397	199.000	199.728	174.568	728	100,36%
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398	0	0	0	0	0,00%
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399	0	0	0	0	0,00%
201	097	liR Obrazovanje	400	0	0	0	0	0,00%
202	098	Obrazovanje n. k.	401	0	0	0	0	0,00%
203	10	Socijalna zaštita (204+.....+212)	402	1.203.777	1.187.971	962.603	-15.806	98,68%
204	101	Bolest i hendikepiranost	403	0	0	0	0	0,00%
205	102	Starost	404	0	3.000	3.000	3.000	0,00%
206	103	Nasljednici	405	0	0	0	0	0,00%
207	104	Porodica i djeca	406	244.850	232.550	158.350	-12.300	94,97%
208	105	Nezaposlenost	407	0	0	0	0	0,00%
209	106	Stanovanje	408	0	0	0	0	0,00%
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409	0	0	0	0	0,00%
211	108	liR Socijalna zaštita	410	0	0	0	0	0,00%
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411	958.927	952.421	801.253	-6.506	99,32%

U Tomislavgradu Certificirani računovođa Zabica Lucić

Dana 27.02.2016. Broj dozvole: [redacted]

Rukovodilac
M.P.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

MINISTARSTVO HBŽ
Nadležno ministarstvo

PRORAČUN OPĆINE Tomislavgrad
Potrošačka jedinica - glava

Tomislavgrad
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS

4281006390009

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

x

Organizacioni broj

x

Operativni broj

x

Funkcionalni kod

x

Fond

Pojedinačni obrasci: ☐

Konsolidovani obrasci: ☒

BILANS STANJA
na dan 31.12.2025. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procent (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	27.694.768	22.696.982	122,02
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	4.663.153	5.587.005	83,46
4	120000	Vrijednosni papiri	003			
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	22.946.575	17.000.341	134,98
6	140000	Kratkoročni plasmani	005			
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	70.924	78.971	89,81
8	210000	Zalihe materijala i robe	007			
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008			
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	14.116	30.665	46,03
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	64.295.710	63.076.809	101,93
12	011000	Stalna sredstva	011	73.216.424	70.583.243	103,73
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	8.920.714	7.535.763	118,38
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	64.295.710	63.047.480	101,98
15	020000	Dugoročni plasmani	014			
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015			
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016			
18	031000	Vrijednosni papiri	017		29.329	
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018			
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019		29.329	
21	09	Dugoročna razgraničenja	020			
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	91.990.478	85.773.791	107,25

★ 1 0 9 1 9 5 3 8 7 4 4 6 4 1 ★

str. 1 od 2

Kontrolni broj: 10919538744641

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	29.767.664	24.888.478	119,60
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	2.860.286	3.444.230	83,05
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024			
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025			
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	317.301	337.279	94,08
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027	70.924	78.971	89,81
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	26.519.153	21.027.998	126,11
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	6.263.201	6.453.772	97,05
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	6.263.201	6.453.772	97,05
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031			
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032			
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	55.959.613	54.431.541	102,81
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	59.374.521	56.747.790	104,63
37	520000	Ostali izvori sredstava	035		29.329	
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036			
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037			
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038	3.414.908	2.345.578	145,59
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	91.990.478	85.773.791	107,25

Tomislavgrad, 23.02.2026.
Mjesto i datum

MAŠIĆ (BLAGO) KATICA
Certifikovani računovođa

BOŽANA JURČEVIĆ
Rukovodilac

M.P.

Kontrolni broj: 10919538744641

str. 2 od 2

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

MINISTARSTVO HBŽ
Nadležno ministarstvo

PRORAČUN OPĆINE Tomislavgrad
Potrošačka jedinica - glava

Tomislavgrad
Sjedište potrošačke jedinice

4281006390009 *
Identifikacioni broj
84.11
Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti
Organizacioni broj
Operativni broj
Funkcionalni kod
Fond
Pojedinačni obrasci: ☐
Konsolidovani obrasci: ☒

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
Period izvještavanja od 1.1.2025. do 31.12.2025. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	2	3	4	
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	17.354.294
2	710000	Prihodi od poreza	451	8.611.018
3	720000	Neporezni prihodi	452	4.994.605
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	1.023.339
5	740000	Kapitalni transferi	454	2.725.332
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	0
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	1.577.984
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	1.577.984
9		Finansiranje (10+11+12)	458	
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	18.932.278
14		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	14.676.076
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	3.851.281
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	265.080
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	2.009.930
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	6.334.391
20	615000	Kapitalni transferi	468	2.019.628
21	616000	Izdaci za kamate	469	195.766
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	4.885.139
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	4.885.139
24		Finansiranje (25+26)	472	294.915
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	0
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	294.915
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	19.856.130
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	-923.852
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	5.587.005
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	4.663.153

Tomislavgrad, 23.02.2026.
Mjesto i datum

MAŠIĆ (BLAGO) KATICA
Certifikovani računovođa

BOŽANA JURČEVIĆ
Rukovodilac

M.P.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
OPĆINA TOMISLAVGRAD
Općinski načelnik

Broj: 02-11-3613/25-II
Tomislavgrad, 16.09.2026.god.

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Općine Tomislavgrad** za 2025. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za proračunske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Općine Tomislavgrad**, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informirali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prijevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabave roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i osiguranja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tijekom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentirane u finansijskim izvještajima.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
OPĆINA TOMISLAVGRAD
Općinski načelnik

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u tijeku, pokrenutim protiv **Općine Tomislavgrad** i koje je pokrenula **Općina Tomislavgrad** i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnjenja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Općini Tomislavgrad** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prijevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prijevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

Odgovorno lice
Općinski načelnik
Ivan Buntić, mag.ing.agr/mag.oec.